አምስተኛ ቀን:- የሳምንቱ ስብሰባ

1. የሳምንቱ የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርትን ከልስ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. 1/ የተለያዩ የጸሎት ዓይነቶችን ግለጽ:: ኤፌ.6:18፤ ፊልጵ.4:6፤ 1ጢሞ.2:1 ተመልከት::
2/ አብዛኛውን ጊዜ ሰዎች የሚጸልዩት የትኛውን የጸሎት ዓይነት ነው?
3/ እግዚአብሔርን ስለምናመሰግንበት ባሕርያት ግለጽ::
4/ ስለምትጸልይባቸው የተለያዩ ነገሮች ግለጽ::
5/ አንተ አብዛኛውን ጊዜ የምትጸልየው የትኛውን የጸሎት ዓይነት ነው?
6/ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ስትጸልይ የምትጠቀመው የትኛውን የጸሎት ዓይነት ነው?

ለ. 1/ ሰዎች ለችግሮችን መፍትሔ ይሰጡናል ብለው ስለሚገምቷቸው ሰዎች ግለጽ::
2/ በችግሮቹ የሚረዷቸው ምን ዓይነት ሰዎች ናቸው?
3/ ክርስቲያን ለእነዚህ ችግሮች መፍትሔ ሊሰጥ ይችላልን?
4/ እንዴት?
5/ መጽሐፍ ቅዱስ መልስ የሚሰጥባቸው የሰዎች ውስጣዊ ችግሮች ምን ምንድናቸው?

ሐ. 1/ ዛሬም ቢሆን እግዚአብሔር በሕልምና በራዕይ ለሰዎች ይናገራልን?
2/ ከሆነ:- ራዕየ ከእግዚአብሔር መሆኑን እንዴት እናውቃለን?
3/ አተረጓጐሙ ትክክል መሆኑን እንዴት እናውቃለን?
4/ ራዕይን የሚገረዳበት አንዳንድ መመዘኛዎች ምንድናቸው?
5/ እነዚህ ሕልሞች የእግዚአብሔርን ቃል ያህል አስፈላጊ ናቸውን?
6/ እምነታችንና ድርጊታችን በሕልም ላይ ብቻ መመሥረቱ የሚያስከትለው ችግር አለን?

5. ጸሎት

ትምህርት ስድስት

ዳንኤል 2:24-29

የመጀመሪያ ቀን

«በእነዚያም ነገሥታት ዘመን የሰማይ አምላክ÷ ለዘለዓለም የማይፈርስ መንግሥት ያስነሣልኢ ለሌላ ሕዝብም የማይሰጥ መንግሥት ይሆናልኢ እነዚያንም መንግሥታት ሁሉ ትፈጫቸዋለች÷ ታጠፋቸውማለች÷ ለዘላለምም ትቆማለች» ዳንኤል 2:44።

ዛሬ የዓለማችንን ሁኔታ ስንመለከት:- የሰዎች መንግሥት ዘላለማዊ መስሎ ይታያል። ወደ ኋላ መለስ ብለን ታሪክን ስንመረምር ግን በዓለም ውስጥ ታላላቅ መንግሥታት ተነሥተው እንደነበር እንረዳለን። በሙሴ አማካይነት ነፃ እስኪወጡ ድረስ እስራኤል በግብፅ አገር ስደተኛ ነበረች። ከዚያ በኋላ ዳግም አሦራውያን እስራኤልን /የሰሜኑን ክፍል/ በምርኮኝነት ወሰዷት። በኋላም ዳግም ባቢሎን ይሁዳን /የደቡቡን ክፍል/ በምርኮኝነት ወሰደች። ከዚያ በኋላ የሜዶንና ፋርስ መንግሥት÷ የግሪክ መንግሥት÷ የሮም መንግሥት÷ የእንግሊዝ መንግሥት÷ የቱርክ መንግሥት ወዘተ ተነሡ። ምን ጊዜም ቢሆን ታላላቅ መንግሥታት ከዓለም ተለይተው አያውቁም። ዛሬ አሜሪካ÷ ሩሲያና ቻይና የጊዜው ታላላቅ መንግሥታት ናቸው ማለት ይቻላል።

እኛ ክርስቲያናች በእነዚህ ኃያላን መንግሥታት የተነሣ እንጨነቃለን። የኒውክሌር ጦርነት እንዳይነሣ እንሰጋለን። በተለያዩ አገሮች ስለሚደረጉት ጽርፈቶች እናስባለን። አንዳንድ ጊዜ እነዚህ መንግሥታት ዘላለማዊና ሁልጊዜ ሥልጣንን እንደያዙ የሚቆዩ መስለው ይታዩናል። ብዙ ጊዜ እነዚህ ኃያላን መንግሥታት ክርስቲያናችን ያሳድዳሉኢ ክርስቶስ መጥቶ ከዚህ ሁሉ እስኪገላግለን ድረስ ምን ያህል ጊዜ እንቆይ ይሆን እንላለን።

በዳንኤል ምዕራፍ 2 ስለ አረቱ ዋና ዋና መንግሥታት እናነባለን። እያንዳንዱ መንግሥት እኔ ኃይለኛ ነኝ ብሎ ያስብ ነበር። ለዘላለም ጸንተው የሚኖሩ ይመስላቸዋል። እግዚአብሔር ግን ለዳንኤልና ለናቡከዳነፆር የሰዎችን መንግሥት የሚመለከት በጣም ጠቃሚ እውነቶችን ገልጾላቸዋል።

በመጀመሪያ:- ሁለት የተለያዩ መንግሥታት መኖራቸውን አሳያቸው። እንደኛው የሰው መንግሥት ሲሆን÷ ሁለተኛው ግን መለኮታዊ መንግሥት ነው። የሰው መንግሥት የተጀመረው በሰው ሲሆን መለኮታዊ መንግሥት የሚመሠረተው ግን በራሱ በእግዚአብሔር ነው።

ሁለተኛ:- እነዚህ ሁለት መንግሥታት የተለያየ የጊዜ ገደብ እንደሚኖራቸው ገለጸላቸው:: ምን ያህል ታላቅ ቢሆንም የሰው መንግሥት ጊዜያዊ ነው:: የእግዚአብሔር መንግሥት ግን ዘላለማዊ ነው::

ሦስተኛ:- እነዚህ ሁለት መንግሥታት የተለያየ ኃይል እንደሚኖራቸው ገለጸላቸው:: የሰው መንግሥታት ኃይላቸው ውሱን ነው:: አንድ ቀን በሌላው መሸነፋቸው አይቀርም:: የእግዚአብሔር መንግሥት ግን በማንም አይሸነፍም:: አንድ ጊዜ ከተመሠረተ ማንም የእግዚአብሔርን መንግሥት መገልበጥ አይችልም::

ዛሬ የምንኖረው የተለያዩ መንግሥታት ኃያላን ሆነው ለመገኘት በሚሞክሩበት ዓለም ነው:: አንዱ መንግሥት ከሌላኛው መንግሥት ጋር ይዋጋል:: የእኛ የክርስቲያኖች ዓይን ግን በዚያ ዘላለማዊ መንግሥት ላይ መሆን አለበት (ዕብ.11:8-16 ተመልከት):: አንድ ቀን የሰዎች መንግሥት በሙሉ ይጸመሰሳል:: ያን ጊዜ የእግዚአብሔር መንግሥት ብቻውን ይገዛል:: ይህንንም መንግሥት ማንም ሊጸመስሰው አይችልም:: እኛም ከክርስቶስ ጋር እንገዛለን:: በሁሉም ስፍራ ፍትሕና ፍቅር ይሰፍናል:: ለዚያ መንግሥት ተዘጋጅተናል? የእርሱ መንግሥት ሲገለጽ ዝግጁ ሆነን እንድንገኝ ዛሬ ቅድስና በተሞላ ሕይወት እግዚአብሔርን እየተከተልን ነው?

1ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ስለሚመጣው ታላቅ የእግዚአብሔር መንግሥት አስብ:: ምን ይመስል ይሆን?
ለ/ የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከተህ ከእግዚአብሔር መንግሥት የምናገኛቸውን እንዳንድ በረከቶች ዘርዝር:: ኢሳ.65: 17-25፤ ራዕ.19:20-21:8::

2ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳንኤል 2:24-49 አንብብ::
ለ/ ናቡከደነፆር ስላየው ምስል የምትችለውን ገለጻ ስጥ::
ሐ/ ያ ምስል የተጸመሰሰው እንዴት ነው?
መ/ ሕልሙን በመፍታቱ ዳንኤል ያገኘው ሽልማት ምን ነበር?

ሁለተኛ ቀን ክፍል አንድ:- ዳንኤል 2:24-35

ባለፈው ሳምንት ንጉሡ ናቡከደነፆር ስላለመው ሕልም ተመልክተን ነበር:: ሕልሙንና ትርጓሜውን እንዲነግሩት በባቢሎን የነበሩትን ጠቢባን ሁሉ ጠይቆአቸው ነበር:: ማንም ሕልሙን ሊነግረው ስላልቻለ ጠቢባኑ ሁሉ እንዲገደሉ አዘዘ:: ዳንኤል ግን እግዚአብሔር ሕልሙን እንዲገልጽለት ጠየቀ:: እግዚአብሔር የዳንኤልን ጸሎት መለሰለት፤ ሕልሙንም ገለጸለት:: በዚህ ሳምንት ይህንን ሕልምና አተረጓጐሙን እንመለከታለን::

ይህን ሕልም እንደሚገባ መረዳት በጣም አስፈላጊ ነው። ዳንኤል ምዕራፍ 2 ከ600 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት አንሥቶ ክርስቶስ እንደገናም እስከሚመጣ ድረስ የሚሆነውን የወደፊቱን ዓለም ሁኔታ ይገልጻል። ይህም ሁሉ የተካተተው በጣም መጠነኛ በሆነ ገለጻ ነው። ምዕራፍ 7፤ 8፤ 9 እና 11 የሚያብራሩትም በዚህ ምዕራፍ የምንመለከተውን ሐሳብ ነው።

ጥያቄዎች

3ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ለአርዮክ ምን ስለነገረው ነው ወደ ንጉሡ የወሰደው?
4ኛ ጥያቄ:- አርዮክ ለንጉሥ ናቡከደነፆር ምን ነገረው?
5ኛ ጥያቄ:- ልሙን ለመተርጐም ይችል እንደሆነ ናቡከደነፆር በጠየቀው ጊዜ ዳንኤል የሰጠው መልስ ምንድነው?
6ኛ ጥያቄ:- ለንጉሡ መልስ በሰጠው ጊዜ ዳንኤል ምስጋና የሰጠው ለማን ነበር?
7ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ስለ ምስሉ ገለፃ ስጥ።
ለ/ ምን ይመስላል?
ሐ/ እያንዳንዱ የምስሉ ክፍል የተሠረው ከምንና ከምን ነበር?
8ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ምስሉ ምን ሆነ?
ለ/ ስለ ድንጋዩ ገለፃ ስጥ።

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብረሪያ (ኮሚንታሪ)

ባለፈው ሳምንት አርዮክ የንጉሡ ዘበኞች አለቃ መሆኑን ተመልክተን ነበር። ጠቢባኑን ሁሉ የመግደል ትእዛዝ የተሰጠው ለአርሱ ነበር። ወደ ዳንኤል ሲመጣ ወደ ንጉሡ እንዲወስደውና ሕልሙን ለመተርጐም ጊዜ እንዲሰጠው አደረገ። እግዚአብሔር የናቡከደነፆርን ሕልምና ትርጓሜውን ለዳንኤል ገለጸለት።

ዳንኤል ወደ አርዮክ ተመለሰና እንደታዘዘው ጠቢባኑን እንዳይገድል ነገረው። ወደ ንጉሡ ቢወሰደው ሕልሙን ሊተረጉምለት እንደሚችል አጫወተው። አርዮክ ዳንኤልን ወደ ንጉሡ ወሰደው፤ ይሁን እንጂ አርዮክ ከዳንኤል ይልቅ ረሱን ለማክበር ፈለገ። ሕልሙን ለመተርጐም የሚችለውን ዳንኤልን እንዳገኘ ለንጉሡ ተናገረ። አርዮክ ከሚገባ በላይ ረሱን ከፍ አድርጐ ማቅረቡ ከብዙዎቻችን ጋር ያመሳስለዋል።

9ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ክርስቲያናች ለሌላው የሚገባውን ክብር ለሬሳቸው ያደርጋሉን?
ለ/ አንዳንድ ምሳሌዎችን ስጥ::
ሐ/ አንተስ እንደዚህ ያደረግህበት ጊዜ አለን?
መ/ ክርስቲያናች ይህን ማድረጋቸው ትክክል ነውን?

ሕልሙን ለመተርጐም ይችል እንደሆነ ናቡከደነፆር ዳንኤልን ጠየቀው:: ዳንኤል ሕልሙን ለመተርጐም ይችላል ብሎ ማመኑ ለንጉሡ ሳይከብደው አልቀረም:: ዳንኤል የሰጠው መልስ ግን በጣም ጸሰ የሚል ነበር:: ምንም ጠቢብ ቢሆን ሰው ይህን ሕልም መተርጐም እንደማይችል ለንጉሡ ነገረው:: ዳንኤል «ቃላተኞች» ስለሚባሉ ሰዎች ይናገራል:: እነዚህ ሰዎች በሃይማኖት ክፍል ውስጥ የሚገኙ ሲሆኑ የእንስሳትን አንጀት በማየት የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማወቅ እንደሚችሉ ይናገራሉ:: የፍጥረተ ዓለምን ምስጢር መግለጥ የሚቻለው እውነተኛው አምላክ ብቻ እንደሆነ ለንጉሡ አስረገጠለት:: እንደ አርዮክ ወደ ሬሱ ከማመልከት ይልቅ ዳንኤል ወደ እግዚአብሔር አመለከተ:: ምስጢርን ሁሉ መግለጽ የሚቻለው አምላክ በሰማይ እንዳለ ዳንኤል ለንጉሡ አስረዳው:: ዳንኤል የሕልሙን ትርጓሜ ከእግዚአብሔር ያገኘው ከሌሎች ስለበለጠ ወይም ከሌሎች ይልቅ ጥበበኛ ስለሆነ አለመሆኑን ገልጾ ሕልሙን ለመተርጐም እግዚአብሔር በእርሱ አማካይነት እንደተጠቀመ ለንጉሡ አመልክቷል:: እዚህ ላይ «ምስጢር» የሚለው ቃል ለሌሎች የማይነገር ወይም የተሰወረ ማለት አይደለም:: ዳሩ ግን እዚህ ላይ "ምስጢር" ሲል እግዚአብሔርበቀጥታ ካልገለጸለት በቀር ሰው ሊያቀው ወይም ሊገባው የማይችል ሐቅ ማለቱ ነው:: ወደፊት የሚሆነውን ለናቡከደነፆር መግለጹ የእግዚአብሔር ዕቅድ ነበር::

ዳንኤል:- ሕልሙና ሬዕዩ እንዴት እንደጀመረ ለንጉሡ አመለከተው:: ወደፊት በመንግሥቱ ላይ ምን እንደሚሆንና ስለወደፊቱ ሁኔታዎች እያሰበ ናቡከደነፆር በአልጋው ላይ ተጋድሞ ነበር:: እግዚአብሔርም በዘመናት ሁሉ የሚሆነውን ዕቅዱን ለናቡከደነፆር ገለጸለት:: ዳንኤል:- ንጉሡ ያየው ሕልም:- «በኋለኛው ዘመን» የሚሆን እንደሆነ ነገረው::

10ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ብሉይ ኪዳን:- «በመጨረሻው ቀን» የሚለውን ሐረግ እንዴት እንደሚጠቀምበት የሚከተሉትን ቁጥሮች ወይም ተመሳሳይ ቁጥሮችን ተመልከት:: ሕዝ.38:6፤ ሆሴዕ 3:5፤ ሚክ.4:1::
ለ/ ይህ ሐረግ በታሪክ ውስጥ የትኛውን ጊዜ ያመለክታል?

ብዙውን ጊዜ ነቢያት «በመጨረሻው ቀን» የሚለውን ሐረግ የሚጠቀሙበት ትንቢታዊ ሬዕያቸው የሚፈጸምበትን ጊዜ ለማመልከት ነው:: ብዙ ጊዜ ስለ መሢሑ ጊዜ ያመለክታል:: መሢሑ ስለሚመጣበት ጊዜና እርሱ ስለሚመሠርተውም መንግሥት ያመለክታል:: ከዚህም በተረፈ መሢሑ

ከመምጣቱ በፊት ስለሚሆነው ታላቅ የመከረ ጊዜ ያመለክታል::

11ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ይህንኑ ሐረግ አዲስ ኪዳን እንዴት እንደሚጠቀምበት የሚከተሉትን ቁጥሮች ተመልከት:- ዮሐ.6:39-44፤ 2ጢሞ.3:1-5፤ ዕብ.1:2::

ለ/ የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች ይህን ሐረግ የተጠቀሙበት በታሪክ ውስጥ የትኛውን ጊዜ ለማመልከት ነው?

የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች «በመጨረሻዎቹ ቀናት» ውስጥ እንደምንኖር ዳጋግመው ያመለክታሉ:: ኢየሱስ ክርስቶስ መጥቶአል:: ቤተ ክርስቲያኑን በመመሥረቱ የእግዚአብሔር መንግሥት ተጀምሮአል:: ይሁን እንጂ ይህ ሁሉ ገና ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ ለመግዛት ስለሚመለስበት ጊዜ ነው የሚያመለክተው::

በዳንኤል 2:31-35 ዳንኤል ናቡከዳነፆር ስላየው ሪዕይ ይገልጻል:: ናቡከዳነፆር ታላቅ ምስል አየ:: በጥንት ዘመን÷ የአማልክትን ወይም የታላቅ መሪ ምስልን የሚመስል ምስል መሥራት የተለመደ ነበር:: ምስል ከድንጋይ ወይም ከእንጨት ይሠራ ነበር:: በጣም አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ በተለያየ የብረትነት ባሕርይ ባላቸው ነገሮች ይሸፈን ነበር:: ናቡከዳነፆር ያየው ይህን የሚመስል ነው:: በጣም ትልቅ ነበር:: ከተለያየ ብረትነት ካላቸው ነገሮች በመሠራቱ ፀሐይ ሲነካው ያብረቀርቅ ነበር:: በጣም ያስፈራ ነበር:: ምስሉን መመልከት ብቻ ናቡከዳነፆርን አስፈራው::

ምስሉ ሰው ይመስል ነበር:: ራስ÷ እካል÷ ክንዶች÷ ጭኖችና እግሮች ነበሩት:: ምስሉ ከእንድ ዕቃ የተሠራ ሳይሆን ከተለያዩ ማዕድናቶች የተሠራ ነበር:: ራሱ ከወርቅ የተሠራ ነበር፤ ደረቱና ክንዶቹ ከብር የተሠሩ ነበሩ፤ ሆዱና ጭኖቹ ከነሐስ የተሠሩ ነበሩ፤ ቀልጥሞቹ ከብረት የተሠሩ ነበሩ፤ እግሮቹ ከብረትና ከሸክላ ድብልቅ የተሠሩ ስለ ነበሩ በጣም ልዩ ነበሩ::

ምስሉ:- ታላቅና ሚንም ሊነቀንቀው እንደማይችል ሆኖ ቆሞ ነበር:: በድንገት ግን አንድ ድንጋይ ሲወድቅ ታየ:: ምስሉን ከታች በኃይል መታው፤ ምስሉም ፍርክስክሱ ወጣ:: ምስሉ መሰባበር ብቻ ሳይሆን እመጽ ሆነ:: ነፋስም ምስሉ የነበረበትን ቦታ እስኪጠፋ ድረስ እመጹን አቦነነው:: ምስሉን የመታው ድንጋይ ምድርን ሁሉ እስኪሞላ ድረስ ታላቅ ተራራ ሆነ::

ዳንኤል የናቡከዳነፆርን ሪዕይ ለመረዳት በመቻሉ ክብርን ለራሱ ለመውሰድ አልፈለገም:: ወደ እውነተኛው አምላክ አመለከተና ይህን ሁሉ ምስጢር የገለጠለት እግዚአብሔር መሆኑን ለናቡከዳነፆር ነገረው:: ብዙ ጊዜ ግን እኛ ክርስቲያኖች የሚገባንን ያህል ለእግዚአብሔር ክብርን እንሰጥም:: ለሰዎች ትልቅ መስለን ለመታየት እንፈልጋለን:: ወደ ጌታ ስላመጣናቸው ሰዎች

ወይም ስለሠረነው ትልቅ ሥረ እናወረሰናል። ይህን በማጽረጋችን ክብርን ከእግዚአብሔር እንቀማለን። እኛ ያለን ወይም የሠረነው ሁሉ የእግዚአ ብሔር ስጦታ ነው። ምንም ምስጋና አይገባንም።

12ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ኢሳ.42:8 እና 48:11 ተመልከት።
ለ/ ክብር ሁሉ የሚገባው ለማን ነው?
ሐ/ ሬሳችንን ለማክበር ስንል ክብርን ከእግዚአብሔር ስለምንቀማበት መንገዶች ዘርዝር።
መ/ አንዳንድ ጊዜ ከሰዎች ምስጋና ለማግኘት ስትል የእግዚአብሔርን ክብር ትቀማለህን?

ሦስተኛ ቀን ክፍል ሁለት:- ዳንኤል 2:36-49

ጥያቄዎች

13ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የወርቁ ሬስ የማን መንግሥት ነበር?
ለ/ ለንጉሡ በሰዎችና በአራዊት ላይ ሥልጣንን የሰጠው ማነው?
14ኛ ጥያቄ:- ሁለተኛውና ሦስተኛው መንግሥታት ምን ዓይነት መንግሥታት ናቸው?
15ኛ ጥያቄ:- የአራተኛው መንግሥት ባሕርይ ምን ይመስላል?
ሀ/ የብረትና የሸክላ መንግሥት ምን ባሕርይ አለው?
ለ/ ብረትና ሸክላ ምን ይመክላሉ?
16ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ጽንጋዩ የሚያመለክተው ምንጽነው?
ለ/ ጽንጋዩ ከመንግሥታቱ ጋር የሚወዳደረው እንዴት ነው?
ሐ/ የሚበልጠው የትኛው ነው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ (ኮሜንታሪ)

ይህ ረጅም ትምህርት ነው። ይህን ትምህርት በሁለት ቀን ልትጨርስና በአምስተኛ ቀን ክለሳ ልታደርግ ትችላለህ።

ዳንኤል 2:36-45 የናቡከደነፆርን ሕልም ትርጓሜ ይዞአል። ዳንኤል የሕልሙን ዝርዝር ትርጉም አይሰጥም። ከዚህ ይልቅ ግን እግዚአብሔር ለናቡከደነፆር የሰጠውን ዋና ዋና ትምህርት ያሳያል። ጠቅላላ የሪዕዩ መሠረታዊ ትርጉም እንደሚከተለው ነው:- የሰዎች መንግሥት÷ በተለይም የአሕዛብ መንግሥታት እንዱ በሌላው እየተተካ ለረጅም ዘመን ይቀጥላሉ።

እንድ ቀን ግን የእግዚአብሔር መንግሥት ይመጣል። ምንም ፍንጭ እስከማይገኝላቸው ድረስ የሰውን መንግሥታት ያጠፋቸዋል። የእግዚአብሔር መንግሥት መላውን ምድር ይሸፍናል እንጂ እንደሰዎች መንግሥታት ምድርን በከፊል ብቻ አይሸፍንም።

የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን በዚህ ዳንኤል በሰጠው አተረጓጐም ላይ በሚጨምሩት ሐሳብ ይለያያሉ። ትንቢትን በሚመለከት ጉዳይ የተለያየ ሐሳብ የቀረበውም በዚህ ምክንያት ነው። ትንቢትን በሚመለከት ጉዳይ የተለያየ ሐሳብ መቀረቡን ለመመልከት ምዕራፍ ሁለትን እንዳገና ልትከልስ ትችላለህ። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉትን ሕልሞችና ራዕዮች (በዳንኤልና በዮሐንስ ራዕይ ያሉትን ዓይነት) ስንተረጉም ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርብናል። ጥቃቅን ዝርዝሩን ሁሉ መተርጐም በጣም ቀላል ነው። ሕልሞች ግን እንዳዚህ መተርጐም የለባቸውም። ጥቃቅን ዝርዝሮችን ስንመለከት የቀናውን ትምህርት ሐሳብ እንዘነጋለን። የምስሉን ጥቃቅን አተረጓጐም ከመመልከታችን በፊት ስለዚህ ምስል አንዳንድ መሠረታዊ ነገሮችን እንመልከት።

1. ወደ ዝቅተኛው የሰውነት ክፍል በሄደ መጠን÷ የምስሉ ዋጋ እየቀነሰ ይመጣል። ወርቅ ከብር ይልቅ በጣም የከበረ ነው። ብር ከነሐስ ይልቅ የከበረ ነው፤ ነሐስ ደግሞ ከብረት ይልቅ የከበረ ነው። ይህም ማለት እያንዳንዱ መንግሥት አስቀድሞ ከነበረው ይልቅ ደካሰ ነው ማለት ነው። ይህም መንግሥታቱ የነበረቸውን ግዛት ስፋት የሚያመለክት አይደለም። አስቀድሞ የነበሩት መንግሥታት በኋላ ከሚነሡት ይልቅ ሰፊ ግዛት ነበረቸው። ይህም ማለት በፊት የነበሩት መንግሥታት በኋላ ከተነሡት ይልቅ የሚበልጥ ሥልጣን ነበረቸው። ናቡከደነፆር በመንግሥታቱ ፍጹም ሥልጣን ነበረው። ይሁን እንጂ በሚደንና ፋርስ መንግሥት ሕግ ከንጉሥ በላይ ነበር። (ለዚህ ምሳሌ እንዲሆንህ ዳንኤል ምዕራፍ 6 ተመልከት።)

2. ምስሉ የተሠረበትን ማዕድን ከራስ ጀምረን እስከ እግሩ ድረስ ብንሄድ ይበልጥ እየጠነከረ ይመጣል። ብር ከወርቅ ይልቅ ጠንካራ ነው። መዳብ ከብር ይልቅ ጠንካራ ነው፤ ብረት ደግሞ ከሁሉም የበለጠ ጠንካራ ነው። ይህም ማለት እያንዳንዱ መንግሥት ከእርሱ በፊት ከነበሩት ይልቅ ኃይሉ ይጠነክረል ማለት ሊሆን ይችላል። የሮም መንግሥት (በብረት የተመሰለው) ሁሉንም የሚያደቅና የሚፈጭ መሆኑ ተነግሮለታል።

3. ምስሉ ጠንካራ ቢመስልም እንኳ ደካማ ነበር። ምስሉ የተሠረው ከወርቅ÷ ከብርና ከነሐስ ሲሆን መሠረቱ ግን ብረትና ሸክላ ነበር። ሸክላ ጠንካራ መስሎ ቢታይም እንኳ በቀላሉ የሚሰበር ነው። የሰው መንግሥት ከውጪ ሲታይ ጠንካራ መስሎ ይታያል። ከእግዚአብሔር መንግሥት ጋር ሲነፃፀር ግን በቀላሉ ተሰባሪ ነው።

የምስሉ ራስ የተሠረው ከወርቅ ነበር። ዳንኤል የምስሉ ራስ

ናቡከደነፆርን እንደሚመክል ተናገረ። ናቡከደነፆር የባቢሎን መንግሥት ገዢ ነበር። በመሠረቱ የምስሉ ሪስ የሚያመለክተው የባቢሎንን መንግሥት ቢሆንም ናቡከደነፆርን የሚመክል መሪ ስለነበረ እርሱን ይመለከተዋል።

ናቡከደነፆር «ንጉሠ ነገሥት» ነበር። ብዙ ሀገሮችን የሚገዛና ብዙ ንጉሦችንም የሚቆጣጠር ስለነበር ይህ የክብር መጠሪያ ለናቡከደነፆር ተሰጥቶታል። ይሁን እንጂ የመግዛት ችሎታው ከእርሱ አልነበረም። ግዛትን÷ ኃይልንና ክብርን የሰጠው÷ ሁሉንም ነገር ከቁጥጥሩ በታች ያደረገው የሰማይ አምላክ ሪሱ ነበር።

ይህ ለእኛ ለክርስቲያናች ትልቅ መጽናኛ ነው። ምንም ዓይነት ታላቅና ክፋ መሪ በሥልጣን ላይ ቢሆንም÷ በሥልጣን ላይ ያስቀመጠው እግዚአብሔር ነው። ግዛትንና ኃይልን የሚሰጥ እግዚአብሔር እንጂ ሰው አይደለም። የመግዛት ኃይል የእግዚአብሔር እንጂ የሰው አይደለም።

የናቡከደነፆር ሥልጣን «በሰዎች÷ በጹር አረዊትና በሰማይ ወፎችም» ላይ እንደነበር ዳንኤል ይናገራል። ዳንኤል ይህን የተናገረው ናቡከደነፆር የነበረውን የገዢነት ሥልጣን ለማመልከት ነበር። ሁሉም ከቁጥጥሩ ሥር ነበር።

ሁለተኛውና ሦስተኛው የዓለም መንግሥታት በዚህ ሥፍራ የተጠቀሱት በጣም በአጭሩ ነው። በዳንኤል 7፤ 8 እና 10 በሰፊው ይገለጻሉ። በብር የተመሰለው ሁለተኛው መንግሥት የሚደንንና የፋርስን መንግሥት እንደሚገልጽ እንመለከታለን። ከበፊቱ ያነሰ እንደሚሆን ተገልጸአል። የሚደንና የፋርስ መንግሥት ከባቢሎን የሚበልጥ ግዛት ነበረው፤ ስለዚህም ከመጀመሪያው ያነሰ ነው ስንል በሚያስተዳድረው ግዛት ያንሳል ማለታችን አይደለም። ታናሽ የተባለበት ምክንያት፦ የሚደንና የፋርስ ነገሥታት እንደባቢሎን ነገሥታት ሁሉ ፍጹም ሥልጣን ስላልነበረቸውና መንግሥቱ ሙሉ በሙሉ ሕብረት ስላልነበረው ሊሆን ይችላል።

በነሐስ የተመሰለው ሦስተኛው መንግሥት የግሪክ መንግሥት ነው። በዚህ ሥፍራ የተጠቀሰው ይህ መንግሥት «ዓለምን ሁሉ» እንደሚገዛ ብቻ ነው። ዳንኤል ይህን ሲል በልዩ አገላለጽ መጠቀሙ እንጂ ዓለም በሙሉ በግሪኮች መንግሥት ቁጥጥር ሥር ይሆናል ማለቱ አይደለም፤ የግሪኮች መንግሥት በጣም ሰፊና በብዙ መንግሥታት ላይ የበላይ ይሆናል ማለት ነው። በነሐስ የተሸፈነው ክፍል ሁለት ጭኖች ስለነበሩት እንዳንድ ተርጓሚዎች የግሪክ መንግሥት ሁለት ክፍሎች እንደሚኖሩት ያመለክታል ይላሉ። ስለ እነዚህ ሁለት ክፍሎች በዳንኤል 8 እና 11 እንመለከታለን።

አረተኛው መንግሥት የሮምን መንግሥት ያመለክታል። በጣም ኃይለኛና አንዳ ብረት ጠንካሬ መሆኑ ተገልጸአል። ሌሎችን መንግሥታት ሁሉ ይገዛል።

የዓለምን ታሪክ ብታነብ የሮም መንግሥት በምዕራቡ ዓለም እጅግ ጠንካራና ብርቱ እንደነበር ትረዳለህ። ከእንግሊዝ እስከ ሕንድ ከዚያም አልፎ እስከ ሰሜን አፍሪካ ድረስ ይቆጣጠር ነበር። ሁሉም ሕዝብና መሪዎቻቸው በሮማውያን ጽል ተመቱ። ሮማውያን በጣም ጨካኝ ነበሩ። በኃይላቸው ሌሎች መንግሥታትን ሁሉ አስገበሩ። ስለዳንኤል 2:41-43 የተለያየ ሐሳብ ተሰንዝሮአል። እግሮቹ ምን እንደሚያመለክቱ ዳንኤል በግልጽ አይነግረንም። እግሮቹ የብረትና የሸክላ ጽብልቅ ነበሩ። ስለዚህም በእንድ ወገኑ እንደ ብረት ጠንካራ በሌላ ወገኑ ደግሞ እንደ ሸክላ ደካማ በቀላሉ የሚሰባበር ነው ማለት ነው። ከሌሎች የምስሉ አካሎች ይልቅ በዚህኛው ላይ ዳንኤል ሰፋ ያለ ገለጻ ይሰጣል። ስለዚህም ለእርሱ ይህ ክፍል በጣም አስፈላጊ ነበር ማለት ነው። የብረቱና የሸክላው እግሮች መንግሥቱ እንደሚከፋፈል የሚያመለክቱ መሆናቸውን ዳንኤል ይናገራል። በመከፋፈሉም ደካማ ይሆናል። ይህም መከፋፈል የመጣው መንግሥቱ የተለያየ ባሕል ባላቸው ሕዝብ በመተዳደሩ ሊሆን ይችላል። ምናልባትም ለመከፋፈሉ ምክንያት የሆነው የተለያየ ፖለቲካዊ ፍልስፍና ማለትም በዲሞክራሲና በአምባ-ገነንነት በመመረቱ ሊሆን ይችላል። የመከፋፈሉ ምክንያት ምንም ይሁን ምን ሕብረት ስለሌለው ከሌሎች መንግሥታት ይልቅ ደካማ መሆኑ ግልጽ ነው።

ቀናው ጥያቄ እነዚህ የብረትና የሸክላ ጽብልቅ መንግሥታት የሚነሡት በብረት ጭን የተመሰለው መንግሥት በሚነሣበት ጊዜ ነው ወይ? የሚል ነበር። አንዳንድ ምሑራን በብረትና በሸክላ የተመሰለው እግር÷ ያው ሪሱ በብረት የተመሰለው ጭን ነው ይላሉ። ይህ ለረሱ ለሮም መንግሥት የተሰጠ ገለጻ እንደሆነ ያምናሉ። ሁለቱ እግሮች የሮም መንግሥት በምሥረቅና በምዕራብ የነበሩትን የግዛት ክፍፍል ያመለክታል። ይሁን እንጂ ታሪክን ስንመለከት በምዕራብ የነበረው የሮም መንግሥት ከምሥረቁ ቀጸም ብሎ የወደቀ በመሆኑ ይህ ትክክለኛ አተረጓጐም ሊሆን አይችልም። እነዚህ ምሑራን ምስሉን ያፈረረሰው ታጋይ የሮምን መንግሥት ያፈረረሰችው የቤተ ክርስቲያን ምሳሌ እንደሆነ ያስባሉ። የሮም መንግሥት የወደቀው ቀስ በቀስ እንጂ ከሪዕዩ እንደምንረዳው በቅጽበት አልነበረም። ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር መንግሥት ከሆነች ታዲያ ለምንድነው ኃይለኛ ያልሆነችው? በሪዕዩ እንደተገለጸው ቤተ ክርስቲያን ዓለምን ጽል ያጸረገችበት ጊዜ የለም።

17ኛ ጥያቄ:- ትምህርት ሁለትን ተመልከት። ከላይ የተጠቀሰው አመለካከት አስቀጽሞ ካየናቸው ሦስት አመለካከቶች የትኛውን የሚያመለክት ይመስልሃል?

አንዳንድ ምሑራን ከፊሉ ብረት ከፊሉ ሸክላ የሆነ መንግሥት ወደፊት ይነሣል ብለው ያምናሉ። ይህ መንግሥት ከጽርዑ የሮም መንግሥት ግዛት የሚነሣ በመሆኑ ከሮም መንግሥት ጋር ይመሳሰላል። እንደ ሮም መንግሥት ብረት ይሆናል። ይሁን እንጂ ከፊሉ ሸክላ በመሆኑ ጠንካሪ ወይም ለረጅም ዘመን የሚቆይ አይሆንም። ይህም ማለት በጽርዑ የሮም መንግሥትና

አንዳንዶች አምስተኛ መንግሥት እያሉ በሚጠሩትና እንዳገና በሚያንሰራራው የሮም መንግሥት መካከል 1000 ዓመት ይኖራል ማለት ነው። ይህ የሚቻል ነውን? ትንቢት አንዳንዴ በአማዕት ዓመታት የተለያየትን ሁለት ክንውኖች አንዱ ሌላውን በመከተል ወጺያውኑ እንዳተፈጸሙ አድርገ ያቀርብ ይሆን?

18ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት። ኢሳ.61:1-2 እና ሉቃ.4:17-21፤ ኢዩ.2:28-32 እና የሐ/ሥራ 2: 16-21።

ለ/ እነዚህ ጥቅሶች በአንድ ጊዜ ስለሚፈጸሙ ሁለት የተለያዩና ተመሳሳይ ክንውኖችን ያመለክታሉን?

ከላይ የተሰጡትንና በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ የተለያየ ሥፍረን በጥንቃቄ ብንመለከት ነቢያት በረጅም ዘመን ልዩነት የሚራረቁትን ክንውኖች ጐን ለጐን የማስቀመጥ ልምድ እንደነበራቸው እንረዳለን። የኢየሱስን የመጀመሪያውንና የሁለተኛውን ምፅዓቱን ጐን ለጐን አስቀምጠዋቸዋል። በሉቃስ ወንጌል ውስጥ ኢየሱስ የኢሳይያስን ትንቢት ለመፈጸም መምጣቱን ተናግሮአል፤ ይሁን እንጂ «የእግዚአብሔርን የበቀል ቀን» ለማወጅ መምጣቱን ግን አልተናገረም። ስለ መንፈስ ቅዱስ መምጣት ኢዩኤል የተናገረው ትንቢት በሐዋ/ሥራ 2 ተፈጽሞአል። ይሁን እንጂ በመጪረሻው ዘመን ብቻ የሚፈጸሙ ሌሎች ትንቢቶችንም በዚሁ ክፍል ተናግሮአል።

እነዚህ ወጺፊት ሌላ መንግሥት ይነሣል የሚሉ ሰዎች ዳንኤል ስለ ምስሉ የእግር ጣቶች (ምንም እንኳ ዳንኤል ቁጥራቸውን ባይገልጽም እነርሱ ግን 10 ናቸው ይላሉ) መጥቀሱ ወጺፊት ስለሚነሣው መንግሥት ያመለክታል በማለት ይናገራሉ። ይህ መንግሥት በቀጽሞው የሮም መንግሥት መሠረት ላይ ይመሠረታል። አሥር መሪዎችን ስለሚያቀፍ በአንድ መሪ እንደሚመራ መንግሥት ፍጹም ሕብረት አይኖረውም። በመከፋፈሉም ምክንያት ከፊሉ ብረት (ጠንካራ) ከፊሉ ደካሞ ሸክላ (ደካማ) ሆኖአል። ይህ መንግሥት ሥልጣን የሚይዘው በመጪረሻው ዘመን እንደሚሆን ያምናሉ። በክርስቶስ ተቃዋሚ ሥር ሆኖ ዓለምን ይቆጣጠራል። ኢየሱስ ይህን የመጨረሻ መንግሥት ከጸመሰሰ በኋላ ነው በምጽር ላይ የሚነግሠው። እነዚህ 10 የእግር ጣቶች በዳንኤል ምዕራፍ 7 የተነገረላቸው 10 ቀንደኞች እንደሆኑ ይናገራሉ። ምዕራፍ 7 ላይ ስንደርስ ስለዚህ በሰፊው እንወያይበታለን። ዳንኤል 2 የሌሎቹ ምዕራፎች ሁሉ መሠረት መሆኑን አስተውል። የሰው መንግሥት በቅጽበት እንደሚወድም በዮሐንስ ራዕይ 19:11-21 ተገልጾአል።

በመጨረሻ በፍጻሜ ዘመን የእግዚአብሔር መንግሥት ይመጣል። ይህ መንግሥት የሬሱ የሆነ ቁልፍ ባሕርያት ይኖሩታል። በመጀመሪያ:- በድንገት ይሆናል። የሰው መንግሥት ዘላቂ ዋስትና ያለው መስሎ ይታያል። ድንጋዩ ምስሉን በፍጹም እንዳጠፋው ሁሉ የእግዚአብሔርም መንግሥት የሰዎችን መንግሥታት ያጠፋቸዋል። ሁለተኛ:- ሌሎች መንግሥታትን ሁሉ ያሸንፋል።

እግዚአብሔርና የርሱ መንግሥት በበላይነት ይገዛሉ። ይህን ሥልጣን የሚሮካከር ምንም መንግሥት ወይም ሕዝብ አይኖርም። ከዚያ በኋላ በምድር ላይ ክፋትን የሚያጸርግ የሰው መንግሥት አይኖርም። ሦስተኛ:- የዘላለም መንግሥት ይሆናል። የሰው መንግሥት ጊዜያዊ የእግዚአብሔር መንግሥት ዳግሞ ዘላለማዊ ነው። አራተኛ:- ይህ መንግሥት የእግዚአብሔር ብቻ ይሆናል። እግዚአብሔር ሥልጣኑን ወይም መንግሥቱን ለማንም ሕዝብ አይሰጥም። እርሱ ብቻውን በምድር ላይ ይገዛል።

19ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ይህ ትምህርት እንዴት ያጽናናሃል?
ለ/ በኢትዮጵያ ያሉትን ክርስቲያናችሁስ እንዴት ያጽናናቸዋል?

የእግዚአብሔር መንግሥት ኃይል የሚታየው አንድን መንግሥት በማጥፋቱ ብቻ ሳይሆን ሁሉንም መንግሥታት በማጥፋቱ ጭምር ነው። በዳንኤል 2:44 የተጠቀሱት መንግሥታት:- ክርስቶስ በሚመለስበት ጊዜ አሕዛብን የሚገዙ መንግሥታት ናቸው። በምስሉ የተወከሉት መንግሥታት ሁሉ አንድ ቀን በእግዚአብሔር ጽንጋይ ሣለትም በመንግሥቱ ይጸመሰሳሉ። የዚያ መንግሥት ገዢ ኢየሱስ ክርስቶስ ይሆናል። ምንም ፍንጭ እስከማይገኝላቸው ጽረስ የስዎችን መንግሥታት በሙሉ ይጸመስሳል። ጽንጋዩ የወጸቀው ምንም እጅ ሳይነካው እንደነበር ሁሉ ይህም መግሥት የሚመሠረተው አንዳች ሰብዓዊ እርዳታ ሳያስፈልገው በረሱ በእግዚአብሔር ይሆናል። ጽንጋዩ ምድርን እስኪሞላ ጽረስ ታላቅ ሆነ። ልክ እንጸዚህ የእግዚአብሔርም መንግሥት ዓለምን ሁሉ ይቆጣጠረል። ማንም ሕዝብ ወይም መሪ የረሱ ሥልጣን አይኖረውም። ከሕልሙ ውስጥ ይህ ገና አልተፈጸመም። ስለዚህም የዚህ ሕልም ፍጻሜ የሚሆነው ወጸፊት ነው ማለት ነው።

ይህ የእግዚአብሔር መንግሥት ምንጸነው? በዚህም ጉዳይ ላይ ክርስቲያናች ያላቸው አመለካከት ይለያያል። አንዳንጸቹ የእግዚአብሔር መንግሥት የተባለው ቤተ ክርስቲያኒቱ ናት ይላሉ። ቤተ ክርስቲያንን የመሠረታት ረሱ ክርስቶስ ስለሆነ የገሃነም ጸጆች ሊቋቋሚት እንጸማይችሉ ይናገረሉ። ቤተ ክርስቲያን አጽጋ ምድርን ሁሉ ትሞላለች። በሕዝቡ ወይም በቤተ ክርስቲያኑ አማካይነት ኢየሱስ ክርስቶስ ለዘላለም ይነግሣል።

20ኛ ጥያቄ:- በዚህ ያምናሉ ብለህ የምታስበውን ትንቢታዊ አመለካከት ግለጽ።

21ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት። ማቴ.16:17-20፤ ሉቃ.13:18-21፤ 17:20-21።
ለ/ ከላይ የተመለከትነውን ሐሳብ በምን ሁኔታ የሚጸገፋ ይመስልሃል?

ይሁን እንጂ የእግዚአብሔር መንግሥት እንጸልመጣች ቅጹሳት መጸሐፍት

ያመለክታሉ። የእግዚአብሔር መንግሥት የምትመሠረተው በሰዎች ሁሉ ላይ ለመንገሥ ክርስቶስ በሚመጣበት ጊዜ ነው።

22ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ሬዕይ 19:11-20:6።
ለ/ እነዚህ ጥቅሶች ወደፊት ስለሚነሣው ታላቅ መንግሥት የሚያመለክቱ ይመስልሃልን?
ሐ/ ክርስቶስ ከመምጣቱ አስቀድሞ የሚሆኑ ነገሮች ምንድናቸው?
መ/ ምስሉን የሰበረው ድንጋይና የክርስቶስ መንግሥት መምጣት የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?

ምንም እንኳ አንዳንድ ክርስቲያናች የእግዚአብሔር መንግሥት መንፈሳዊ ብቻ እንደሆነች ቢሰማቸውም ይህ አባባል ከሌላው የቅዱሳት መጻሕፍት ትምህርት ጋር ሙሉ በሙሉ የሚስማማ አይደለም። ይሁን እንጂ የእግዚአብሔር መንግሥት በልባችንና በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በመንፈሳዊ ሁኔታ የተፈጸመበት መንገድ አለ። ቅዱሳት መጻሕፍት እንደሚያስተምሩት የእግዚአብሔር መንግሥት መንፈሳዊ ብቻ ሳይሆን አካላዊም ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ መጥቶ ክፉዎቹን የምድር መንግሥታት ያጠፋቸዋል። በመላው ዓለም ሕዝብ ላይ በጽድቅ ይነግሣል።

የሕልሙ ትርጓሜ እውነት መሆኑን ዳንኤል ለንጉሥ ናቡከደነፆር ያረጋግጥለታል። ስለ ወደፊት የተነገረው ጉዳይ ሁሉ ይሆናል። እግዚአብሔር ለዓለም ያለው ዕቅድ ሁሉ ይፈጸማል። የእርሱ መንግሥት ያሸንፋል፤ በሰዎች መንግሥት ሁሉ ላይ ይነግሣል።

የሕልሙን ትርጓሜ ሲሰማ ናቡከደነፆር በጣም ተገረመ። ልቡ ተነካ። በዳንኤል ፊት ወደቀ፤ ይህንንም ያደረገው ሊያመልከው ሳይሆን አምላኩን ለማክበር ነበር። ዳንኤል የታላቁ የሰማይ አምላክ መኪል መሆኑን ተረዳ። የእህል ቁርባንና እጣን ለዳንኤል እንዲቀርብለት በማዘዙ ያከበረው እግዚአብሔርን ነበር። በባቢሎን ከነበሩት አማልክት ሁሉ ይልቅ የዳንኤል አምላክ እንደሚበልጥ ለመገንዘብ ተገደደ። እርሱ «የአማልክት አምላክ» ነው። እርሱ ከዓለም ነገሥታት የሚበልጥ ታላቅ ነው። እርሱ የንጉሦች ንጉሥ ነው። የዳንኤል አምላክ የወደፊቱን ሁኔታ ይገልጣል። ናቡከደነፆር ለነፍሱ ደህንነት የሚሆን እምነት በእግዚአብሔር ላይ አልነበረውም። ይሁን እንጂ እርሱ ከሚያመልካቸው አማልክት የሚበልጥ አምላክ በሰማይ መኖሩን ለማመን ተገደደ።

ስለ እግዚአብሔር ወይም ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ማወቅ ብቻ በቂ አይደለም። በገላቸው ኢየሱስ ክርስቶስን እንደ ግል አዳኝና ጌታ በእምነት መቀበል አለባቸው። ናቡከደነፆር እግዚአብሔርን አከበረ እንጂ ሙሉ በሙሉ በእርሱ አላመነም። ራሱን ከእግዚአብሔር ይልቅ የማስቀደም ፍላጐት

እንደነበረው በሚቀጥለው ሳምንት ትምህርት እንመለከታለን። ዛሬ በዓለም ላይ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስና ስለ ሞቱ የሚያውቁ ብዙ ሰዎች አሉ። እንዳንዶቹም ክርስቲያን መሆናቸውን ይናገራሉ። በግል ሕይወታቸው ግን በኢየሱስ ላይ የሚታመኑ አይደሉም። ኃጢአተኛ መሆናቸውን አይገነዘቡም። ለደህንነት እንጂሆናቸው ኢየሱስን ብቻ መመልከት አይፈልጉም። ከዚህ ይልቅ መልካም ነገርን በማድረግ በመልካም ሥራቸው መንግሥተ ሰማያት ለመግባት ይሞክራሉ። ስለ ኢየሱስ ሞት በአእምሮ ብቻ የተመሠረተ ዕውቀት ስላላቸው ክርስቲያን የሆኑ ይመስላቸዋል። በግል ካላመነውና ሕይወታችንም ካልተለወጠ በስተቀር እምነታችን ሐሰትና የሞተ ነው።

23ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ ኃጢአተኛ መሆንህንና የኢየሱስ ሞት የኃጢአትህን ዋጋ ለመክፈል እንደሆነ የተገነዘብከው መቼ ነበር?
ለ/ የግልህ አዳኝ ያደረግኸው መቼ ነበር?
ሐ/ ያን ውሣኔ ካደረግህ ወዲህ ሕይወትህ በምን ሁኔታ ተለወጠ?

ናቡከደነፆር ዳንኤልን አከበረው። ከፍተኛ ስጦታ ሰጠው። በባቢሎን ግዛት ውስጥ ባቢሎን በምትባለው ዋነኛዋ ክፍለ ሀገር ውስጥ ከፍተኛውን ሥልጣን እንዲይዝ አደረገው። ከጠቢባን ሁሉ በላይና የንጉሡ ዋና አማካሪ አደረገው። ይሁን እንጂ ዳንኤል ይህን ሁሉ ክብር አልፈለገም። ሕልሙን የተረጐመው ብቻውን ሳይሆን ከሦስት ጓደኞቹ ጋር መሆኑን ለንጉሡ ገልጿል። በጸሎታቸው በጣም ረድተውታል። ስለዚህም ንጉሡ እነርሱንም ዳግሞ አከበራቸው፤ ከዳንኤል ሥልጣን በታች ባለሥልጣኖች አደረጋቸው።

እግዚአብሔር የዳንኤልን እምነት አከበረ። ይህ እምነቱ በመጀመሪያ የታየው በምዕራፍ 1 ረሱን ላለማርከስ ባደረገው ውሣኔ ነበር። የንጉሡን ሕልም እንደሚገልጽለት በማመኑም እምነቱን አስመሰክሮአል። ዳንኤል እግዚአብሔር ባስቀመጠው ሥፍራ ታማኝ ነበር። ስለዚህም እግዚአብሔር በምድር ላይ ታላቅ በነበረው ንጉሥ ፊት የእርሱ ወኪል እንዲሆን አደረገው። እኛስ እግዚአብሔር ባስቀመጠን ሥፍራ ታማኞች ነን? እግዚአብሔር ታማኝ የሆኑትን ያከብራቸዋል።

እግዚአብሔር የመጸፈቱን ሁኔታ ለናቡከደነፆር እንዴት እንደገለጸለት ተመልክተናል። ተራ በተራ በምድር ስለሚነሡ አራት የአሕዛብ መንግሥታት ነገረው። የመጀመሪያው፦ የባቢሎን መንግሥት ነው። እርሱም በወርቅ ራስ ተመስሎአል። ሁለተኛው፦ በብር ደረትና ክንዶች የተመሰለው የሜዶንና የፋርስ መንግሥት ነው። ሦስተኛው፦ በነሐስ የተመሰለው የግሪክ መንግሥት ነው። አራተኛውና የመጨረሻው፦ በብረት የተመሰለው የሮም መንግሥት ነው። ቢሆንም ከቀጽሞው የሮም መንግሥት ሌላ በብረትና በሸክላ የሚመሰል ሌላ አምስተኛ መንግሥት የሚነሣ ይመስላል። እያንዳንዱ መንግሥት

ከእርሱ በፊት የነበረውን መንግሥት ይቆጣጠራል:: በመጨረሻ ግን ምስሉ የአሕዛብ መንግሥታት ሁሉ በእግዚአብሔር መንግሥት እንደሚደመሰሱ ያመለክታል:: በኢየሱስ ክርስቶስ አማካይነት የሚቋቋመው የእግዚአብሔር መንግሥት ከዘላለም እስከ ዘላለም ጽረስ ይኖራል:: ያ መንግሥት ቶሎ ቢመጣ ምንኛ መልካም ነበር? የዚህን ትንቢት ዋና ዋና ሐሳብ በአጭሩ ለመረዳት ከፈለግህ በትምህርት አሥረ ሦስት መጨረሻ ላይ ያለውን ሠንጠረዥ ተመልከት::

24ኛ ጥያቄ:- ሀ/ 2ጴጥ.3:10-15 አንብብ::
ለ/ የእግዚአብሔር መንግሥት የሚመጣበትን ጊዜ እናውቃለንን?
ሐ/ የእግዚአብሔር መንግሥት ሲመሠረት የሚሆኑ አንዳንድ ነገሮች ምንድናቸው?
መ/ ሌላ መንግሥት መምጽጣቱን ካወቅን ዘንዳ እንዴት ነው መኖር ያለብን?
ሠ/ የዚህን መንግሥት መምጣት እንዴት ልናፋጥነው እንችላለን?

አረተኛ ቀን:-

የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልስ፤ የውይይቱን ጥያቄዎች እንደገና ተመልከት::

አምስተኛ ቀን

ሳምንታዊ ስብሰባ
---

1. የሳምንቱ የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. የትምህርቱ ክለሳ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. 1/ የእግዚአብሔር መንግሥት የአሕዛብን መንግሥት እንደ ሚቆጣጠር በተግባር የታየው እንዴት ነው?
2/ ይህ ቁጥጥር ሁልጊዜ የሚታይ ነውን?
3/ ክርስቲያኖች ዘወትር ዓይኖቻቸውን «እግዚአብሔር በሠረትና በፈጠራት ከተማ ላይ» ሊያኖሩ የሚችሉት እንዴት ነው? (ዕብ.11:10)

ለ. 1/ መጽሐፍ ቅዱስ «በመጨረሻው ቀን» እንደምንኖር ይናገራልን፤ በእነዚህ ቀኖች ውስጥ መኖራችንን የምናውቀው እንዴት ነው?
2/ እነዚህ ቀኖች ገና ወደፊት የሚመጡትስ እንዴት ነው?

ሐ. 1/ በናቡከደነፆር ሕልም የታየው ምስል የአሕዛብ መንግሥታት ብርቱዎች መሆናቸውን የሚያሳየን እንዴት ነው?
2/ ከእግዚአብሔር መንግሥት ጋር ሲነፃፀሩ ደካማ መሆናቸውን የምንረዳው እንዴት ነው?
3/ የእግዚአብሔር መንግሥት ዘላለማዊና ከአሕዛብ መንግሥታት በላይ መሆኑን የምናየው እንዴት ነው?

መ. 1/ ስለ ብረቱና ሸክላው እግሮች የተነገረው ትንቢት ተፈጽሞአል ብለህ ታስባለህን?
2/ ለምን?
3/ ትንቢቱ ተፈጽሞአል የሚለው አስተሳሰብ ጽክመት ምን ይመስልሃል?
4/ ትንቢቱ ስለ መጸፈቱ የሚያመለክት እንጂ ገና አልተፈጸመም የሚለው አመለካከት ጽክመትስ ምንድነው?

5. ጸሎት::

ትምህርት ሰባት

ዳንኤል 3

የመጀመሪያ ቀን

«ናቡከደነፆር ሆይ÷ በዚህ ነገር እንመልስልህ ዘንድ አስፈላጊያችን አይደለም:: የምናመልከው አምላካችን ከሚነድደው ከእሳቱ እቶን ያድነን ዘንድ ይችላል፤ ከእጅህም ያድነናል÷ ንጉሥ ሆይ! ነገር ግን÷ ንጉሥ ሆይ÷ እርሱ ባያድነን÷ አማልክትህን እንዳናመልክ ላቆምኸውም ለወርቁ ምስል እንዳን ሰግደለት እወቅ አሉት» (ዳን.3:16-18)::

ባለፈው ሳምንት በምድር ላይ ስለሚነሡት አሪት ታላላቅ መንግሥታት ተመልክተናል:: እነዚህም መንግሥታት ታላቅ ኃይል ያላቸው መስለው ይታያሉ:: ከእግዚአብሔር መንግሥት ጋር ሲነፃፀሩ ግን በጣም ደካማ ናቸው:: አንድ ቀንም ኢየሱስ ክርስቶስ በታላቅ ክብሩ መጸዚህ ምድር ይመለሳል:: የምድር መንግሥታት ሁሉ ይሸነፋሉ፤ እርሱም በምድር ላይ ይነግሣል::

በአሕዛብ መንግሥታት ሥር ስላሉ ክርስቲያናችስ ምን እንላለን? በክፋ መንግሥታት ጭቆና ሥር ያሉትን ክርስቲያናች እግዚአብሔር ሊረዳቸው ይችላል ወይስ እስከ ዘመናት መጨረሻ ጽረስ ይቆያል? ለዚህ መልስ

በዳንኤል ምዕ.3 እናገኛለን:: አዎ፤ በዘመናችን ባለው ክፋት ውስጥ እንኳ እግዚአብሔር የሕዝቡን ሕይወት እንደሚቆጣጠር ምንም ጥርጥር የለንም:: ዳንኤል ምዕ.3 በተለያዩ ስጸት ውስጥ ላሉ ክርስቲያናች መመሪያና ትግሩን የሚቋቋሙበትን መንገድ ያመለክታል::

በዚህ ክፋ ዓለም የሚኖሩ ክርስቲያናች በታላቅ ውጥረት ውስጥ ናቸው:: የዚህም ውጥረት ምክንያቱ ክርስቲያን የሁለት ዓለም ዜጋ በመሆኑ ነው:: የምጽረዊው መንግሥት ዜጋ ነው፤ የሰማያዊውም መንግሥት ዜጋ ነው:: ክርስቲያን ለሁለቱም መንግሥታት ኃላፊነት አለበት:: ከዚህ ኃላፊነት የተነሣ አንዳንድ ጊዜ ውጥረት ይፈጠራል::

ክርስቲያን አባል ለሆነበት ምጽረዊ መንግሥት ኃላፊነት አለበት:: ይህም ኃላፊነት የተለያየ መልክ ሊኖረው ይችላል::

በመጀመሪያ:- መንግሥታችንን ወይም ሕዝባችንን በጸሎታችን ልናስብ ይገባናል:: (ጳውሎስ ስለ ክፋው የሮም መንግሥት በ1ኛ ጢሞ.2:1-2 የሰጠውን ትእዛዝ ተመልከት::) እግዚአብሔር ለአገሪችን ሰላም እንዲሰጥ መጠየቅ አለብን:: ምንም እንኳ በእርሱ ባያምኑም እግዚአብሔር ጥበብ እንዲሰጣቸው ለሀገሪችን መሪዎች መጸለይ አለብን::

1ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ስለ ሀገርህና ስለ መሪዎችህ የጸለይከው መቼ ነበር?
ለ/ እግዚአብሔር የሀገርህን መሪ እንዲባርከው÷ ጥበብ እንዲሰጠውና በሀገሪቱ ሰላም እንዲኖር ጊዜ ወስጸህ አሁኑኑ ጸልይ:: ይህም ክፋት በበዛበት ሕብረተ ሰብ ውስጥ እግዚአብሔርን በማምለክ እንጽትናር ነው::

ሁለተኛ:- ለሀገሪችን መሪዎች የመታዘዝ ኃላፊነት እንጻለብን ተገልጸአል፤ (ሮሚ 13:1-7):: ጳውሎስ አስተዳዳሪዎች ለመልካም የተሾሙ የእግዚአብሔር አገልጋዮች መሆናቸውን ተናግሮአል:: ጳውሎስ የሚናገረው በብረት ስለተመሰለው ስለ ሮም መንግሥት ነበር:: የሮም መንግሥት መንግሥታትን የጸመሰሰ ጨካኝ ነበር:: ይሁን እንጂ ሕዝቡን ለመሪዎቻቸው እንዲታዘዙ ይነግሪቸዋል:: እኛም በተቻለን መጠን ለመሪዎቻችን መታዘዝ አለብን::

እኛ ክርስቲያናች ይህን የምናጸርገው በአንድ ዋና እውነተኛ ምክንያት ነው:: መንግሥታትንም ሆነ መሪዎችን የሚያስነሣ ሪሱ እግዚአብሔር ነው:: አንድ መሪ ከእግዚአብሔር ቁጥጥር ውጭ የሆነ ምንም ነገር ሊያጸርግ አይችልም::

2ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት:- ምሳሌ 21:1፤ ኢሳ.40:21-24፤ 41:1-4::

ለ/ በእነዚህ ጥቅሶች መሠረት እግዚአብሔር የአሕዛብ
መሪዎችን የሚቆጣጠረው እንዴት ነው?

ክርስቲያኖች የሌላ መንግሥት ዜጎችም ናቸው፤ (ፊልጵ.3:20 ተመልከት)። ኢየሱስ ክርስቶስ የንጉሦች ንጉሥ፥ የጌቶችም ጌታ ነው። የሕይወታችን ዋነኛ ንጉሥ እርሱ መሆን አለበት።

የሁለቱ መንግሥታት ትእዛዝ በሚጋጩበት ጊዜ ክርስቲያን ምን ማድረግ አለበት? ክርስቲያን ከምድራዊ ንጉሥ ይልቅ ለንጉሦች ንጉሥ ትእዛዝ መታዘዝ አለበት። ሰማያዊው ንጉሥ ከምድራዊው ንጉሥ ቅድሚያ ማግኘት አለበት። ምድራዊው ንጉሥ ከእግዚአብሔር ትእዛዝ የሚጻረር ትእዛዝ ካዘዘን፥ ከሰው ይልቅ ለእግዚአብሔር መታዘዝ አለብን።

3ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ የሐዋ/ሥራ 4:1-21ን አንብብ።
ለ/ ከኢየሱስ ክርስቶስ ትእዛዝ ጋር የሚጻረር ነገር እንዲ
ያደርጉ በተነገራቸው ጊዜ ጸቀ መዛሙርቱ የሰጡት
መልስ ምንድነው?

ለምድራዊ መሪዎቻችን በማንታዘዝበት ጊዜ ይህን ማድረግ ያለብን በትዕቢት ወይም በጋጠ-ወጥነት መሆን የለበትም። በቁጣ መመለስ የለብንም። ከዚህ ይልቅ የማንታዘዝበትን ምክንያት በትሕትና ልንገልጽላቸው ይገባል። ከዚያም በኋላ ባደረግነው ውሳኔ ምክንያት የሚመጣብንን ሁሉ ለመቀበል ዝግጁ መሆን አለብን። በዚህ ሳምንት ሲጽረቅ፥ ሚሳቁና አብድናን የንጉሡን ምስልና የባቢሎንን ሕዝብ ጣዖት እንዴት አናመልክም እንዳሉ እንመለከታለን። የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ከመተላለፍ ይልቅ ሞትን መረጡ። ለንጉሡ ከሰጡት መልስ (ዳን.3:16-18) ሁለት ነገሮችን ለማየት እንችላለን።

በመጀመሪያ፦ ሙሉ በሙሉ እምነታቸውን በእግዚአብሔር ላይ አደረጉ። እርሱ ከምድር ነገሥታት ሁሉ በላይ ነው። ከሚጸርስባቸው ቅጣት ሊያድናቸው ኃይል አለው። እግዚአብሔር እንደሚያድናቸው ተማምነው ነበር። ዳን.3 እንዴት አድርጎ እግዚአብሔር ከእሳት እንዳዳናቸው ይናገራል።

ሁለተኛ፦ ከሚጸርስባቸው ቅጣት እግዚአብሔር እንደሚታደጋቸው ምንም ዋስትና አልነበረቸውም። ሕዝቡን ማዳን ወይም ቅጣቱን እንዲቀበሉ የሚወስን እግዚአብሔር ብቻ ነው። በሁለቱም ቢሆን እርሱ ይከበራል።

4ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ ዕብ.11:32-40 አንብብ።
ለ/ እግዚአብሔር በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ሕዝቡን ከቅጣት
እንዳዳነ ግለጽ።
ሐ/ እግዚአብሔር በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ሕዝቡ ቅጣትን

እንዲቀበሉ እንደፈቀደ ግለጽ::

በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት ክርስቲያኖች የመሪዎቻቸውን ትእዛዝ ሊቃወሙ የሚችሉት የተሰጣቸው ትእዛዝ ከእግዚአብሔር ትእዛዝ ጋር የሚጻረር ሆኖ ሲገኝ ብቻ ነው:: የምንገዛል ብንሆን እንኳ ለዘላለማዊው ንጉሥ መገዛት አለብን::

5ኛ ጥያቄ:- ሀ/ እንዲህ ያለ ውጥረት በምን ዓይነት መንገድ በሕይወትህ እንደተከሰተ ግለጽ::
ለ/ መሪዎቹ የተላለፉት የትኛውን ትእዛዝ ነበር?
ሐ/ አንተስ በእንዴት ዓይነት ሁኔታ መለስከላቸው?
መ/ እግዚአብሔር ከቅጣት እዳነህ ወይስ ቅጣቱን እንድትቀበል በጸጋው ረዳህ?

6ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳን.3ን አንብብ::
ለ/ ናቡከደነፆር ሕዝቡን ሁሉ ያዘዘው ምን እንዲያደርጉ ነበር?
ሐ/ አይሁዳውያን ለመታዘዝ ፈቃደኛ ያልሆኑት ለምንድነው?
መ/ ሦስቱ አይሁዳውያን ምን ሆኑ?
ሠ/ ለእግዚአብሔር በመታዘዛቸው እርሱ እንዴት ሊከብር ቻለ?

ሁለተኛ ቀን — ክፍል አንድ:- ዳንኤል 3:1-18

ጥያቄዎች

7ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ናቡከደነፆር ምን ሠረ?
ለ/ ምን ያህል ትልቅ ነበር?
8ኛ ጥያቄ:- በምርቃቱ ሥነ ሥርዓት ላይ እንዲገኙ ናቡከደነፆር እነማንን ጠራ?
9ኛ ጥያቄ:- ናቡከደነፆር ለመሪዎቹ ሁሉ የሰጠው ትእዛዝ ምንድነው?
10ኛ ጥያቄ:- ናቡከደነፆር ለሚያምፁት ምን ማስጠንቀቂያ ሰጣቸው?
11ኛ ጥያቄ:- ሀ/ አይሁዳውያኑን ማን ከሰሳቸው?
ለ/ ለምን ነበር የከሰሷቸው?
12ኛ ጥያቄ:- ከዳን.3:15 እንደምንረዳው ናቡከደነፆር የእግዚአብሔርን ኃይል በተመለከተ የተናገረው የጽፍረት ቃል ምንድነው?
13ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ሦስቱ ወጣቶች እንዴት ነበር የመለሱት?
ለ/ በዚህ ጊዜ ዳንኤል የት የነበረ ይመስልሃል?

ዳንኤል 3÷ 4÷ 5 እና 6 ዳንኤል በባቢሎንና በሜዶ-ፋርስ ዘመነ መንግሥት ስለተፈጸሙ የተለያዩ ክንውኖች ይገልጻል። እነዚህ ታሪኮች የተጻፉት በምርኮ የነበሩት አይሁዳውያን በታማኝነታቸው ጸንተው እንዲቆሙ ለማበረታታት ነው። እነዚህ ታሪኮች ሁለት እውነቶችን ያመለክታሉ። በመጀመሪያ:- ለእውነት በመቆማቸው ምክንያት ሲሰደዱ ሕዝቡን ሊጠብቃቸው እንደሚችል ያሳያሉ። ይህንንም በዳንኤል 3 እና 6 እንመለከታለን። ሁለተኛ:- በማያምኑ መሪዎች ሕይወት እንኳ የእግዚአብሔር ኃይል እንዴት እንደሚገለጽ ያመለክታሉ። ዳን.4 እና 5 ይህንኑ ያስተምራሉ።

ባለፈው ሳምንት ናቡከደነፆር በራዕይ ስላየው ምስል ተመልክተናል። ይህ ራዕይ ከዳንኤል ዘመን አንሥቶ ኢየሱስ ክርስቶስ እስከሚመጣበት ጽረስ በምጽር ላይ ስለሚነሡት አራት ዋና ዋና መንግሥታት ያመለክታል። የመጀመሪያው መንግሥት ባቢሎን በወርቅ ራስ ተመስሎአል።

ዛሬ ደግሞ ስለ ሌላ ምስል እንመለከታለን። ይህ ናቡከደነፆር በባቢሎን ከተማ አጠገብ ያቆመው ምስል ነው። በዳን.2 እና 3 የሰንት ዓመት ልዩነት እንዳለ እርግጠኞች አይደለንም። ምናልባትም ብዙ ዓመታት ሳይኖሩ አይቀሩም።

የዱራ ሜዳ ከባቢሎን ከተማ ጥቂት ኪሎ ሜትር ወጣ ብሎ የሚገኝ ሜዳ ነው። ምስሉ በዚያ ቦታ የቆመው ብዙ ሰዎች እንዲያዩትና እንዲያመልኩት ነው። ምናልባትም ናቡከደነፆር በራዕይ ያየው ምስል ትዝ ሳይለው አልቀረም። ስለዚህም በእንጨት ተሠርቶ በወርቅ የተሸፈነ ምስል ሠራ። ይህ ምስል 27 ሜትር ርዝመት÷ 2.7 ሜትር ስፋት ነበረው። ይህ ምስል በሰው መልክ የተሠራ ለመሆኑ ምንም አያጠራጥርም። አንዳንድ ሰዎች ይህ ምስል በራዕይ ያየው ምስል ወይም የራሱ የናቡከደነፆር ምስል እንደነበር ይናገራሉ። ምናልባትም ይህ ምስል ከባቢሎናውያን አማልክት የአንዱ ምስል ሳይሆን አይቀርም።

ናቡከደነፆር ይህን ምስል ያቆመው ለተለያየ ምክንያት ነበር። በመጀመሪያ:- የመንግሥቱን ፖለቲካዊ አንድነት ለማሳየት ነበር። ስለዚህም ይህን ምስል እንዲያከብሩ ገዢዎች ከተለያዩ አገሮች ተጠሩ። መሪዎቹ ሁሉ እንደሚታዘዙትና እንደሚያከብሩት ለማረጋገጥ ፈለገ። ሁለተኛ:- ምናልባት ምስሉ የጣዖት ከሆነ÷ ይህን ያደረገው ሕዝቡን በአንድ ሃይማኖት ለማስተሳሰር ይሆናል። ሦስተኛ:- በሰው ለመከበር በመፈለጉ ነው። ናቡከደነፆር ታላቅነቱን ለማሳየት ፈለገ። እንደዚህ ዓይነት ትልቅ ምስል በማሠራቱ ሊከበር ፈለገ። ለምስሉ እንዲሰግዱ በማድረግ በሕዝቡ ላይ ያለው ሥልጣንና ኃይል እንዲታመቅለት ፈለገ። ምስሉ የራሱ ከሆነም ለመመለክ የነበረውን ፍላጐት

ያመለክታል። በዚያ ዘመን ነገሥታት የአማልክት ተወካዮች እንደሆኑና መመለክ እንዳለባቸው ይታመን ነበር።

ምስሉ ከቆመ በኋላ፥ ለምርቃቱ ናቡከዳነፆር ትልቅ ግብዣ አደረገ። በመጀመሪያ በባቢሎን የነበሩትን መሪዎች ሁሉ ጠራ። እነዚህ መሪዎች ከሀገር አስተዳዳሪዎች እንሥቶ እስከ የግምጃ ቤት ሹሞችና የመረዳ ዳኞችን የያዙ ነበሩ። እያንዳንዱ መሪ በስብሰባው ላይ ተገኝቶ ነበር። ያለ ጥርጥር ናቡከዳነፆር ከእርሱ በታች ያሉትን ባለሥልጣናች ተሰብስበው ሲያይ ትዕቢት ሳይሰማው አይቀርም።

ይህ ታላቅ በዓል ሲከበር ናቡከዳነፆር የተለያዩ ሙዚቀኞችን እንዲሰበሰቡ አዘዘ ነበር። በበዓሉ ላይ ሙዚቃ እንዲያሰሙና ሕዝቡ መቼ ለምስሉ ወድቀው መስገድ እንዳለባቸው እንዲያስታውቁ ነበር የተጠሩት። የሙዚቃውን ድምፅ ሲሰሙ፦ ተሰብስበው የነበሩት መሪዎች ወድቀው ለምስሉ እንዲሰገዱ አዋጅ ነጋሪው በግልጽ አስታውቋል። ለምስሉ ያልሰገዱ ግን በእሳቱ እቶን ውስጥ እንደሚጣሉ ማስጠንቀቂያ ጨምሮ ሰጥቶአቸው ነበር።

እስቲ ረስህን በዚያ ሜዳ ላይ እንዳለህ አድርገህ አስብ። ሙዚቃው እየተጫወተ ነው። በሺህ የሚቆጠሩ ሰዎች በምስሉ ፊት ወድቀው እየሰገዱ ነው። እዚያ ብትሆን ምን ታደርግ ነበር? ለምስሉ ትሰግድ ነበር ወይስ ምስሉን አላከብርም በማለት ቀጥ ብለህ ትቆም ነበር? ሙዚቃው መጫወት ሲጀምር ከሦስት ወጣቶች በቀር ሁሉም መሪዎች ወድቀው ሰገዱ። ምስሉን ለማምለክ ፈቃደኛ ያልሆኑ ወጣቶች፦ ሲድራቅ፥ ሚሳቁና አብድናጎ ብቻ ነበሩ።

14ኛ ጥያቄ፦ ሦስቱ ወጣቶች ለምስሉ ቢሰግዱ ኖሮ የትኛውን ትእዛዝ ይተላለፉ ነበር? ዘፀ.20፡1-6 ተመልከት።

ለጣዖት እንዳይሰግዱ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን አዝዞአቸው ነበር። እስራኤልና አይሁዳውያን ወደ ምርኮ የተወሰዱበት ዋነኛው ምክንያት ጣዖት በማምለካቸው ስለነበር ነው። እነዚህ ሦስት ታማኝ ወጣቶች ጣዖት በማምለክ ከአባቶቻቸው ኃጢአት ጋር መተባበር አልፈለጉም። ዳንኤል ይህን እውነተኛ ታሪክ የጻፈው ምንም እንኳ ሕይወታቸውን የሚጠይቅ ቢሆንም ጣዖትን ሳያመልኩ ለእምነታቸው እንዲሞቱ ሌሎች አይሁዳውያንን ለማደፋፈር ነው።

ምንም እንኳ ናቡከዳነፆር እነዚህን ሦስት ወጣቶች ባያስታውሳቸውም ከለዳውያኑ ግን አስታውሰዋቸው ነበር። ከለዳውያን የባቢሎን ሃይማኖት መሪዎች መሆናቸውን ታስታውሱ ይሆናል። እነዚህ ከለዳውያን በአይሁዳውያን ላይ፤ በተለይም በዳንኤል፥ ሲድራቅ፥ ሚሳቁና አብድናጎ ላይ ከባድ ጥላቻ

እንደነበረችው አደጠረጥርም። እነዚህ ሰዎች በሀገሩ ውስጥ በጣም የተከበሩ ሰዎች ነበሩ። አሁን ግን ዳንኤልና ጓደኞቹን የመሳሰሉ የባዕድ አገር ሰዎች ስፍረቸውን መስደውባቸዋል። ለሀገሩ ባዕድ የሆነው የአይሁድ ሃይማኖትም የሀገሩን ሃይማኖት እየተጋፋ ነበር። ምንጊዜም ቢሆን የእግዚአብሔር ሕዝብ ለእውነት ጸንተው ሲቆሙ የተለያየ ተቃውሞ እንደሚደርስባቸው የታወቀ ነው።

15ኛ ጥያቄ:- ክርስቲያኖች ለእውነት ጸንተው ሲቆሙ በእንዴት ዓይነት ሁኔታ በሌሎች ሊጠሉ እንደሚችሉ ዘርዝር። ከመሥሪያ ቤት፥ ከትምህርት ቤት፥ ከሃይማኖት ...መዘተ አንዳንድ ምሳሌዎችን ጥቀስ።

የሃይማኖት መሪዎች የነበሩት ከለጻውያን ሦስቱን ወጣቶች በሁለት መንገድ ከሰሱዋቸው። በመጀመሪያ:- የናቡከጸነፆርን ሕግ እንደተቃወሙ እጥብቀው ተናገሩ። እርሱንም ሆነ ያቆመውን ምስል አላከበሩም። ከዚህም ሌላ አልናዘዝም ስላሉት በመንግሥቱ መሪዎች ሁሉ ፊት ተዋረደ። ናቡከጸነፆርን በጣም ያስቆጣውም ይህ ነበር። የሁሉ በላይ ገዢ ስለነበረ፥ ከሥሩ ካሉት መሪዎች መካከል እንዱ እንኳ ሳይታዘዝለት ቀርቶ እያውቀም። ሁለተኛ:- ወኪላቸው ናቡከጸነፆር የሆነው የባቢሎን መንግሥት አማልዕክት የሆኑትን ባለማገልገላቸው ከለጻውያን ከሰሱዋቸው። ሦስቱ በሃይማኖት የተጣመሩ ባይሆኑ ኖሮ ናቡከጸነፆር እንደሚገባ ሊቆጣጠረቸው ባልቻለም ነበር።

ሲጽረቅ ሚሳቅና አብጽናጐ በናቡከጸነፆር የተመጸዱ እንደነበር ጥርጥር የለበትም። ምናልባትም በባቢሎን ግዛት ውስጥ ጥሩ አስተጻጻሪዎች ሳይሆኑ አይቀሩም። ይሁን እንጂ በሌሎች መሪዎች ፊት መዋረድ የለበትም። ከዚህ ቀጸም አንድም መሪ ተቃውሞት አያውቀም። ሦስቱን ሰዎች ወጸፊት እንዲመጡ አጸረገ። ለእነርሱ ከነበረው አክብሮት የተነሣ ምስሉን እንዲያመልኩ ሌላ ዕጽል ሰጣቸው። የሃይማኖት መሪዎቹ የከሰሱዋቸው በምቀኝነት እንደሆነ ቢያውቅም። ካልታዘዙት ወጸ እሳቱ እቶን እንደሚጣሉ አስጠንቀቆአቸው ነበር። ከእርሱ ፍርጽ የሚያድናቸው የትኛው አምላክ እንደሆነም ጠየቃቸው። ናቡከጸነፆር ዳንኤልና ሦስቱ ጓደኞቹ ከእርሱ የተለየ አምላክ እንዳላቸው ያውቅ ነበር። ዳንኤል ሕልሙን በተረጐመለት ጊዜ የእግዚአብሔር ኃይል ምን ያህል ታላቅ እንደነበር ተረድቶአል። ይሁን እንጂ ከእግዚአብሔር ይልቅ ታላቅ እንደሆነ ረሱን ቆጠረ። አነጋገሩም እግዚአብሔርን የሚገጸጸር ነበር። እግዚአብሔር ከክፋዎች ነገሥታት እጅ ታማኝ ልጆቹን ሊያድናቸው ይችላልን? ከሞትስ ሊያድናቸው ይችላልን?

በዚህ ታሪክ ውስጥ ዳንኤል ለምን እንደሌለበት ብዙ ሰዎች ይጸነቃሉ። ይሁን እንጂ እንዳ ሦስቱ ጓደኞቹ ሁሉ እርሱም ለጣዖቱ እንደማይሰግጽ እርግጠኛ መሆን እንችላለን። ምናልባትም ይህ ታላቅ በዓል በሚጸረግበት

ወቅት ለሥረ ጉዳይ ወደ ሩቅ ሥፍረ ሂዶ ሊሆን ይችላል።

ሦስቱ ወጣቶች በእግዚአብሔር በማመናቸው ሞት ቢጠብቃቸውም አልፈሩም። ንጉሡ ይቅርታ እንዲያደርግላቸውም አልለመኑትም። ከዚህ ይልቅ ግን በሦስት አጫጭር ዓረፍተ ነገሮች መልስ ሰጡት። በመጀመሪያ፦ ከንጉሡ ጋር መከራከር አልፈለጉም። ስለ እምነታቸውም ሊያስረዱት አልፈለጉም። ሕይወታቸውን በእግዚአብሔር እጅ አኖሩ። ሁለተኛ፦ ለንጉሡ የአምላካቸውን ኃይል ነገሩት። ምንም እንኳ ናቡከደነፆር እግዚአብሔር እንደሚያድናቸው ባያስብም እነርሱ ግን ሊያድናቸው እንደሚችል ያውቁ ነበር። እግዚአብሔር ከማንኛውም ንጉሥና ከታላቁ ናቡከደነፆርም እንኳ ቢሆን የላቀ ነው። ሦስተኛ፦ እግዚአብሔር ሊያድናቸው ፈቃደኛ ባይሆን እንኳ ለምስሉ እንደማይሰግዱ ነገሩት። የሚያመልኩት እውነተኛውን አምላክ ብቻ ነው። ሕይወታቸውን በእግዚአብሔር እጅ አኖሩ፤ የንጉሡንም ትእዛዝ ተቃወሙ። ለምን እንደቀጡ እንደፈቀደ በእግዚአብሔር አመረር ላይ ጥያቄ አላቀረቡም። እግዚአብሔር ከሁሉም ሁኔታዎች በላይ እንደሆነ ያውቁ ነበር። ስለዚህም ለእርሱ ፈቃድ ተገዙ።

በምድራዊ መንግሥትና በሰማያዊ መንግሥት መካከል በሚደረገው ውጊያ እንዳንድ ጊዜ የእግዚአብሔር ታማኝ ልጆች በመካከል ይጠመዳሉ። ያለ ምክንያትም ይከሰሳሉ÷ ይሰደዳሉ። ይሁን እንጂ ከመሸሽ÷ ከመደበቅና የክፋ ነገሥታትን ቃል የተቀበሉ መስለው ከመታየት ይልቅ ለእግዚአብሔር መታዘዝና ሕይወታቸውን ለእርሱ አደራ መስጠት አለባቸው። በሞትም ይሁን በሕይወት ታማኝና ታዛዥ መሆን አለባቸው።

16ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ ሲድራቅ÷ ሚሳቅ ወይም አብድናጎን ብትሆን ናሮ ምን ታደርግ ነበር?
ለ/ እስከሞት ድረስ ታማኝ ትሆን ነበር?
ሐ/ በቅርብ ዓመታት ክርስቲያናች ተመሳሳይ ውሣኔዎችን እንዴት ነበር የተቋቋሚቸው?

ሦስተኛ ቀን — ክፍል ሁለት፦ ዳንኤል 3:19-30

ጥያቄዎች

17ኛ ጥያቄ፦ ሦስቱ ወጣቶች ለምስሉ ለመስገድ ፈቃደኛ ባልሆኑ ጊዜ ናቡከደነፆር ምን አደረገ?
18ኛ ጥያቄ፦ ሦስቱን ወጣቶች ወደ እሳት የመረመሩዋቸው መታደሮች ምን ሆኑ?
19ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ ናቡከደነፆር የተደነቀው ለምንድነው?

ለ/ በእሳት ውስጥ ምን አየ?

20ኛ ጥያቄ:- በተአምር ባይሆን ኖሮ በሦስቱ ወጣቶች ላይ ምን ሊጸርስባቸው እንደሚችል ዘርዝር::

21ኛ ጥያቄ:- ስለ ሦስቱ ሰዎች አምላክ ናቡከደነፆር ለሕዝቡ ምን ዓይነት ትእዛዝ ሰጠ?

22ኛ ጥያቄ:- ናቡከደነፆር እግዚአብሔርን እንዴት አከበረ?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሚንታሪ/

ሲጽራቅ፥ ሚሳቅና አብድናጐ ለንጉሡ ትእዛዝ ባልታዘዙ ጊዜ ንጉሡ በጣም ተቆጣ:: ከዚህ ቀደም ሌላ ዕጽል ሰጥቶአቸው ነበር፤ አሁን ግን እንዲገደሉ ፈለገ:: ንጉሡ ለእርሱ ታማኝ ያልሆነውን ሁሉ አያከብርም:: ስለዚህም የእቶኑ እሳት ሰባት እጥፍ እንዲነድ አዘዘ::

ሦስቱ ወጣቶች የተጣሉበት እሳት ምን ዓይነት እንደነበር እርግጠኛ አይደለንም:: ምናልባትም ሰዎች ትልቅ ድስት፥ ብረት፥ ወዘተ እያቀለጡ የሚሠሩበት የእሳት ፍም የሞላበት ሰፊ ጉድጓድ ሳይሆን አይቀርም:: ወንጀለኞች የሚቀጡት በዚህ እቶን ውስጥ ነበር::

እቶን እንደሚገባ እስኪገል ድረስ ንጉሡ ረሱ ሲጠባበቅ ነበር:: ሦስቱ ወጣቶች ለማምለጥ በማይችሉበት ሁኔታ እንዲታሠሩ ንጉሡ አንዳንድ የታወቁ ወታደሮችን አዘዘ:: ቅጣቱ በሦስቱ ወጣቶች ላይ ሲፈጸም ለማየት በሚያስችለው ሥፍራ ተቀመጠ:: እቶኑ በጣም ከጋለ በኋላ ሦስቱ ወጣቶች ወደ እሳቱ ተጣሉ:: እቶኑ በጣም ግሉ ስለነበር ወጣቶቹን የጣሉዋቸው ወታደሮች በእሳቱ ነበልባል ሞቱ::

ሦስቱ ሰዎችስ ምን ሆኑ? እግዚአብሔር እምነታቸውን አክብሮ ይታደጋቸው ይሆን? ንጉሡ እያየ ሦስቱ ወጣቶች በእሳቱ ውስጥ ወዲያ ወዲህ መመላለስ ጀመሩ:: «የአማልክት ልጅ» የሚመስል አረተኛ ሰው አብሮአቸው ነበር:: ከእሳቱ ለመውጣት በቻሉ ነበር፤ አነርሱ ግን ከአረተኛው ሰው ጋር እያወሩ እዚያው ቆዩ::

ይህ አረተኛ ሰው ማን ይሆን? የሰው መልክ ነበረው:: ይህ ሰው ናቡከደነፆር እንዳገመተው መልአክ ይሆን? (ዳን.3:28) ምናልባትም ሦስቱ ሰዎች በእሳት እንዳይጐዱ ለማድረግ ከእግዚአብሔር የተላከ መልአክ ሊሆን ይችላል:: ብዙዎች ግን ይህ አረተኛ ሰው ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ በመልአክ ተመስሎ እንደሆነ ይናገራሉ::

ምንም ጉዳት ሳይደርስባቸው ሦስቱ ወጣቶች በእሳቱ ውስጥ ወዲያ ወዲህ ሲመላለሱ በማየቱ ንጉሡ በጣም ተደነቀል:: በአረተኛው ሰው መልክ

ሳይጸነቅ አይቀርም። ሦስቱን አይሁዳውያንንም ከእሳቱ እንዲወጡ ነገረቸው። ልዩ በመሆናቸውም «የልዑል አምላክ ባሪያዎች» በማለት ጠራቸው። ከእሳቱ ከመጡም በኋላ የንጉሡ ባለሥልጣኖች እንደሚገባ መረመሩዋቸው። ታሥረውበት የነበረው ገመድ በእሳት ቢቃጠልም እነርሱ ግን አልተቃጠሉም። ለብሰውት የነበረው ልብስና ፀጉራቸው ምንም አልተለበለበም÷ አልተቃጠለም። ሌላው ቀርቶ ጭስ ጭስ አይሸቱም ነበር። በእርግጥም ይህ ታላቅ ተአምር ነው።

ሲድራቅ÷ ሚሳቅና አብድናጐ በመታዘዛቸው እግዚአብሔርን አስመሰገኑ። ናቡከደነፆርም በእግዚአብሔር ላይ ስለነበረቸው እምነትና ስለታዛዥነታቸው አመሰገናቸው። ማንም በአምላካቸው ላይ የስድብን ቃል እንዳይናገርም አዋጅ አስነገረ። ይህን ትእዛዝ ያፈረሰ ሁሉ በንጉሡ ይቀጣል። ምንም እንኳ ናቡከደነፆር የጣዖት አምልኮውን ባይተውም የሲድራቅ÷ የሚሳቅና የአብድናጐ አምላክ ከአማልክት ሁሉ እንደሚበልጥ ለማመን ተገደደ። እርሱ ራሱ እንደተናገረው፦ እንደዚህ የሚያድን ሌላ <u>አምላክ</u> የለምና። በመጨረሻም ለሦስቱ ከፍተኛ ሥልጣን ሰጣቸው።

ከዚህ በኋላ ስለ ሲድራቅ÷ ሚሳቅና አብድናጐ አናነብም። ምን ያህል በሥልጣን ላይ እንደቆዩ÷ ወይም በሕይወት እንደኖሩ አናውቅም። ሦስቱ ወጣቶች ግን እስከ ሞት ድረስ ለእምነታቸው በመቆማቸው ዛሬም ቢሆን ለክርስቲያኖች መልካም ምሳሌነት አላቸው። በዚህ ክፉ ዓለም እንዴት እንደምንኖር መልካም ምሳሌዎቻችን ናቸው። በምዕራፍ 1 ላይ የባቢሎናውያንን ትምህርትና አኗኗር ላለመቀበል ከዳንኤል ጋር ስላደረጉት ውሣኔ ተመልክተናል። በባዕድ ምድር እንኳ ለአምላካቸው ታማኝ ሆነው ተገኙ። በምዕራፍ 2 ከዳንኤል ጋር ታማኝ የጸሎት ሰዎች ሆነው አይተናቸዋል። በምዕራፍ 3 ደግሞ በእምነታቸው ላይ የተቃጣውን ከፍተኛ ፈተና ተመልክተናል። በእምነታቸው ለመሞት ፈቃደኛ ነበሩን? ለመሞት ፈቃደኛ ነበሩ፤ እግዚአብሔር ግን ስሙን ለማስከበር ሲል አዳናቸው። በዚህ ክፉ ዓለም ውስጥ እግዚአብሔርን ማስከበር በጣም ከባድ ነው። የዓለምን መንገድ መከተል ግን በጣም ቀላል ነው። ለእምነታችን ጸንተን እንድንቆም ከተፈለገ ግን ከዓለም የሚቀርብልንን ማኘኛውንም ፈተና መቋቋም አለብን። በእግዚአብሔር ፊት ንጹሕ ሆነን ለመገኘት መወሰን አለብን። ከዓለም መሪዎች ትእዛዝ በላይም አምላካችንን ለማስከበር ዝግጁ መሆን ይኖርብናል። እርሱ የንጉሦች ንጉሥ÷ የጌቶችም ጌታ ነው። የሕይወትህ ጌታ ነውን?

23ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ የክርስቶስ ጌትነት በሕይወትህ የሚታየው እንዴት ነው?
ለ/ በአኗኗርህ?
ሐ/ ሕይወትህን ከኃጢአት በመጠበቅህ?
መ/ ሞት እንደሚጠብቅህ ብታውቅም እንኳ ለእግዚአብሔር በመታዘዝህ?

አራተኛ ቀን:-

የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልስ፤ የውይይት ጥያቄዎችንም እንጸገና ተመልከታቸው::

አምስተኛ ቀን:-

የሳምንቱ ስብሰባ
---

1. የሳምንቱ የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. የትምህርቱ ክለሳ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. 1/ ዜጋ የሆንክባቸው ሁለት መንግሥታት ምንድናቸው?
2/ ለሁለቱም መንግሥታት ያለብህ ኃላፊነት ምንድነው?

ለ. 1/ የሁለቱ መንግሥታት ትእዛዝ ሲጋጭ ምን ይሆናል?
2/ ክርስቲያን መታዘዝ ያለበት ለየትኛው መንግሥት ነው?
3/ ይህ ውጥረት በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ረሱን እንጸሚገልጽና ክርስቲያኖች እንዴት ሊቀበሉት እንጸሚገባ ግለጽ::

ሐ. 1/ እግዚአብሔር ለቤተ ክርስቲያን ከሰጣት ትእዛዞች እንዳንድ ጊዜ ከሰዎች መንግሥት ጋር ሊያጋጩዋት ስለሚችሉ እንዳንድ ትእዛዞች ግለጽ::
2/ በትክክል የእግዚአብሔር ትእዛዛት ናቸውን ወይስ የቤተ ክርስቲያን ባሕል?
3/ ቀጥተኛውን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እንጸምናከብር ሁሉ የሰዎችንም ባሕል ማክበር ይኖርብናልን?

5. ጸሎት::

ትምህርት ስምንት

ዳንኤል 4

የመጀመሪያ ቀን:-

ልዑልም በሰዎች መንግሥት ላይ እንጂሰለጥን ለሚወጽጸውም እንጂሰጠው አስከታውቅ ድረስ ... ሰባት ዘመናት ያልፋብሃል» (ዳን.4:25)::

ስለ ትንቢት ስናጠና ዋናው ትምህርት የወጸፈቱን የሚመለከት ብቻ

መሆን የለበትም ከዚህ ይልቅ በሕዝቦች÷ በግለሰቦችና በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚሆኑት ሁኔታዎች ሁሉ ከእግዚአብሔር ቁጥጥር በታች መሆናቸውን ለእግዚአብሔር ልጆች ሊያሳዩዋቸው ይገባል። ይህም የመቆጣጠር ኃይሉ በአሁኑ ጊዜ እንኳ በሕይወታችን እየታየ ቢሆንም ለወደፊቱም ቢሆን ሊቆጣጠረን ይችላል። ይህም በችግርና በመከራ ጊዜ እንኳ በእርሱ ታምነን እንድንኖር ያደርገናል።

በዚህ በዳንኤል መጽሐፍ ውስጥ በተለያዩ ሁኔታዎች ውስጥ እግዚአብሔር ከሁሉም በላይ እንደሆነ ተመልክተናል። በመጀመሪያ፦ ዳንኤልና ጓደኞቹ በናቡከደነፆር ትምህርት ቤት እንዲማሩ በተመረጡበት ወቅት ታይቶአል፤ (ዳን.1)። ሁለተኛ፦ በናቡከደነፆር ሕልም ውስጥ እግዚአብሔር ከመንግሥታት ሁሉ በላይ እንደሆነ ተመልክተናል። የትኛው መንግሥት በየትኛው ላይ እንደሚገዛና ያ መንግሥት ለምን ያህል ጊዜ እንደሚቆይ የሚወስነው እግዚአብሔር ራሱ ነው። ያለፈውን ታሪክ እንዲሁም የመንግሥታቱ የወደፊት ሁኔታ የሚወሰነው በእግዚአብሔር ነው፤ (ዳን.2)። ከዚያ በኋላ ዳግም በሕዝቡ ሕይወት ውስጥ የሚሆነውን ሁሉ ሲቆጣጠር እንመለከታለን። ስለ እሳቱ ምድጃ የተነገረው ታሪክ ላይ፦ በመከራና በስደት ጊዜ እንኳ እግዚአብሔር ከሁሉም በላይ እንደሆነ እናያለን። በሞትም ይሁን በሕይወት እግዚአብሔር ካልፈቀደለት በቀር አንዳች ሊነካን የሚችል ነገር የለም፤ (ዳን.3)። በዳንኤል 4 ዳግም እግዚአብሔር የአሕዛብ ገዢዎችን እንደሚቆጣጠር እንመለከታለን። ምንም ያህል ታላቅ ቢሆን ሊገዛ የሚችለው እግዚአብሔር ስለፈቀደለት ብቻ ነው። ከእግዚአብሔር ሊበልጥ አይችልም። እንዲገዛ የመረጠው እግዚአብሔር ነው። በፈቀደው ወቅት እግዚአብሔር የገዢነት ዘመኑን ሊያሳጥረው ይችላል።

ናቡከደነፆር በዘመኑ የነበረ ታላቅ መሪ ነው። ብዙ የተለያዩ መንግሥታትን ሲቆጣጠር ነበር። በብረት በትር በጭካኔ ሲገዛቸው ነበር። እንደሌሎች መሪዎች ሁሉ ናቡከደነፆር ትዕቢተኛ ነበር። የፈለገውን ሁሉ ለማድረግ የሚችል መስሎ ይታየው ነበር። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ለናቡከደነፆርም ሆነ ለእኛ ትምህርት ሊሰጠን ይፈልጋል። እግዚአብሔር ታላቁን ሰው ወደ እንስሳነት ዳረጃ ዝቅ አደረገው። በዚህም ናቡከደነፆር ለማንኛውም ነገር በተለይም ለጤንነቱ በእግዚአብሔር መጸገፍ እንዳለበት ተማረ።

ብዙዎቻችን ሕይወታችንን የምንቆጣጠረው እኛ እንደሆንን እናስባለን። እቅድ እናወጣለን። የፈለግነውንም እናደርጋለን። ይሁን እንጂ ጤንነታችንን ጨምሮ ማንኛውንም መሠረታዊ ነገር ለማግኘት በእግዚአብሔር የምንደገፍ መሆናችንን ግን እንዘነጋለን። (ያዕ.4:13-16 ተመልከት።) የምናቀደውንም ሆነ የምናደርገውን የምንፈጽመው እግዚአብሔር ሲፈቅድልን ብቻ ነው። ስለዚህም በኑሮአችን እንዳችም የምንታበይበት ምክንያት አይኖረንም።

ምንም ያህል ከፋ ወይም ታላቅ ቢሆኑም የዚህ ዓለም መሪዎችም ከእግዚአብሔር ቁጥጥር በታች ናቸው። የፈለጉትን ሁሉ የማድረግ ችሎታ እንዳላቸው ሊያስቡ ይችላሉ፤ እቅዳቸውን የሚያጨናግፋ ምንም ነገር ሊመጣ እንደማይችል ያስባሉ። ነገር ግን ሕይወታቸው በእግዚአብሔር እጅ ነው። ለዓላማው ይጠቀምባቸዋል። ከፈቀደም ዝቅ ሊያደርጋቸው ይችላል።

1ኛ ጥያቄ:- ሀ/ እግዚአብሔር የሕይወታችን ተቆጣጣሪ መሆኑን የሚያሳዩ ጥቂት ሁኔታዎችን ግለጽ።
ለ/ እግዚአብሔር በአሕዛብ መሪዎች ሕይወት ተቆጣጣሪ መሆኑን የሚያሳዩ ሁኔታዎችን ግለጽ።
2ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል 4ን አንብብ።
ሀ/ የናቡከደነፆርን ሕልም ግለጽ።
ለ/ የምዕራፉ ዋነኛ ትምህርት ምንድነው?
ሐ/ በመጨረሻ ናቡከደነፆር ምን ሆነ?
መ/ ናቡከደነፆር ስለ እግዚአብሔር የተማረቸውን እውነቶች ግለጽ።

ሁለተኛ ቀን — ክፍል አንድ:- ዳንኤል 4:1-18

ጥያቄዎች

3ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳንኤል 4ን የጻፈው ማነው?
ለ/ ይህ ያልተለመደ የሆነው ለምንድነው?
ሐ/ የምዕራፉ መልእክት ለማን የተጻፈ ነው?
4ኛ ጥያቄ:- በዳንኤል 4:3 ላይ ናቡከደነፆር እግዚአብሔርን ስላመሰገነባቸው የተለያዩ ነገሮች ግለጽ።
5ኛ ጥያቄ:- ሀ/ የናቡከደነፆርን ሕልም ሊተረጉሙ ያልቻሉት እነማን ናቸው?
ለ/ ማን ሕልሙን ሊተረጉም ቻለ?
6ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ናቡከደነፆር በሕልሙ ስላየው ዛፍ ግለጽ።
7ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዛፉ ምን ሆነ?
ለ/ በዛፉ ላይ ይህ እንዲሆን ያዘዘው ማነው?
ሐ/ ስለ ጉቶው የተሰጠው የመጨረሻ መመሪያ ምን ነበር?
8ኛ ጥያቄ:- የዚህ ሕልምና ፍርድ ዓላማ ምንድነው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ (ኮሜንታሪ)

ዳንኤል 4 ልዩ ምዕራፍ ነው። ልዩ የሚያደርገውም አሕዛብ በሆነ ሰው መጻፉ ነው። የዚህ ምዕራፍ ዋነኛ ጸሐፊ ናቡከደነፆር ነው። (ቁጥር

1-18፤ 28-37።) እግዚአብሔር በእንዴት ዓይነት ሁኔታ በሕይወቱ እንደሠረ ይናገረል። ብዙ ሰዎች የባቢሎን ንጉሥ ናቡከደነፆር በእርግጥ ስለማመኑና ደህንነትን ስለማግኘቱ ይጸነቃሉ። በትክክል የምናውቀው ነገር የለንም። የምናውቀው ነገር ቢኖር÷ ይህንን የማያምንና ትዕቢተኛውን ሰው ዝቅ እንዳደረገውና ሕይወቱንም ሊቆጣጠረው እንደሚችል እንዳሳየው ብቻ ነው። በመጨረሻም ናቡከደነፆር የእርሱ መንግሥት ጊዜያዊ መሆኑን ተረዳ። እግዚአብሔር ግን ለዘላለም የሚኖር መንግሥት አለው። ከእግዚአብሔር ጋር ሲነጻጸር በጣም ታናሽ ነው።

ናቡከደነፆር ይህን ትእዛዝ ነገሥታት ለሕዝባቸው በሚጽፉበት መንገድ ጽፎታል።

በመጀመሪያ:- ይህ ትእዛዝ የሬሱ የናቡከደነፆር እንደሆነ ይናገረል።

ሁለተኛ:- ትእዛዙ ለማን እንደተጻፈ ይናገረል። ትእዛዙ የተጻፈው ለዓለም ሕዝብ ነበር። ይህ በብዙ ነገጽ ላይ ከሚገዛ ንጉሥ የተጻፈ ጸብጻቤ እንደመሆኑ መጠን በግዛቱ ሁሉ መጻረስ ነበረበት።

ሦስተኛ:- ንጉሡ ሰላምታውን ሲጽፍ ለመላው ሕዝብ ሰላምን እንደ ሚመኝላቸው ይገልጻል።

በአራተኛ ደረጃ:- ስለ አዋጁ ዓላማ ለሕዝቡ ይገልጽላቸዋል። ትእዛዙ ወይም አዋጁ በምስክርነት መልክ ነበር። ዓላማውም የዘላለማዊው አምላክ ኃይል በሕይወቱ እንደተገለጸ ለሕዝቡ ለማስታወቅ ነው።

ናቡከደነፆር በሁለት መንገጽ እግዚአብሔርን አከበረ። በመጀመሪያ:- በሕይወቱ ስለተጸረገው ነገር እግዚአብሔርን አከበረ። የእግዚአብሔርንም ሥረ:- «ተአምረትና ድንቅ» ብሎታል። ይህም የእግዚአብሔርን ሥረ ለመግለጽ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተለመደ የአገላለጽ መንገጽ ነው። (ለምሳሌ ኖህል ነህምያ 9:10 ተመልከት።) ናቡከደነፆር በሕይወቱ የተጸረገው ተረ ሁኔታ እንዳልሆነ አስተዋለ። እግዚአብሔር ልዩ በሆነ መንገጽ በሕይወቱ ሠርቶአል። ተአምረዊ ሁኔታዎች ናቸው።

9ኛ ጥያቄ:- እግዚአብሔር በሕይወትህ ውስጥ እንዴት በተአምረዊ ሁኔታ እንደሠረ ግለጽ። ጊዜ መስጸህ ስላጸረገው ነገር እግዚአብሔርን በጸሎት አመስግነው÷ አክብረውም።

ሁለተኛ:- ስለ ታላቅነቱ ናቡከደነፆር እግዚአብሔርን አከበረ። ናቡከደነፆር እግዚአብሔርን «ልዑል እግዚአብሔር» በማለት ጠረው። ይህም ናቡከደነፆር እግዚአብሔር ከማንኛውም አምላክ ወይም መሪ በላይ እንደሆነ መገንዘቡን ያመለክታል። ይህም ታላቅነቱ በዘላለማዊ መንግሥቱ ይታያል።

የሰው መንግሥት ይነሣል ይወድቃልI የእግዚአብሔር መንግሥት ግን (ፈቃዱን÷ ዓላማውንና ግዛቱን ጨምሮ) ዘላለማዊ ነው።

በሕይወቱ ፍጻሜ አካባቢ ናቡከደነፆር የሰላምና የብልጽግና ዘመን ሆኖለታል። ጦርነቶቹ ሁሉ ተፈጽሙ። ተቃዋሚ መገናኙም ጽል ተመቱ። ባቢሎንንም ታላቅና አስደናቂ ከተማ አደረጋት። ስለዚህም በሥራውና ባገኘው ውጤት ታበየ።

አንድ ሌሊት አስፈሪ ሕልም አለመ። በአስቸኳይ በምድሩ የነበሩ የሃይማኖት መሪዎችንና አማካሪዎቹን ጠራቸው። እነዚህ የሃይማኖት መሪዎች ከፍተኛ ሕልምን የመተርጐም ችሎታ እንዳነበረቸው ከምዕራፍ 2 ተመልክተናል። ናቡከደነፆር ሕልሙን ነገራቸው። ነገር ግን እነዚህ የሃይማኖት መሪዎች ሕልሙን ሊተረጕሙለት አልቻሉም። ዳንኤል ለምን አብሮአቸው እንዳልነበረ አናውቅምI በኋላ ግን እንደመጣ ተጸርጐአል።

ዳንኤል ከእግዚአብሔር ጋር የጠበቀ ኅብረት እንዳነበረው ናቡከደነፆር ለመገንዘብ ችሎአል። ሕይወቱ ከሌሎች የተለየ ነው። እንደሌሎቹ ጠቢባን አልነበረም። «የቅዱሳት አማልክት መንፈስ» በዳንኤል ውስጥ እንደነበር ረሱ ናቡከደነፆር ተናገረ። ናቡከደነፆር በብዙ አማልክት እንጂ በእንድ እምላክ ብቻ የማያምን ሰው እንደሆነ አስተውሉ። ዳንኤል ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ በሆነ ሁኔታ እንደሚመላለስ ናቡከደነፆር ተረዳ። ይህንን በመረዳቱም ነው ዳንኤል ሕልሙን ለመተርጐም እንደሚችል እርግጠኛ የሆነው። ዳንኤል (በአሕዛብ ብልጣሶር በመባል የሚታወቀው) የተከበረው በናቡከደነፆር ብቻ ሳይሆን በመላው የሀገሪቱ ሰዎችም የተከበረ ነበር። (የዳንኤል ዝናና ክብር ምን ያህል ሰፊ እንደነበር ለማረጋገጥ ይህ መጽሐፍ በተጻፈበት ዘመን የተጻፈውን የነቢዩ ሕዝቀኤልን መጽሐፍ 28:3 ተመልከት።)

ናቡከደነፆር ዳንኤልን:- «የሕልም ተርጓሚዎች አለቃ» በማለት ጠረው። ይህም ናቡከደነፆር ለዳንኤል የነበረውን አክብሮት ያሳያል። ዳንኤል እንደ ባቢሎን አገር ሕልም ተርጓሚዎች በአስማት የሚጠቀም ሰው አልነበረምI እንደ እነርሱ አይጠነቁልም ነበርI (ዳን.4:7)። እንዳንዴ «የሕልም ተርጓሚ» «ምሑር» ብለን መተርጐም ይቻላል። ዳንኤል በጣም የታወቀ ዋነኛ የንጉሥ አማካሪ ነበር። ዳንኤል ሥጦታ ስለነበረውና ከእግዚአብሔርም ጋር የተቀራረበ ስለነበር ምስጢራትን የመረዳት ችሎታ እንዳለው ናቡከደነፆር ተረድቶአል።

ናቡከደነፆር ሕልሙን ለዳንኤል ነገረው። በምድር መካከል አንድ ዛፍ ነበረ። ዛፉ በጣም ትልቅ ነበር። ቅርንጫፎቹ ምድርን የሚሞሉና እስከሰማይ የሚደርሱ ይመስሉ ነበር። ዛፉ በጣም ትልቅ ከመሆኑም ሌላ ብዙ ፍሬ ስለነበረው የምድር አራዊትና የሰማይ አእዋፍ በፍሬው ረክተው ነበር። በድንገት አንድ መልአክ ከሰማይ መረደ። ዛፉ እንዲቆረጥ÷ ቅርንጫፎቹ እንዲመለመሉና ፍሬዎቹም እንዲበተኑ አዘዘ። በሥሩ ተጠልለው የነበሩ

አረዊት ሁሉ መበታተን ነበረባቸው። ይሁን እንጂ ጉቶው እዚያው መሆን አለበት። ጉቶውን የሚመለከት ሌላ ትእዛዝ ተሰጠ። ሥሩ ተቆፍሮ መውጣ አልነበረበትምI ከመበስበስ እንዲጠብቀው በናስና በብረት ማሠሪያ ታስሮ መቆየት አለበት። መልእኩ መናገሩን ቢቀጥልም የተናገረው ስለዛፉ አልነበረም። የተናገረው ስለ እንጽ ሰው ሲሆን ይህም ሰው በሰማይ ጠል (ዝናብ) መረስረስ ነበረበት። እንጸ እንስሳ እንጂሆን የሰውዬው አእምሮ ይለወጣል። ይህም የሚሆነው «ለሰባት ዘመናት» ብቻ ነው።

ሕልሙ በእግዚአብሔርና በመልእኩ የታዘዘ ስለነበር መፈጸሙ የማይቀር ነው። በሕልሙና በትርጓሜው እግዚአብሔር በሰዎች መንግሥት ላይ ሥልጣን እንዳለው ሰዎች ሁሉ ይረዳሉ። እግዚአብሔር በታላላቅ ሰዎች ሕይወት እንኳ ሥልጣን አለው። ለፈቀደው መንግሥትን ይሰጣል። በጣም ዝቅተኛና ተረ ለሆኑ ሰዎች እንኳ እግዚአብሔር መንግሥትን ሊሰጣቸው ይችላል። በእርግጥ እግዚአብሔር ትሑታንን ያከብራል። ይህ ዓረፍተ ነገር ናቡከደነፆር ያስብ ከነበረው ሀሳብ ጋር ተቃረኒ ነው። ናቡከደነፆር አሕዛብን ጽል ያጸረገውና ሊገዛቸው የቻለው በረሱ ኃይል እንጸሆነ አሰበ። ይህ ትክክል እንጻልሆነ እግዚአብሔር ሊያሳየው ፈለገ።

እግዚአብሔር ለናቡከደነፆር ስለ ዛፉ ያሳየው ሕልም ትልቅ ምስጢር አለው። በባቢሎን ፍርስረሽ ውስጥ አርኬኦሎጂስቶች አንድ የናቡከደነፆርን መንግሥት የሚወክል የዛፍ ሥዕል የነበረበት ግጽግጻ አግኝተዋል። ዛፍ የባቢሎናውያን ዓርማ ነበር። ከዚህም ሌላ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ መንግሥታት በዛፍ ይመሰላሉ። (ለምሳሌ ያህል ሕዝቅኤል 31ን ተመልከት።)

10ኛ ጥያቄ:- እግዚአብሔር በገዢዎችና በግለሰቦች ሕይወት የበላይ መሆኑ በእንዴት ያለ ሁኔታ ሊያጽናናን እንደሚችል አንዳንድ ነጥቦችን ግለጽ።

ሦስተኛ ቀን — ክፍል ሁለት:- የዳንኤል 4:19-27

ጥያቄዎች

11ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል የተጨነቀውና «ለአንድ ሰዓት ያህል» ያሰበው ለምን ይመስልሃል?

12ኛ ጥያቄ:- ዛፉ ማንን ያመለክታል?

13ኛ ጥያቄ:- ታላላቅ ቅርንጫፎቹ ማንን ያመለክታሉ?

14ኛ ጥያቄ:- ይህ ፍርድ በናቡከደነፆር ላይ እንዲፈጸም ትእዛዝ የሰጠው ባለሥልጣን ማነው? (ዳንኤል 4:24)

15ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ናቡከደነፆር ምን ሆነ?
ለ/ ይህ የሚሆነው ለምን ያህል ጊዜ ነው?

16ኛ ጥያቄ:- ጤንነቱ እንዲመለስለት ናቡከደነፆር ምን ማድረግ ነበረበት?
17ኛ ጥያቄ:- ጉቶው በምድር ውስጥ እንዲቀር የተደረገው ለምንድነው?
18ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ለናቡከደነፆር ምን ምክር ሰጠው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

ዳንኤል ሕልሙን እንደሰማ ወዲያውኑ ትርጉሙን ተረዳ። ሕልሙ ለናቡከደነፆር አስደንጋጭ እንደሚሆን አወቀ። ስለዚህም እንዴት አድርጎ የሕልሙን ፍቺ እንደሚነግረው «ለአንድ ሰዓት ያህል» አሰበ። ለንጉሦች ክፉ ወሬ የሚነግሩ ሁሉ ይገደሉ እንደነበር አስተውል። ዳንኤል ለጥቂት ጊዜ ያህል አሰበ፤ ይሁን እንጂ ይህ በትክክል አንድ ሰዓት ላይሆን ይችላል።

ንጉሡ ያለአንዳች ፍርሃት ሕልሙን እንዲነግረው ዳንኤልን አደፋፈረው። ምንም እንኳ ትርጓሜው ክፉ ቢሆንም እንደማይገደል ነገረው። ምናልባትም ሕልሙ መጥፎ መልእክት እንዳለው ናቡከደነፆር ሬሱ ሳይገምት እንደማይቀር አስባለሁ። ክፉም ይሁን ደግ ለማወቅ ፈለገ።

ዳንኤል ለብዙ ዓመታት ከናቡከደነፆር ጋር አገልግሎአል። ምናልባትም ከንጉሡ ዋነኛ አማካሪዎች አንዱ ሳይሆን አይቀርም። ለንጉሡ ከነበረው ፍቅር የተነሣ ዳንኤል ሕልሙ ለናቡከደነፆር ሳይሆን ለጠላቶቹ እንዲሆን ተመኘ። ነገር ግን ሕልሙ የሚያመለክተው ስለ ናቡከደነፆር ነበር።

እንደ ዛፉ የናቡከደነፆርም መንግሥት በጣም ታላቅ ነበር። አብዛኛውን የጥንት ዓለም ይሸፍን ነበር። እንደ ታላቅ የዛፍ ቅርንጫፎች ሁሉ የናቡከደነፆር መንግሥት ብዙ ሕዝብን ያጠቃልል ነበር። ምናልባት ስለነበረው ኃይል ናቡከደነፆር ትዕቢት ሳያድርበት አልቀረም። መንግሥትን የሰጠው እግዚአብሔር መሆኑን ከመቀበል ይልቅ በራሱ ችሎታ እንዳገኘው አሰበ።

19ኛ ጥያቄ:- ሀ/ አንዳንድ ጊዜ ክርስቲያኖች በተለይም ክርስቲያን መሪዎች ስላከናወኑት ተግባር ይታበያሉን?
ለ/ አንዳንድ ምሳሌዎችን ስጥ።

ዳንኤል «ልዑል አምላክ» እያለ የሚጠራው እግዚአብሔር ናቡከደናፆርን ሊያዋርደው (ዝቅ ሊያደርገው) ፈለገ። ዛፉ እንደተቆረጠ ሁሉ፥ ናቡከደነፆር በባቢሎን ላይ የነበረውም ሥልጣን ከእርሱ ይወሰድበታል። እርሱም ያብዳል። ከሕዝብ ተለይቶ ከአራዊት ጋር ይኖራል። እንደ እንስሳ ሣር ይበላል። ይህ ፍርድ የሚቆየው ለተመሰነ ጊዜ ነው። ሰባቱ ዓመት ከተፈጸመና እግዚአብሔር በእርሱና በሰዎች መንግሥት ላይ ያለውን ሥልጣን ከተረዳ በኋላ ይፈወሳል። «ሰማያዊው መንግሥት እንደሚገዛ» ናቡከደነፆር

መገንዘብ ነበረበት። ይህም በሰማይ የሚኖር እግዚአብሔር በሰዎች እንደሚሰለጥን ለናቡከደነፆር ለማስረዳት የተሰጠ ሌላ የአገላለጽ መንገድ ነው። እውነተኛ ሥልጣን የሚገኘው ከሰማይ እንጂ ከምድር አይደለም። ዳንኤልም መንግሥቱ እርሱን እንደሚጠብቀው ለናቡከደነፆር አረጋገጠለት። ጉቶው ከምድር ተቆፍሮ እንዳልወጣና በብረት ሰንሰለት እንደታሠረ ሁሉ ለናቡከደነፆርም መንግሥቱ ይቆየዋል።

በመጨረሻም ዳንኤል ለናቡከደነፆር አንዳንድ ምክር ሰጠው። ኃጢአቱን እንዲናዘዝ ነገረው። ይህም ንስሐ በጸባዩ መለወጥ መታየት ነበረበት። በኃጢአቱ ከመቀጠል ይልቅ መለወጥ አለበት። የጸባዩ ለውጥ ከሌሎች ጋር በሚኖረው ግንኙነት ሁሉ መታየት ይኖርበታል። ሥልጣኑን መከታ አድርጎ ሌሎችን ከመጨቆን ይልቅ (ዳንኤል 5:18-19) ሕዝቡን በርኅራኄ መምራት አለበት። ናቡከደነፆር ይህን አድርጎ ቢሆን ኖሮ ምናልባትም ባልተፈረደበት ነበር።

ዳንኤል ንስሐ ስለማድረግ መልካም ትምህርት ሰጥቶናል። ንስሐ ስናደርግ ኃጢአታችንን ለእግዚአብሔር መንገር ብቻ በቂ አይደለም። የበደልናቸውን ሰዎች ይቅርታ መጠየቅ ብቻም በቂ አይደለም። ይህን ማድረጋችን በጣም አስፈላጊ ቢሆንም በዚህ ብቻ ካቆመ ግን ያደረግነው ንስሐ እውነተኛ አይደለም ማለት ነው። እውነተኛ ንስሐ የጸባይ መለወጥ ማለት ነው። ስለ ሰረቅነው ነገር ይቅርታ ከጠየቅን በኋላ ከስርቆት ካልተቆጠብን በትክክል ንስሐ አላደረግንም ማለት ነው። ከሰረቅነው ሰው÷ እንዲሁም ከእግዚአብሔር ይቅርታ መጠየቅና የሰረቅነውንም መመለስ አለብንI ጸባያችንም መለወጥ አለበት። ስርቆትን መተው አለብን።

20ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በሀገርህ ባሕል መሠረት «ንስሐ ማድረግ» ምን ማለት ነው?
ለ/ የሀገርህ ባሕል ጸባይህ በፍጹም ሳይለወጥ በአፍህ ብቻ ይቅርታ እንድትጠይቅ ይፈቅድልሃልን?
ሐ/ ይህ መጽሐፍ ቅዱስ ስለንስሐ የሚያስተምረው ነውን?
መ/ በግል ሕይወትህ ወይም በቤተ ክርስቲያንህ እውነተኛ ንስሐ ሳያደርጉ ንስሐ ያደረጉ መስሎ ለመታየት የሞከሩበትን ጊዜ ታስታውሳለህን? አንዳንድ ምሳሌዎችን ስጥ።

አረተኛ ቀን — ክፍል ሦስት:- ዳንኤል 4:28-37

ጥያቄዎች

21ኛ ጥያቄ:- የናቡከደነፆር ሕልም ሳይፈጸም ለምን ያህል ጊዜ ቆየ?

22ኛ ጥያቄ:- ናቡከደነፆር የተናገረው÷ ትዕቢተኛነቱን የሚገልጽ ቃል ምንድነው?
23ኛ ጥያቄ:- ናቡከደነፆር በትዕቢት ከተናገረ በኋላ ምን ሆነ?
24ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳን.4:32ን ከዳን.4:25 እና 4:17 ጋር አነጻጽር::
ለ/ የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?
ሐ/ ተደጋግመው የተነገሩት ለምን ይመስልሃል?
25ኛ ጥያቄ:- የናቡከደነፆር የቅጣት ጊዜ ከተፈጸመ በኋላ ምን ሆነ?
26ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳን.4:34-35ን ከዳን.4:2-3 ጋር አነጻጽር::
ለ/ የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?
27ኛ ጥያቄ:- ናቡከደነፆር ከተፈወሰ በኋላ ምን ሆነ?
28ኛ ጥያቄ:- ስለምን ነበር ናቡከደነፆር እግዚአብሔርን ያመሰገነውና ያከበረው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

እንደ አብዛኛዎቻችን ናቡከደነፆር እግዚአብሔር በሕልሙ የሰጠውን ማስጠንቀቂያ እንደሚገባ አላሰበበትም:: ወዲያውኑ እግዚአብሔር የነገረውን ረሳው:: አሥራ ሁለት ወር አለፈ:: አንድ ቀን በቤተ መንግሥቱ ሠገነት ላይ ሆኖ የባቢሎንን ከተማ በመመልከት ላይ እያለ በሠረው ሥረ በትዕቢት ተናገረ:: ያች ታላቅ ከተማ ክብሩንና ግርማውን የምታንጸባርቅ ነበረች::

29ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ውስጥ «ባቢሎን» የሚለውን ቃል ተመልከት::
ለ/ ታላቅነትዋን የሚያመለክቱ አንዳንድ ነገሮችን ግለጽ::

ናቡከደነፆር ስለ ብዙ ነገሮች ለመታበይ ይችላል:: ስለመሪነቱ የተናገርን እንደሆነ:- የባቢሎን መንግሥት ከአሦራውያን መንግሥት የሚበልጥ ነበር:: እርሱ የሠራት የባቢሎን ከተማ ከማንኛውም ጥንታዊ ዓለም የምትበልጥ ውብና ኃያል መንግሥት ነበረች:: (ኢሳ.13:19 ተመልከት::) በከተማይቱ ዙሪያ ያለው ቅጥር በጣም ሰፊ ከመሆኑ የተነሣ በላዩ ጐን ለጐን ሆነው አሬት ሠረገሎች ለማለፍ ይችሉ ነበር:: አማልክት የሚመለኩበት ብዙ ታላላቅ ቤተ መቅደሶች ነበሩዋት፤ (53ቱ ታውቀዋል፤) ቤተ መንግሥቱም በጣም ትልቅና ብዙ ዋጋ የወጣበት ነበር:: ከቤተ መንግሥቱ አጠገብ የተለያዩ አበቦችና ዛፎች ያሉበት ውብ መናፈሻ ነበር:: ይህ ሁሉ የናቡከደነፆርን ችሎታ ያመለክታል::

ናቡከደነፆር በመናገር ላይ እያለ÷ ስለሚጸርስበት ፍርድ ከሰማይ ድምፅ ሰማ:: ሕልሙም ተፈጸመ::

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ «ሰባት ዘመናት» የሚለው ቃል ተደጋግሞ

ተጠቅሶአል:: «ዘመን» የሚለው ቃል ምን ያህል ጊዜ እንደሚያመለክት አርግጠኛ አይደለንም:: ምናልባትም ያልተወሰነ ጊዜን ወይም አንድ ዓመትን የሚያመለክት ይሆናል:: አንዳንድ ምሑራን:- ናቡከደነፆር ያበደው ለሰባት ዓመት እንደሆነ ይናገራሉ:: ይህንኑ ቃል እንደገና በዳንኤል 7 እንመለከታለን::

ወዲያውኑ ናቡከደነፆር አበደ:: አብዶቱ በጣም ያልተለመደ ቢሆንም እንዳንድ ጊዜ ዶክተሮችን ያጋጥማቸዋል:: ይህ ሳይነት ሕመም ያደረበት ሰው ጸባይ ወደ እንስሳት ይለወጣል:: በቤት ውስጥ ከመኖር ይልቅ በውጪ መኖርን ይመርጣል፤ እንደከብት ሣር ይበላል÷ ውኃን ብቻ ይጠጣል:: ናቡከደነፆር እንደ እንስሳ ሆኖ «ለሰባት ዘመን» ኖረ:: ፀጉሩና ጥፍሩ እንደ እንስሳ ሆነ::

ለሰባት ዓመታት ያህል መንግሥቱ እንዴት እንደተመራ አናውቅም:: ናቡከደነፆር በቤተ መንግሥቱ እጠገብ ወይም በመናፈሻው ውስጥ ሳይኖር እንዳልቀረ እንገምታለን:: ምናልባትም በዳንኤል የሚመሩት አማካሪዎቹ የአስተዳደሩን ሥራ ሳይሠሩ አልቀሩም:: መንግሥቱን ለመውሰድ የተነሣ ሰው አለመኖሩ የሚያስገርም ነው:: ምናልባትም ከረጅም ጊዜ በኋላ ናቡከደነፆር ወደ ሥልጣኑ እንደሚመለስ ዳንኤል ለሌሎች ነግሮአቸው ይሆናል:: በማንኛውም ሁኔታ እንደተናገረው ሁሉ እግዚአብሔር የናቡከደነፆርን መንግሥት ጠበቀለት::

ሰባት ዓመት ተፈጸመ:: ናቡከደነፆር ወደ ሕሊናው ተመለሰ፤ ዓይኖቹንም ወደ ሰማይ አንስቶ ለእግዚአብሔር ክብር ሰጠ:: ወዲያውኑ ከሕመሙ ዳነ::

ከዚያም በጣም ደስ የሚል የምስጋና ቅኔ አቀረበ:: ናቡከደነፆር ለተለያዩ ነገሮች እግዚአብሔርን ያመሰግናል::

በመጀመሪያ:- ስለዘላለማዊነቱ እግዚአብሔርን አመሰገነ:: መንግሥቱ ከዘላለም እስከ ዘላለም ነው:: ግዛቱም ከትውልድ እስከ ትውልድና ዘላለማዊ ነው::

ሁለተኛ:- እግዚአብሔርን ስለታላቅነቱ አመሰገነ ከእግዚአብሔር ጋር ሲነጻጸሩ ብዛታቸውንና ኃይላቸውን ጨምሮ የምድር ሰዎች ከምንም አይቆጠሩም:: (ኢሳ.40:15-17)

ሦስተኛ:- ከሁሉም በላይ በመሆኑ እግዚአብሔርን አመሰገነ:: ፈቃዱን ማንም ሊቃወም አይችልም:: በምድርም ሆነ በሰማይ የፈቀደውን ያደርጋል:: ስለሚያደርገው ነገር ማንም ጥያቄ ሊያቀርብለት አይችልም::

ብዙ ክርስቲያኖች ስለእግዚአብሔር እነዚህን ሦስት ነገሮች አልተገነዘቡም። ብዙዎች እንደ ማንኛውም ሰው ሁሉ ለተወሰነ ጊዜ ብቻ የሚኖር ይመስላቸዋል። ታላቅና ከሁሉም በላይ መሆኑን ይዘነጋሉ። ጊዜው ሲከፋብንና አሕዛብም ሲቆጡ ብንደናገጥ ብዙ ላያስደንቅ ይችላል። (መዝ.2) ምን ያህል ታላቅ እንደሆነ እግዚአብሔር ለናቡከደነፆር አሳየው። እንደዚሁም እግዚአብሔር ታላቅነቱን እንድናውቅ ይፈልጋል። እንደ ናቡከደነፆር ሁሉ እኛም እግዚአብሔርን ልናከብር ይገባናል።

30ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ እንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር ምን ያህል ታላቅ እንደሆነ ትዘነጋለህን?
ለ/ ታላቅነቱን የሚያሳዩ አንዳንድ የእግዚአብሔርን ባሕርያት ግለጽ።
ሐ/ ይህን ማወቅ ኢትዮጵያውያን ክርስቲያኖችን ምን ያህል የሚያጽናናቸው ይመስልሃል?
መ/ ጊዜ መስጸህ እግዚአብሔርን ስለታላቅነቱ አመስግነው።

ከእብደቱ ከተፈወሰ በኋላ የናቡከደነፆር አማካሪዎች መጥተው መሰዱትI መንግሥቱንም አስረከቡት። ምናልባትም የሀገሩ መሪዎች ናቡከደነፆርን በጣም ሳይወዱት አይቀሩም። ስለ እግዚአብሔር የነበረው አስተሳሰብ ከተለመጠ በኋላ ናቡከደነፆር እንደገና መግዛት ጀመረI ከበፊቱ የበለጠ ባለጸጋ ሆነ።

ናቡከደነፆር አዋጁን የሚፈጽመው እንደገና እግዚአብሔርን በማመን ነው። እግዚአብሔር የሰማይ አምላክ ነው። ምንም እንኳ በምድር ብዙ አማልክት ቢኖሩም በሰማይ ያለው ግን አንድ አምላክ ብቻ ነው። የዳንኤል አምላክ ከፍጥረታቱ በላይ ሆኖ በሰማይ ይገዛል። ምንም እንኳ ለጊዜው ከባድ መስለው ቢታዩም የዚህ ታላቅ አምላክ ሥረ ምን ጊዜም ጽድቅና ትክክል ነው። አንድን ሰው ዝቅ ሲያደርግ ሌላውንም ከፍ ሲያደርግ ጥያቄ ልናቀርብለት አንችልም። ፍርዱ ትክክል ነው። ቸግር በሕይወታችን ቢጸርስም እርሱ ምን ጊዜም ትክክል መሆኑን እውቀን ልንቀበለው ይገባል።

ናቡከደነፆር መልእክቱን የሚጸመጽመው ዋና ዋና መንፈሳዊ መመሪያዎችን በመስጠት ነው። ትዕቢተኞችን እግዚአብሔር ያዋርጻቸዋል። በፊቱ ትሑታን ሆነው የሚታዘዙትን ሁሉ ከፍ ከፍ ያደርጋቸዋል።

31ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት። ምሳሌ 3:34I ያዕ.4:10I 1ጴጥ.5:5-6።
ለ/ ክርስቲያኖች ሊታበዩ ስለሚችሉበት መንገድ አንዳንድ ነጥቦችን ግለጽ።

እንደናቡከደነፆር ሁሉ አንዳንድ ጊዜ ክርስቲያኖችም ክብርን ለራሳቸው ሊወስዱ ይፈልጋሉ። አንድን ሰው ወደ ጌታ ሲያመጡ ስላደረጉት ሥረ

ለሰዎች ሁሉ ያመረሉ። ብዙ ጊዜ መሪዎች በትዕቢት በጸል ያጸርጋሉ። ስለተጠቀመባቸው እግዚአብሔርን ከማመስገን ይልቅ ስላጸረጉት ታላቅ ሥረ መታበይ ይፈልጋሉ።

በአጭሩ:- ምዕ.4 የሚያስተምረን ዋነኛ ትምህርት ምንም እንኳ የማያምኑ ቢሆኑም እግዚአብሔር በሰዎች ላይ ሥልጣን ያለው መሆኑን ነው። በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ዳንኤል ይህን እውነት ሦስት ጊዜ በአንክሮ ይናገራል። (ቁጥር 17፤ 25፤ 32) በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አንድ ሀሳብ ተጸጋግሞ ከተነገረ÷ እግዚአብሔር ስለዚያ ጉዳይ በጥንቃቄ እንድናስብ ይፈልጋል ማለት ነው። በጣም አስፈላጊ ነው ማለት ነው። ዳንኤል 4:3 እና 34 ተመሳሳይ ሀሳብ አላቸው። አምላካችን ነገሥአል። በሕዝቦች ላይ ይገዛል፤ በግለሰቦችም ላይ ይገዛል። ምንም እንኳ በምድር ላይ በግልጽ ባይታይም መንግሥቱ ዘላለማዊ ነው። ምንም የሚያስጸንቀው የለም። ከቁጥጥሩ ውጭ የሆነ ምንም ነገር የለም። ክርስቲያን ወገኖቼ:- ያላችሁበት ሁኔታ ምንም ይሁን ምን በዚህ እውነት ተጽናኑ።

አምስተኛ ቀን:-

የዚህን ሳምንት ጥያቄ ከልሱ፤ የውይይቱን ጥያቄዎችንም እንጸገና ተመልከቷቸው።

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የሳምንቱ አምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን መከለስ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. 1/ በዳንኤል 4 ዋነኛው ትምህርት ምንድነው?
   2/ በኢትዮጵያ ውስጥ እግዚአብሔር በሁሉም ሁኔታ ላይ የበላይ መሆኑን እንዴት ማየት ይቻላል?
   3/ በቤተ ክርስቲያንህ እንዴት ይታያል?
   4/ በሕይወትህስ እንዴት ይታያል?

ለ. 1/ ክርስቲያን ያልሆነ ሰው ንስሐን እንዴት ይረዳዋል?
   2/ ይህ ክርስቲያን ንስሐን ከሚረዳበት ሁኔታ እንዴት ይለያያል?
   3/ በሕይወታቸው ስላለው ኃጢአት እንደሚገባ ንስሐ እንዲያደርጉ ሌሎችን እንዴት ታስተምረቸዋለህ?
   4/ በሕይወቱ ስላለው ኃጢአት አንድ ሰው እንደሚገባ ንስሐ ማድረጉን እንዴት ለማሳየት እንደሚችል አንዳንድ ሀሳቦችን ግለጽ።

ሐ. 1/ በዳንኤል 4 የተገለጹ የተለያዩ የእግዚአብሔር ባሕርያትን ግለጽ::
2/ ይህ እውነት እንዴት ሊያጽናናን ይችላል?
3/ ይህን እውነት ለሌሎች ተስፋ የቆረጡ ክርስቲያኖች እንዲጽናኑበት እንዴት ልናስረዳቸው እንችላልን?

መ. 1/ ናቡከደነፆር እንዴት እንደታበየና ብዙ ክርስቲያኖች መሪዎች እንዴት ለመታበይ እንደሚችሉ አነጻጽር::
2/ እግዚአብሔር ትዕቢተኛውን ክርስቲያን የሚያዋርደው እንዴት ነው?
3/ የእግዚአብሔርን ክብር ለሪሳችን የምንመስደው በምንና በምን መንገድ ነው?
4/ መሪዎች ትህትናቸውን ለማሳየት ስለሚችሉበት አንዳንድ መንገድ ግለጽ::

5. ጸሎት::

ትምህርት ዘጠኝ

ዳንኤል 5

የመጀመሪያ ቀን

ንጉሥ ሆይ÷ ልዑል አምላክ ለአባትህ ለናቡከደነፆር መንግሥትንና ታላቅነትን÷ ክብርንና ግርማን ሰጠው:: ... ብልጣሶር ሆይ÷ አንተ ልጁ ስትሆን ይህን ሁሉ እያወቅህ በሰማይ ጌታ ላይ ኩሪህ እንጂ ልብህን አላዋረድህም:: ...ትንፋሽህንና መንገድህን ሁሉ በእጁ የያዘውን አምላክ አላከበርከውም:: (ዳን.5:18፤ 22-23)

ከብልጣሶር ሕይወት የምንመለከተው መንፈሳዊ መመሪያ አለ:: ይህም መመሪያ ሁለት ገጽታዎች አሉት:: የመጀመሪያው ምንም እንኳ ልጆች በወላጆቻቸው ጥፋት በተለያየ ሁኔታ በጸል ሊጸርስባቸው ቢችልም÷ እግዚአብሔር ግን የአባቶች ኃጢአት በልጆች ላይ የማይፈርድባቸው መሆኑን ነው:: አባቶች ለረሳቸው ኃጢአቶች ኃላፊዎች ይሆናሉ:: (ጠቃሚ ገለጻ ለማግኘት ሕዝ.18:1-20 ተመልከት::)

1ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በወላጆች ኃጢአት ልጆች ይቀጣሉ በማለት የሚያምኑ ሰዎች በኢትዮጵያ ውስጥ አሉን?

ለ/ ለእንዳዚህ ዓይነት አስተሳሰብ ምን መልስ ትሰጣለህ?

ሁለተኛ:- የአባት መንፈሳዊነት በምንም ዓይነት ለልጆች አይተላለፍም። ማንኛውም ሰው ስለሬሱ እምነት በእግዚአብሔር ፊት ተጠያቂ ነው። አባት ለልጆቹ ሊያምንላቸው አይችልም። የአባት እምነት ለልጆች አይተላለፍም። እግዚአብሔርን ለመከተል እያንዳንዱ ልጅ መወሰን አለበት። አንድ ሰው ከእስላም ቤተሰብ ስለተወለደ እስላም እንደማይሆን ሁሉ ከክርስቲያን ቤተሰብ በመወለዱም ክርስቲያን ሊሆን አይችልም።

2ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በቤተ ክርስቲያንህ ውስጥ ወላጆቻቸው ስለዳኑ ብቻ እነርሱም የዳኑ የሚመስላቸው ወጣቶች አሉን?
ለ/ ይህ በቅዱሳት መጻሕፍት የተጸገፈ ነውን?
ሐ/ እግዚአብሔርን ለመከተል ወይም ላለመከተል ለግላቸው እንዲወስኑ እንዴት ታስተምረቸዋለህ?

ይህ ሁለተኛው መመሪያ በዳንኤል 5 በግልጽ ይታያል። ብልጣሶር የናቡከዳነፆር ልጅ ወይም የልጅ ልጅ ነው። እግዚአብሔር ናቡከዳነፆርን በመሬነት ሥልጣኑ መታበይ እንደሌለበት አስተምሮት ነበር። ታላቁን መንግሥት የሰጠው እግዚአብሔር ራሱ ነበር። ይህን በመዘንጋቱ እግዚአብሔር ናቡከዳነፆርን ወደ እንስሳነት ዳረጃ እንዳዋረደው ባለፈው ሳምንት ተምረን ነበር። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ናቡከዳነፆርን ማረው፤ እንዳገናም ወደ መንግሥቱ መለሰው።

ናቡከዳነፆር ከተዋረደ ምናልባት ከሰላሳ ዓመት በኋላ የነገሠው ልጁ ብልጣሶር መንግሥቱ ከእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር መሆኑን ዘነጋ። በችሎታው በመመካቱ ነገሥታትን ከፍ ወይም ዝቅ የሚያደርጋቸው እግዚአብሔር መሆኑን ረሳ። ሕይወቱ እንኳ በእግዚአብሔር እጅ መሆኑን ዘነጋ። በታላቅ ትዕቢት ተነሣሥቶ አባቱ ናቡከዳነፆር ከኢየሩሳሌም ወደ ባቢሎን ያመጣቸውን የመቅደስ ዕቃዎች አረከሰ። (ስለነዚህ የመቅደስ ዕቃዎች ለማንበብ ትምህርት ሦስትን ተመልከት።) ስለዚህም እግዚአብሔር ፈረደበት። በዚያው ሌሊት መንግሥቱ ከእርሱ ተወሰደ። ሕይወቱም አለፈች። የሚደንና የፋርስ ሕዝቦች መጥተው የባቢሎንን መንግሥት ደመሰሱ፤ ብልጣሶርንም ገደሉ።

ይህን መንፈሳዊ እውነት ዘወትር ማስታወስ አለብን። በወላጆቻችን ኃጢአት ምክንያት እግዚአብሔር በደለኛ አያደርገንም። ምንም እንኳ በወላጆቻችን ኃጢአት ምክንያት በራሳችንና በቤተሰባችን ላይ የተለያየ ችግር ሊጸርስብን ቢችልም በእግዚአብሔር ፊት ተጠያቂ የምንሆነው ስለራሳችን ኃጢአት ብቻ ነው። ወላጆቻችን አማኞች ስለሆኑ ብቻ መዳን እንደማንችልም ማስተዋል አለብን። እኛ ራሳችን በኢየሱስ ክርስቶስ ማመንና ለእርሱ መታዘዝ አለብን። ምንም እንኳ የታላላቅ ወንጌላውያንና የቤተ

ክርስቲያን መሪዎች ልጆች ብንሆንም እምነታቸው ለእኛ ሊተርፈን አይችልም።

እስተዋይ ከሆንን እግዚአብሔር ለአባቶቻችንና ለቀጽሞ ሰዎች ካስተማረው መንፈሳዊ ትምህርት ብዙ የምንማረው ይኖረናል። እነርሱ የተማሩትን ትምህርት ለመማር እነርሱ ባለፉበት ችግር ማለፍ ላያስፈልገን ይችላል። ከስሕተታቸውና ከመልካምነታቸው ልንማር እንችላለን። ይሁን እንጂ ታሪክ ረሱን ሲደጋገም ይታያል። ወጣቶች ከእነርሱ በፊት ከነበሩት ሰዎች ሕይወት ሲማሩ አይታይም።

3ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ከታላላቆችህ ልትማር ስለምትችለው ትምህርት አንዳንድ ነጥቦችን ግለጽ።
ለ/ አንዳንድ መልካም ትምህርቶች ምንድናቸው?
ሐ/ ከሌሎች ልትማረቸው የማይገባህ አንዳንድ ስሕተቶች ምንድናቸው?

4ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳንኤል 5ን አንብብ።
ለ/ ንጉሡ ማን ነበር?
ሐ/ እግዚአብሔርን የሚያስቆጣ ምን ነገር አደረገ?
መ/ እግዚአብሔር እንዴት ተናገረው?
ሠ/ እግዚአብሔር ምን አለው? እንዴትስ ተፈጸመ?

በዚህ ሳምንት እግዚአብሔር ለእርሱ ክብር ለመስጠት ፈቃደኛ ያልሆነውን መሪ እንዴት እንዳዋረደው ከምዕራፍ 5 እንመለከታለን። የምድር መሪዎች ሕይወት በሙሉ በጌታችን እጅ ውስጥ ነው። ከ70 ዓመት በፊት በዳንኤል 2 የተነገረውን ትንቢት ፍጻሜ እንመለከታለን።

ሁለተኛ ቀን ክፍል አንድ:- ዳንኤል 5:1-12

ጥያቄዎች

5ኛ ጥያቄ:- ሀ/ «ብልጣሶር» የሚለውን ስም በመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ውስጥ ተመልከት።
ለ/ ስለዚህ ሰው ሕይወት ከመጽሐፍ ቅዱስና ከመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት የተረዳኸውን ሁሉ ግለጽ።

6ኛ ጥያቄ:- ሀ/ እግዚአብሔር በግድግዳው ላይ ሲጽፍ ብልጣሶር ምን እያደረገ ነበር?
ለ/ በግብዣው ላይ እነማን ነበሩ?

7ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ብልጣሶር ወይን እንዲጠጣበት ምን እንዲመጣ አዘዘ?
ለ/ እነዚህን ዕቃዎች ከየት አገኛቸው?
ሐ/ ይህን ያደረገው ለምን ይመስልሃል?

መ/ ለምንጽነው ይህ እግዚአብሔርን ያስቆጣው?

8ኛ ጥያቄ:- ወይን በመጠጣት ላይ እያለ ብልጣሶር ምን እንደተመለከተ ግለጽ::

9ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ስለጸረሰበት ችግር ምክር እንዲሰጠው ብልጣሶር በመጀመሪያ ያስጠሪው ማንን ነበር?

ለ/ የጠሪቸው ሰዎች ለብልጣሶር ምክር ለመስጠት ቻሉ?

10ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ሊረጻው እንደሚችል ለንጉሡ የነገረው ማነው?

11ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ንጉሡን ለመርዳት የሚያበቃ ምን ልዩ ዓይነት ስጦታ ነበረው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሚንታሪ/

በዳንኤል 1 የተጠቀሰው ሁኔታ ካለፈ 70 ዓመት ሆነው:: (ከ606-539 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት::) ንጉሥ ናቡከጸነጾር÷ ታላቁ የባቢሎን ንጉሥ የሞተው ብዙ ዓመት ቀጸም ብሎ በ562 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት ነበር:: ከእርሱ በኋላ ኢብል ሜሮዳክ÷ ኔሪ ጅሌሰር÷ ሬቦሮ ስርቻጽና በመጨረሻም ናቦኒጻስ የተባሉት ልጆቹ ነገሡ:: ምንም እንኳ ናቦኒጻስ የመጨረሻው ሕጋዊ የባቢሎን ንጉሥ ቢሆንም በእርሱ ፈንታ ልጁ ብልጣሶር እንዲነግሥ አጸረገ:: ስለዚህም ናቦኒጻስ ብቻ ሳይሆን ብልጣሶርም ንጉሥ ተብሎ ይጠሬ ነበር:: ብልጣሶር ዳንኤልን ሦስተኛ ገዥ ያጸረገውም በዚህ ምክንያት ነበር:: (ዳን.5:7I 16I 29::)

ብልጣሶር የናቡከጸነጾር ልጅ ተብሎ ተጠርቶአልI (ዳን.5:11I18):: ብልጣሶር ከናቡከጸነጾር ጋር የነበረውን ትክክለኛ ግንኙነት ማወቅ ያስቸግረል:: «አባት» የሚለው ቃል «አያት» ከዚያም አልፎ «ቀጽመ አያት» ተብሎ ሊተረጐም ይችላል:: ምናልባትም ብልጣሶር ከናቡከጸነጾር ሚስቶች የአንጺቷ ልጅ ሳይሆን አይቀርም:: ወይም ከናቡከጸነጾር ሴት ልጆች አንጺቱን ያገባው የናቦኒጻስ ልጅ ሊሆን ይችላል::

ከናቡከጸነጾር በኋላ የተነሣው ንጉሥ ናቡከጸነጾር የነበረውን ያህል ችሎታ አልነበረውም:: ስለዚህም ቀስ በቀስ የባቢሎን መንግሥት ኃይል መጻከም ጀመረ:: በዳንኤል 5 ላይ ያለው ታሪክ በሚፈጸምበት ወቅት ከዋናው ከተማ ከባቢሎን በስተቀር የተቀረው አገር ሁሉ በሚጾንና ፋርስ ሠረዊት ቁጥጥር ሥር ነበር:: ይህ ለባቢሎን መንግሥት የመጨረሻው ጊዜ ነበርI በዚህ ምሽት ማለትም በ539 ዓመት ከክርስቶስ ልጸት በፊት ባቢሎን በጠላቶችዋ እጅ ወጸቀች::

ታሪክ ስለዚህ ምሽት በጣም ጸስ የሚያሰኝ ነገር ይነግረናል:: ናቦኒጻስ በሚጾንና ፋርስ ጦር ላይ ሠረዊቱን ለማዝመት እንዲመቸው ከነበረበት ሥፍራ ወጸ ባቢሎን ዋና ከተማ መጥቶ ነበር:: ከባቢሎን ውጭ ከፍተኛ ጦርነት

ተጸረገና ናቦኒዳስ ጽል ሆነ። ምናልባትም ሳይማረክና በኋላም የሚጾንና የፋርስ መሪዎች ከእስር ሳይፈቱት አልቀረም። የተቀረው ሠረዊት አምልጦ ወጸ ባቢሎን ከተማ ገባ። የባቢሎን ከተማ በሁለት ግንቦች የተከበበች ነበረች። በስተውጭ ያለው ግንብ በጣም ሰፊ ከመሆኑ የተነሣ በላዩ ላይ እረት ሰረገሎች ጐን ለጐን ሆነው ሊያልፉበት ይችሉ ነበር። ውስጠኛ ከተማውንም የሚከላከል ሌላ ግንብ ነበር። ወጸ ከተማይቱ የሚያስገባው ትልቁ በር ከነሐስ የተሠራ ሲሆን ከውስጥ ተቆልፎ ነበር። በከተማይቱ ውስጥ ያሉ ለብዙ ዘመናት ያህል ማንም ጽል ያጸርገናል ብለው አላሰቡም ነበር። የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ አከማችተው ስለነበር ቢከበቡም እንኳ ለብዙ ዓመት ለመቆየት ይችሉ ነበር። የቂሮስ መታጸሮች በመጡበት መቅት በቀላሉ እንሸነፋለን የሚል ግምት አልነበረቸውም። ስለዚህም በባቢሎን ከተማ መካከል የሚያልፈውን የኤፍረጥስ ወንዝ በከፊል አቅጣጫውን አስለወጡት። አዲስ የባሕር በር ከፈቱለት፤ ውኃው ወጸ አዲስ አቅጣጫ ሲሄጽ አስቀጽሞ ተኝቶበት በነበረው ሥፍራ በኩል ወጸ ከተማይቱ ገቡ። በዚያ ጊዜ ግን ባቢሎናውያን ታላቅ ግብዣ አጽርገው እየበሉ፥ እየጠጡ ነበር። ስለዚህም ከተማይቱ ጽል የተጸረገችው ያለ አንዳች ውጊያ ነበር።

ዳንኤል 5 ስለዚህ ታላቅ ጽግስና የሚጾንና ፋርስ ሠረዊት ወጸ ከተማይቱ ሲገባ በባቢሎን ቤተ መንግሥት ውስጥ ምን ይጸረግ እንደነበር ይነግረናል። የሚጾንና ፋርስ ሠረዊት ጽል ያጸርገኛል ብሎ ያልገመተው ብልጣሶር ለመኪንንቱና ለሚስቶቻቸው ከፍተኛ ግብዣ አዘጋጅቶ ነበር። ምናልባትም በቅርቡ በጸረሰባቸው ሽንፈት ተበሳጭተው ብዙ ወይን ጠጅ በመጠጣት ረሳቸውን ለማጽናናት እየሞከሩ ይሆናል። ከዚህም ሌላ ይህ ግብዣ የወርቅን፥ የብርን፥ የነሐስን፥ የብረትን፥ የእንጨትንና የሸክላ አማልክቶቻቸውን ለማምለክ ያዘጋጁት ጽግስ ሳይሆን እንዳልቀረ ይገመታል። እየበሉ፥ እየጠጡ፥ እነዚህን አማልክቶቻቸውን ያመሰግኑ ነበር። ሰክሮ ስለነበር ንጉሥ ናቡከጸነጾር ከኢየሩሳሌም ያመጣቸውን ዕቃዎች እንዲያመጡና እርሱና ዕቁባቶቹ ለአማልክቶቻቸው ክብር የወይን ጠጅ እንዲጠጡበት አዘዘ። ምናልባትም ንጉሥ ብልጣሶር ባይሰክር ኖሮ ይህን ያህል ጽፍረት ባልኖረውም ነበር።

ንጉሥ ብልጣሶር እነዚህን ዕቃዎች ማርከሱ ክፉ የሆነው ለምን ነበር? በሌላ መንገጽ ጽግሞ በአሕዛብ ቤተ መቅደስ ውስጥ በመቀመጣቸው ረክሰው ነበር። (ዳን.1:2) በሁለቱም ሁኔታ እነዚህ ዕቃዎች ለባቢሎናውያን አማልክት ክብር ውለዋል። በእግዚአብሔር ዓይን ፊት ግን ሁኔታው ልዩነት ነበረው። ናቡከጸነጾር ይህን ያጸረገው ባለማወቅ ነበር። የአሕዛብ ንጉሥ ስለነበር እውነተኛውን የእስራኤል አምላክ አላወቀም ነበር። ስለዚህም ኢየሩሳሌምን ጽል ለማጽረግ ስለረዱት አማልክቱን አመሰገነ። ብልጣሶር ግን ስለኢየሩሳሌም ጽል መሆንና ስለ እስራኤል አምላክ ታላቅነት ሳይሰማ አይቀርም። ፊቱን ከእውነት የመለሰው አውቆ ነበር። ከዚህም አልፎ የሬሱን ባሕል እንኳ የሚጻረር ነገር አጸረገ። የተቀጸሱ ዕቃዎች ለተሬ

አገልግሎት አይውሉም ነበር። በእነዚህ የተቀጸሱ ዕቃዎች እርሱና መኪንነቶቹ፥ እንዲሁም ዕቁባቶቹ የወይን ጠጅ የጠጡበት ምክንያት በእግዚአብሔር ላይ ለማፌዝ ነበር። ናቡከጸነፆር ግን ዕቃዎቹን በክብር በመቅጸሱ ውስጥ ነበር ያስቀመጣቸው። ብልጣሶር ያጸረገው ነውር፥ እግዚአብሔር የሚመለክበትን ቤተ ክርስቲያን መጠጥ ቤት ወይም ጻንስ ቤት ከማጽረግ የማያንስ ነው።

ግብዣው ለአማልክቶቻቸው ክብር የተዘጋጀ ነበር። ጻንኤል እንዴት እንደሚገልጸው አስተውል። አማልክቶቹ የወርቅ፥ የብር፥ የመዳብ፥ የብረት፥ የእንጨትና የጽንጋይ ሥረዎች ነበሩ። ሕይወት የሌላቸውና በስው እጅ የተሠሩ ጣዖታት ነበሩ። ጻንኤል የአሕዛብ አማልክት ምን ያህል የማይረቡ መሆናቸውን ለእግዚአብሔር ሕዝብ ለማሳየት ይፈልጋል። ጻንኤል በነበረበት ጊዜ ምስል እየተጸረገላቸው ታናናሽ ጣዖታት ይከበሩ ነበር። ምንም እንኳ ዛሬም ቢሆን ሰዎች እንደ ጽንጋይና ዛፍ የመሳሰሉትን ሕይወት የለሽ ነገሮች ቢያመልኩም ሌሎች ጸግሞ ገንዘባቸውን፥ ትምህርታቸውንና ኃይላቸውን ያመልካሉ። በጣም አስፈላጊ የምናጸርጋቸውና የምንጸገፍባቸው፥ እንዲሁም በችግራችን ጊዜ ይረጹናል የምንላቸው ነገሮች ሁሉ «ጣዖቶች» ናቸው። ከወርቅና ከብር የተሠሩ ጣዖቶቹ ብልጣሶርን ከሚጸንና ፋርስ ሠራዊት እንጸላጸኑት ሁሉ እኛም ትምህርታችን፥ ገንዘባችንና ኃይላችን ከመከሪ ሊያጽነን እይችልም። እውነተኛው አምላክ የሰማይና የምጽር ፈጣሪ እግዚአብሔር ብቻ ነው።

12ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ ሰዎች እንጸ እምላካቸው የሚያመልኪቸውን እንጻንጽ ነገሮች ግለጽ።
ለ/ ክርስቲያናችስ እነዚህን ነገሮች እንጸ አማልክት ያመልካሉን?
ሐ/ እንዴት? አንጻንጽ ምሳሌዎችን ስጥ።

ግብዣው በሚጸረግበት ወቅት ብልጣሶር በአጸረሹ ውስጥ ነበር። ወጺያውኑ ከእግዚአብሔር የተላከ የሰው እጅ የሚመስል ነገር አየ። እጅ ብቻ እንጂ ሌላ አካል አልነበረውም። ይህ እጅ በግድግዳ ላይ ለንጉሡ የሚሆን መልእክት ጸፈ። ምን ያህል ሰዎች ይህን እጅ እንጸየ እርግጠኛ ባንሆንም፥ ንጉሡ ለማየቱ ግን በጣም እርግጠኞቱ ነን። ይህን እጅ ሲመለከት ጽፍረቱና ወኔው ረቀውና እጅግ ፈረ። ፊቱ ገረጣ፤ ጉልበቱ ስለተብረከረከ መቆም እንኳ አልቻለም።

ንጉሡ የሃይማኖትና የፖለቲካ አማካሪዎቹን አስጠርቶ ጽሑፉን እንዲተረጉሙለት አዘዘ። ጽሑፉን ለሚተረጉምለት ሰው ሐምረዊ ግምጃ እንጸሚያለብሰውና የወርቅ ማርጸ በአንገቱ ላይ እንጸሚያጸርግለት ቃል ገባ። እነዚህ አገሮች የተለየ የክብርና የምስጋና ምልክት ነበሩ። በምጽሩ ላይ ሦስተኛ ገዢ እንጸሚያጸርገውም ተናግሮ ነበር። ናቦኒጸስ የመጀመሪያው፥

ብልጣሶር ሁለተኛው ገዢ ሲሆን ጽሑፉን የሚተረጉም ሰው ዳግሞ ሦስተኛ መሪ እንዲሆን ተወሰኖ ነበር።

የተሰበሰቡት ሰዎች ሁሉ በግድግዳው ላይ የታየውን ጽሑፍ ለመተርጎም አልቻሉም። ለምን መተርጎም እንዳልቻሉ አናውቅም። ቋንቋው በሬሳቸው ቋንቋ በአረማውያን ነበር። ምናልባትም ሊረዱት በማይችሉት መንገድ ስለተጻፈ ሊሆን ይችላል። በሌላ መገን ዳግሞ ምንም እንኳ ቃላቶቹን ቢያውቁም መልእክቱን ባለመረዳታቸው ሊሆን ይችላል።

በግብዣው አዳራሽ ውስጥ የተፈጠረውን ችግር ሰምታ ንግሥቲቱ ሳትመጣ አትቀርም። እመሠረቱ ግን ንጉሡ ፊት ማንም ሳይፈቀድለት አይገባም ነበር። (የአስቴርን ታሪክ አስተውል። አስቴር 4:9-11) ንግሥቲቱ ወደ ንጉሡ ቀረበችና ልኮ ዳንኤልን እንዲያስጠሪ ነገረችው።

ይህች ንግሥት ማን እንደሆነች እርግጠኛ አይደለንም። ሚስቱ ግብዣው ላይ ስለነበረች ይህች ሴት ሚስቱ ለመሆን አትችልም፤ (ዳንኤል 5:2)። የናቦኒዳስ ሚስት ወይም የረሱ የብልጣሶር እናት ሳትሆን አትቀርም። ምናልባትም የንግሥቲቱ እናት ወይም የናቡከደነፆር ሚስት ትሆን ይሆናል። የተናገረችው ቃል ከናቡከደነፆር ጋር ይስማማል፤ ባለፈው ጊዜ ናቡከደነፆር ስለ ዳንኤል የተናገረውን ሳትሰማ አትቀርም። (ዳንኤል 5:11ን ከዳንኤል 4:9 ጋር አነጻጽር።)

ንጉሡ ዳንኤልን እንደሚያውቀው ጥርጥር የለውም። እንደ እርሱ ያለ ታላቅ ሰው መታወቅ አለበት። ምናልባትም በዚህ ጊዜ ዳንኤል ከፖለቲካው ሥራ ጡረታ ወጥቶ ይሆናል። በዚያን ጊዜ ከሰማንያ ዓመት በላይ ሳይሆነው አይቀርም። ምናልባትም ብልጣሶር ዳንኤልን ስላልወደደው ከፖለቲካው ሥራ ሸሮት ይሆናል።

ንግሥቲቱ ዳንኤል እንዲመጣና ጽሑፉን እንዲተረጉምለት ለንጉሡ መከረችው። «የቅዱሳን እማልክት መንፈስ» ያደረበት ስለነበር ዳንኤል ጥበበኛ ሊሆን እንደሚችል ታውቃለች። (የዚህን ትርጉም ለመረዳት ከፈለግህ ቢያንስ ያለፉት ጥቂት ሳምንታት ትምህርቶችን ተመልከት።) ዳንኤል ልዩ አእምሮ፥ ማስተዋልና እውቀት እንዲሁም ሕልምና እንቈቅልሾችን የመፍታት ችሎታ እንደነበረው በመረዳቱ ናቡከደነፆር የጠቢባን አለቃ አድርጐት ነበር። ዳንኤል በግድግዳው ላይ የነበረውን ጽሑፍ ለመተርጎም እንደሚችል ንግሥቲቱ ጥርጥር አልነበራትም።

የዚህ ዓለም ዕውቀት በከፊልና ጊዜያዊ ለመሆኑ ይህ በቂ ማስረጃ ሊሆነን ይችላል። ምንም እንኳ የዚህ ዓለም ዕውቀት ለእንዳንድ ችግር መፍትሔ ሊሆነን ቢችልም፥ ከፍተኛ ችግር በሚመጣበት ጊዜ ግን ምንም ሊረዳን አይችልም። የዘላለሙን ነገሮች እንድንገነዘብ የሚረዳን የእግዚአብሔር ሰው ብቻ ነው።

13ኛ ጥያቄ:- ሀ/ 1ቆሮ.2:12-15 ተመልከት::
ለ/ ክርስቲያን ያልሆነ ሰው የማይረዳቸው በመንፈስ ቅዱስ የሚመሪ ክርስቲያን ግን የሚረዳቸው እንዳንድ ነገሮችን ግለጽ::

ሦስተኛ ቀን — ክፍል ሁለት:- ዳንኤል 5:13-30

ጥያቄዎች

14ኛ ጥያቄ:- ንጉሥ ስለ ዳንኤል ምን ሰማ?
15ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በግድግዳው ላይ ያለውን ጽሑፍ ከተረጐመለት ንጉሥ ምን እንደሚያደርግለት ነበር ለዳንኤል የነገረው?
ለ/ ዳንኤል ግን ምን መልስ ሰጠው?
ሐ/ ዳንኤል እንደዚህ የመለሰለት ለምን ይመስልሃል?
16ኛ ጥያቄ:- ለናቡከደነፆር ሥልጣን የሰጠው ማን ነበር?
17ኛ ጥያቄ:- በነበረው ሥልጣን ምክንያት ናቡከደነፆር ማድረግ የሚችላቸው እንዳንድ ነገሮች ምንድናቸው?
18ኛ ጥያቄ:- ሥልጣንና ኃይሉ የተወሰነ መሆኑን እግዚአብሔር ለናቡከደነፆር ያሳየው ለምን ይመስልሃል?
19ኛ ጥያቄ:- በምን ሁኔታ ነበር ብልጣሶር የአባቱን ምሳሌነት ያልተከተለው?
20ኛ ጥያቄ:- በግብዣው ወቅት ስላደረገው ነገር በምን ሁኔታ ነበር ዳንኤል ብልጣሶርን የወቀሰው?
21ኛ ጥያቄ:- እግዚአብሔር በብልጣሶር ሕይወት ላይ እንኳ ሥልጣን እንዳለው ዳንኤል የነገረው እንዴት ነበር?
22ኛ ጥያቄ:- በግድግዳው ላይ የተጻፉትን ሦስት የአረማይክ ቋንቋ ትርጉማቸውን ግለጽ::
23ኛ ጥያቄ:- ብልጣሶር ለዳንኤል ምን ሸለመው?
24ኛ ጥያቄ:- በግድግዳው ላይ የተጻፈው ቃል በዚያን ሌሊት እንዴት ተፈጸመ?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

ለእንዳንድ ችግሮች መፍትሔ እንደሚያገኝ ንጉሥ ብልጣሶር ስለ ዳንኤል የሰማው ከንግሥቲቱ ነበር:: ስለዚህም ዳንኤልን አስመጣው:: ዳንኤል ሲመጣ አብዛኛውን ንግሥቲቱ ስለ እርሱ ያጫወተቸውን ሁሉ ነገረው:: ዳንኤል ከአማልክት ጋር የነበረውን የቀረበ ግንኙነት÷ ስለ ዕውቀቱ÷ ስለ ጥበቡ ሰምቶ ነበር:: ስለዚህም ብልጣሶር በግድግዳው ላይ የተጻፈውን ጽሑፍ እንዲተረጉምለት ጠየቀው:: ለሌሎች እንደተናገረው ሁሉ ሐምራዊ

ግምጃ እንደሚያለብሰውና የወርቅ ማርዳ በአንገቱ ላይ እንደሚያደርግለት ለዳንኤል ነገረው። በሀገሪቱ ላይ ሦስተኛ ባለሥልጣን እንደሚያደርገውም ነገረው።

ዳንኤል ግን ጽፍረት በተሞላበት ሁኔታ እነዚህን ሁሉ ለመቀበል ፈቃደኛ አለመሆኑን ገለጸ። ይህም ሁለት ምክንያት አለው። በመጀመሪያ፦ የነቢይነት ሥልጣን በገንዘብ የሚገዛ አለመሆኑን ሊያሳየው ነው። ዓላማው የእግዚአብሔርን መልእክት ለሕዝቡ መናገር እንጂ ለገንዘብ ወይም ለሽልማት አልነበረም። ሁለተኛ፦ ብልጣሶር እንደሚሰጠው የነገረው ነገር ሁሉ በዚያው ሌሊት እንደሚወሰድ በመረዳቱ ነበር። ባቢሎን በሜዶንና ፋርስ ሠረዊት እጅ ስትወድቅ የነበረው ሥልጣንና ብልጽግና ሁሉ እንደሚወሰድበት ያውቃል። ዳንኤል ግን የጽሑፉን ትርጉም የነገረው በፈቃደኝነት ብቻ ነበር።

ዳንኤል ጽሑፉን ከመተርጐሙ በፊት እግዚአብሔር በናቡከደነፆር ላይ ምን እንዳደረገ ነገረው። ኃይልን ሁሉ ለናቡከደነፆር የሰጠውና መንግሥቱንም ታላቅ ያደረገለት እግዚአብሔር እንደሆነ አስገነዘበው። ናቡከደነፆር በመንግሥቱ ሁሉ ሥልጣን ቢኖረውም እግዚአብሔር ዳግሞ በናቡከደነፆር ላይ ሥልጣን አለው። ናቡከደነፆር አንድን ሰው ለመግደልም ሆነ ለማዳን ሥልጣን ነበረው፤ ትዕቢት ባደረበት ጊዜ ግን እግዚአብሔር ይህን ሥልጣን ገፈፈው። ይህንንም ያደረገው ናቡከደነፆርን በማሳበድ እንደሆነ ባለፈው ሳምንት ተመልክተናል። እግዚአብሔር በመንግሥታትና በገዢዎች ሁሉ ላይ ያለውን ሥልጣን ናቡከደነፆር ተማረ። መንግሥታትን የሚያስነሣው እርሱ ነው፤ መንግሥታትን የሚጥለውም እርሱ ነው።

ምንም እንኳ ብልጣሶር ታሪኩን እንደሚገባ ቢያውቅም እርሱ ግን ከናቡከደነፆር ሕይወት አልተማረም። ዳንኤልም ስለሁለት ነገሮች ወቀሰው። አንደኛ፦ የሜዶንና ፋርስ ጦር መጥቶ በከተማቱ ውጪ ሰፍሮአል፤ ይህም በመሆኑ ትሑት መሆን ሲገባው እርሱ ግን ጦሩን ለመመለስ እንደሚችል በረሱ ችሎታ ታበየ። ሁለተኛ፦ እውነተኛውን የሰማይ አምላክ አላወቀም። እግዚአብሔርን ናቀ፤ እንዳ እርሱ አማልክት ሁሉ እግዚአብሔርም ደካማ እንደሆነ አሰበ። ይህም ትዕቢቱ እግዚአብሔርን እንዲሰድብ አደረገው። ብልጣሶር የቤተ መቅደሱን ዕቃዎች ወደ ግብዣው አዳራሽ አምጥቶ ማርከሱ እውነተኛውን የሰማይ አምላክ መቃወሙን እንደሚያመለክት ዳንኤል ተረዳቷል።

ይህም ስድቡ በሁለት አቅጣጫ ሞኝነቱን ያሳያል። በመጀመሪያ፦ ታላቅ÷ ሕያውና ኃያል ከሆነው ከሰማይ አምላክ እርዳታን መጠየቅ ሲኖርበት እርሱ ግን የማይጠቅሙና የሰው እጅ ሥራ የሆኑትን አማልክት አመለከ። እነዚህ አማልክት በባቢሎን የሚሆነውን የማየትም የመስማትም ችሎታ የላቸውም፤ ብልጣሶር ላቀረበላቸው የጸሎት ጥያቄ ሁሉ መልስ መስጠት አይችሉም። ሁለተኛ፦ ብልጣሶር እርሱን ለመግደልም ሆነ ለማዳን

የሚችለውንና ሕይወቱን በእጁ የያዘውን አምላክ አላከበረም። በባቢሎን የሚሆነውን ሁሉ የሚቆጣጠርም እርሱ ነው።

በግድግዳው ላይ የነበሩት ሦስት ቃላት በጊዜው የባቢሎናውያን ቋንቋ በነበረው በአረማይክ የተጻፉ ነበር። የእነዚህ ቃላት ፍቺ ከአንድ በላይ ትርጉም ስለነበረው ትርጉሙም የተወሳሰበ ሆኖአል። ምንም እንኳ ንጉሡ ጽሑፉን መረዳት ቢችልም ትርጉሙን ግን ለመረዳት ባለመቻሉ የዳንኤል እርዳታ አስፈለገው።

ሚኔ፦ «ተቆጠረ» ማለት ሲሆን በሌላ በኩል ዳግሞ «ሚና» የሚባለውን አነስተኛ የገንዘብ ክፍልፋይ (ሣንቲም) ያመለክታል። ቃሉ ሁለት ጊዜ አደጋገሙ እግዚአብሔር የብልጣሶርን የንግሥና ዓመታት እንዳቆጠረቸውና ዓመታቱም መፈጸማቸውን የሚያመለክት እንደሆነ ዳንኤል አስተዋለ። የብልጣሶር የንግሥና ጊዜ ተፈጽሟል፤ አልቋል።

ቴቂል፦ ይህ ቃል «ተመዘነ» ማለት ሲሆን በሌላ አነጋገር ዳግሞ «ስቅል» የሚባለውን ገንዘብ ያመለክታል። ዳንኤል ብልጣሶር በሚዛን መመዘኑን ይናገራል። ይሁን እንጂ ሕይወቱ እግዚአብሔር በሚፈልገው መጠን ሆኖ አልተገኘም።

ፋሬስ፦ ይህ ቃል የተለያዩ ትርጉሞች አሉት። «ግማሽ» ማለት ሊሆን ይችላል፤ በሌላ አነጋገር ዳግሞ መከፋፈልን ያሳያል። ቃሉ የሚና ወይም የስቅል ግማሽ ማለት ሊሆን ይችላል። ፋርስ ከሚለው ቃል ስለሚቀረረብ የባቢሎንን በፋርስ መሸነፍ የሚያመለክት ቅኔያዊ አነጋገር ሊሆንም ይችላል። እንዳ ዳንኤል አተረጓጐም የባቢሎናውያን መንግሥት ዘመን ተፈጽሟል። መንግሥቱንም ሜዶንና ፋርስ ይከፋፈሉታል።

እንደተናገረው ሁሉ ብልጣሶር ዳንኤልን ሐምራዊ ልብስ አለበሰው፤ በአንገቱም የወርቅ ማርዳ አደረገለት። በባቢሎን መንግሥት ውስጥም ሦስተኛ ገዢ አደረገው። ይሁን እንጂ ይህን በሚነጋገሩበት ሰዓት እንኳ የሜዶንና የፋርስ ሠራዊት ባቢሎን ውስጥ ገብቶ ስለነበር ይህ ሥልጣኑ ምንም ያህል አልቆየም። ከተማይቱ ተማረከች፤ ብልጣሶርም ተገደለ።

በዳንኤል 2 የወርቁ ሬስ ባቢሎንን የሚያመለክት እንደሆነ ታስታውሳለህ። የትንቢቱ የመጀመሪያ ክፍል ተፈጸመ። ሁለተኛው መንግሥት÷ ማለትም ዳሬቱና ክንዶቹ ከብር የተሠሩት የሜዶንና የፋርስ መንግሥትን ያመለክታል። አሁን ይህ መንግሥት ጀምሮአል።

የባቢሎን ከተማ በሜዶንና ፋርስ መንግሥት ተያዘች። የባቢሎንን መንግሥት የመሰረው ዳርዮስ የሚባለው ሜዶናዊ ሰው ነው። ዳርዮስ ባቢሎንን መግዛት ሲጀምር የ62 ዓመት ሰው እንደነበር ዳንኤል ይናገራል።

ይህም ዳንኤል ዳርዮስን በግል ያውቀው እንደነበር ያመለክታል። ስለ እርሱም ሰፋ ባለ መልኩ በሚቀጥለው ሳምንት እናጠናለን።

የባቢሎን ሕዝብ ለአይሁዳውያን ልዩ ምልክት ሆነውላቸዋል። የባቢሎንን መነሣትም ሆነ መውደቅ ነቢዩ ኢሳይያስ በግልጽ ተንብዮአል፤ (ኢሳ. 13-14:23)። ከዚህም ሌላ÷ የባቢሎን ትዕቢትና ውድቀት የዲያብሎስ ትዕቢትና ውድቀት ምሳሌ እንደሆነ ተገልጸአል።

25ኛ ጥያቄ:- ኢሳ.14:12-15 በጥንቃቄ አንብብ። ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን ይህ ክፍል ሰይጣን እንዴት እንደወደቀ የሚያመለክት መሆኑን ይስማማሉ።

ባቢሎን የእግዚአብሔርን ሕዝብ ለጨቆኑ ሌሎች መንግሥታትም ምልክት ወይም ምሳሌ ሆናለች። የእግዚአብሔርን መንግሥት የሚጨቁነው የመጨረሻው መንግሥት ምሳሌ ሆናለች፤ ኢየሱስ ክርስቶስ መንግሥቱን ለመመሥረት በሚመለስበት ጊዜ ይህንን መንግሥት ያጠፋዋል÷ (ራዕይ 17-19)።

እግዚአብሔር የብልጣሶርን ዓመታት እንደቆጠረቸው ሁሉ የእኛንም ዓመታት ቆጥሮአቸዋል። ምን ያህል ዘመን እንደምንኖርና መቼ እንደምንሞት እንኳ እግዚአብሔር ያውቃል። እኛ ግን ይህን አናውቅም። እግዚአብሔር ዕድሜያችንን ሁሉ ስለመሰነልን የምንኖርበትን ዘመን በሙሉ እርሱን ለሚያስከብር ነገር ልናውለው ይገባል።

26ኛ ጥያቄ:- ሀ/ መዝ.90:1-12 ተመልከት።
ለ/ ከእግዚአብሔር ዘላለማዊነት ጋር የሰውን ዕድሜ አወዳድር።
ሐ/ ዘመናችንን መቁጠር ለምን አስፈለገ?

ብልጣሶር በሚዛን እንደተመዘነና ቀልሎ እንደተገኘ ሁሉ አንድ ቀን እግዚአብሔር ሥራችንን ይመዝነዋል /ይፈትነዋል/። በዚያ ቀን ምን ያህል እንደምንመዘን ይታወቃል።

27ኛ ጥያቄ:- ሀ/ 1ቆሮ.3:10-15 ተመልከት።
ለ/ የእኛን ሥራ የሚያመለክቱ የትኞቹ የሥራ ዓይነቶች ናቸው?
ሐ/ ሥራችን ሁሉ የሚመዘነው ወይም የሚፈተነው በምንድነው?
መ/ ሥራው የሚጸናለት ሰው ምን ያገኛል?

አራተኛ ቀን:-

የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልስ፤ የውይይቱን ጥያቄዎችንም እንዳገና ተመልከት::

የሳምንቱ ስብሰባ

1. የሳምንቱ የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. ትምህርቱን መከለስ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. 1/ የመቅደስ ዕቃዎቹን በማርከስ የብልጣሶር ሐሳብ ወይም የልብ ዝንባሌ ምን ነበር?
2/ ዛሬስ ሰዎች በምን ዓይነት ሁኔታ ነው የተቀደሱ ነገሮችን የሚያረክሱት?
3/ ሰዎች የሚያመልኪቸው የተለያዩ አማልክት ምንድናቸው?
4/ አንዱን አምላክ ብቻ ከማምለክ ይልቅ ክርስቲያኖች የተለያዩ አማልክትን ወደ ማምለክ የሚገፋፉት እንዴት ነው?

ለ. 1/ የዓለምን ጥበብና የእግዚአብሔርን ጥበብ አወዳድር::
2/ ብልጣሶር በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ነው ዓለማዊ ጥበብን ያሳየው?
3/ ጸሀንነትን÷ ብልጽግናን÷ የሕይወት ዓላማን÷ የተለያየ አመለካከትን÷ መዘተ በሚመለከት የሰውና የእግዚአብሔር ጥበብ እንዴት እንደሚለያዩ ግለጽ::

ሐ/ 1/ ከብልጣሶር ሕይወት የምትማረቸው ዋና ዋና ነገሮች ምንድናቸው?
2/ በዚህ ትምህርት ክርስቲያኖችን እንዴት ልታጽናና ወይም ልታበረታታ ትችላለህ?
3/ ክርስቲያኖች የብልጣሶርን ሕይወት አይተው ሊጠነቀቁ የሚገባቸው እንዴት ነው?

መ/ የብልጣሶር ቀኖች መቆጠሪቸውን እግዚአብሔር ይናገረል::
መዝ.90:1-12 ጸግሞ የእኛም ቀኖች እንዳተቆጠሩ ያመለክታል:: ከዚህ የምንማረው ምንድነው?

ሠ. እግዚአብሔር ብልጣሶርን መዝኖ ቀላል ሆኖ እንዳገኘው ተናግሯል:: በ1ቆሮ.3:10-15 ላይም ሕይወታችን በእሳት ውስጥ እንደሚ ፈተን ወይም እንደሚመዘን ይናገረል:: እንዴት ነው ይህ ቃል የቅድስና ኑሮ እንድንኖር ሊያበረታታን የሚችለው?

5. ጸሎት::

ትምህርት አሥር

ዳንኤል 6

የመጀመሪያ ቀን

የዚያን ጊዜም አለቆችና መሳፍንቱ ስለ መንግሥቱ በዳንኤል ላይ ሰበብ ይፈልጉ ነበር፤ ነገር ግን የታመነ ነበርና ስሕተትና በጸል ያገኙበት ዘንድ አልቻሉም። እነዚያም ሰዎች ከአምላኩ ሕግ በቀር በዚህ በዳንኤል ላይ ሌላ ሰበብ አናገኝበትም አሉ÷ (ዳን.6:4-5)።

ዳንኤል ለሰባ ዓመት ያህል እግዚአብሔርን አገልግሎአል። ገና በወጣትነቱ በምርኮኝነት ወደ ባቢሎን ተወሰደ፤ በባቢሎን ሃይማኖትና ባሕል /አኗኗር/ ረሱን እንዳያረክስ ወሰነ። ብዙ ዓመት የፖለቲካ መሪ ቢሆንም እርሱ ለአምላኩ ታማኝ ነበር። አሁን ግን ወጸ ሕይወቱ ፍጻሜ አካባቢ እንደገና በእግዚአብሔር ላይ ያለው እምነት ተፈተነ። ከወጣትነት እስከ እርጅና ዘመናቸው ድረስ ለእግዚአብሔር ታማኝ የሚሆኑ ሰዎችን ማግኘት አዳጋች ይመስላል። ዳንኤል ግን እስከመጨረሻ ለእግዚአብሔር ታማኝ ሆነ።

በብልጽግናና በሥልጣን ዘመናቸው ለእግዚአብሔር ታማኝ የሚሆኑ በጣም ጥቂት ክርስቲያኖች ናቸው። በድህነት ወይም በስጸት ጊዜ ግን ለእግዚአብሔር ታማኝ መሆን ቀላል ነው። በዚህ ጊዜ በእግዚአብሔር ላይ ለመታመን እንገጸጸልን። በብልጽግናና በሥልጣን ዘመን ግን እምነታችን ይዳከማል÷ (ዘዳ. 6:10-15 ተመልከት)። ዳንኤል በሕይወቱ ዘመን እንጸዚህ ያለ ፈተና ተጸጋግሞ ጸርሶበታል። በባቢሎን መንግሥት በአስተዳዳሪነት በሚያገለግልበት በወጣትነቱ ዘመን ለአምላኩ ታማኝ ሆኖ መኖርን ተምሮአል። አሁን ጸገሞ በሕይወቱ ፍጻሜ እንጸዚያ ያለ ፈተና እንጸገና ጸረሰበት። በመሪዎቹ ሕይወት እግዚአብሔር ሊያገኝ ለሚፈልገው ባሕርይ ዳንኤል መልካም ምሳሌ ሊሆነን ይችላል። በጣም የሚያሳዝነው ግን በአሁኑ ጊዜ እነዚህ ባሕርያት በቤተ ክርስቲያን አለመታየታቸው ነው።

ጸርዮስ በባቢሎን መግዛት እንደጀመረ ወጺያውኑ አጺሱን መንግሥት አቋቋመ። 120 ክፍለ ሀገሮችን የሚገዙ 120 መሪዎችን መረጠ። እነዚህን 120 መሪዎች በበላይነት የሚቆጣጠሩለትን ሦስት ሰዎች ሾመ። ከተሾሙት ሦስት ሰዎች መካከል አንዱ ዳንኤል ነበር። የሦስቱን የሥራ ሁኔታ ሲያወጻጽር የዳንኤል ሕይወትና ሥራ የተለየ ሆኖ በልጦ በመገኘቱ÷ ጸርዮስ፦ ከሁሉም መሪዎች በላይ ዳንኤልን ሊሾመው ፈለገ። ይህም ነገር በመሪዎቹ መካከል ቅንዓትንና ምቀኝነትን አነሣሣ። በዓለምም ሆነ በቤተ ክርስቲያን ታዋቂና ተወጻጅ መሪዎች መሪ ለመሆን ከሚፈልጉ ሰዎች ተቃውሞ

ይጸርስባቸዋል።

እነዚያ መሪዎች ዳንኤልን በንጉሡ ፊት የሚከስሱበት ሰበብ ፈለጉ። በመጀመሪያ ዕለታዊ ተግባሩን መረመሩ። ብዙ በመረመሩ መጠን በጉልህ የሚታይ አንጽ ባሕርይ አገኙበት። ይህም ታማኝነቱ ነው። ንጉሡ የሚሰጠውን ሥራ ሁሉ በሙሉ ልቡ ያከናውን ነበር። መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚለው ቸልተኛ አልነበረም። በአጠገቡ ሰዎች ቢኖሩም ባይኖሩም ስንፍና አይታይበትም ነበር። የተጣለበትን ኃላፊነት ሁሉ በታማኝነት ይፈጽማል።

1ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ 1ቆሮ.4፡1-2 አንብብ።
ለ/ በመሪዎች ሕይወት ሊታይ የሚገባው ዋነኛ ባሕርይ ምንድነው?
ሐ/ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በሥራቸው ታማኝ ስለሚሆኑበት ጉዳይ ምሳሌ ስጥ።
መ/ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በሥራቸው ታማኝ ስላልሆኑበት ጉዳይ ምሳሌ ስጥ።

ሁለተኛ፦ የግል ሕይወቱን እንደሚገባ መረመሩ። በግል ሕይወቱም ቢሆን ዳንኤል ብልሹ አልነበረም። ሕይወቱ ንጹሕ ነበር። ሥልጣኑን ለግል ጥቅሙ አይጠቀምበትም። ጉቦ አይቀበልም። ለቀርብ ጓደኞቹ ሥልጣን አይሰጥም። በማንኛውም ሁኔታ ሕይወቱን በንጽሕና ይጠብቃል።

2ኛ ጥያቄ፦ ሀ/ 1ተሰ.5፡21-22 አንብብ።
ለ/ ጳውሎስ ሕይወታችንን በንጽሕና ስለመጠበቅ ምን ይናገራል?
ሐ/ መሪዎች ሕይወታቸውን በንጽሕና ስለማይጠብቁበት ሁኔታ አንዳንድ ምሳሌ ስጥ።
መ/ ሕይወትህ ከኃጢአት ሁሉ የነጻ ነውን? ካልሆነ ሕይወትህን ንጹሕ ለማድረግ ኃጢአትህን ሁሉ ለእግዚአብሔር ተናዘዝ።

የዳንኤልን ሕይወት በጥንቃቄ ከመረመሩ በኋላ እርሱን የሚከስሱበት ምንም ሰበብ ማግኘት አልቻሉም። በመጨረሻም÷ ሃይማኖቱንና ከእግዚአብሔር ጋር ያለውን ሕብረት መመርመር ጀመሩ። በንጉሡ ፊት ሊከሱትና ሊያሳጡት የሚችሉት እግዚአብሔርን ማምለኩን ሕገ-ወጥ በማድረግ ብቻ ነበር። የግል ሕይወታችን ቢመረመር ምንም ነቀፋ የማይገኝብን በጣም ጥቂቶች ነን።

ዳንኤል ሕይወቱን በንጽሕና መጠበቅ የቻለው እንዴት ነው? በመንገዱ ለገጠመው ፈተና ሳይበገር ሥልጣኑንና ብልጽግናውን እንደጠበቀ ሊቀይ የቻለው እንዴት ነው? ዳንኤል 6 ለዚህ መልስ የሚሆኑንን ሦስት ነጥቦች ይሰጠናል።

በመጀመሪያ:- ሕይወቱን ከማጎኖውም ርኩስ ነገር በጎጽሕና ጠበቀ። እውነትን ይናገር ነበር፤ በእውነትም ይኖር ነበር። በማጎኖውም ነገር በጸለ አልነበረበትም÷ (ዳን.6:21)።

ሁለተኛ:- ዳንኤል በየጊዜው በጸሎት ሕይወት ከአምላኩ ጋር ይመላለስ ነበር። ምንም እንኳ እንዳይጸልይ ንጉሡ አዋጅ ቢያውጅም እርሱ ግን ወደ እግዚአብሔር ይጸልይ ነበር። ሥራ ቢበዛበትም÷ ሁኔታዎች አመቺ ባይሆንለትም÷ በአምላኩ ፊት በጸሎት የሚያሳልፈው ጊዜ እንደሚያስፈልገው ተረድቷል። ጸሎት የዘወትር ልምዱ ነበር። በቀን ሦስት ጊዜ ከእግዚአብሔር ጋር በጸሎት ይገናኝና ያመሰግነው÷ እርዳታውንም እንዲሰጠው ይጠይቀው ነበር፤ (ዳን.6:10-11)። ጸሎትንና የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናትን ቸል ስንል እንወድቃለን።

ሦስተኛ:- ዳንኤል ከእግዚአብሔር ጋር የነበረው ኅብረት የማያቋርጥ ነበር። በጸስታም ይሁን በሐዘን÷ በሰላምና በበረከት ጊዜም ይሁን በስጸት ጊዜ ዳንኤል ከአምላኩ ጋር የነበረው ኅብረት አንድ ዓይነት ነበር። ንጉሡ ጻርዮስ እንኳ ሳይቀር:- «ሁልገዜ የምታመልከው አምላክህ አርሱ ያድንህ» በማለት መስክሮለታል፤ (ዳን.6:16፤ 20)። ሁልጊዜ ሳያቋርጥ በእርሱ ላይ መጸገፋን እግዚአብሔር አከበረለት፤ ስለዚህም ከአንበሶች አፍ አዳነው÷ (ዳን.6:23)።

ዛሬ ቤተ ክርስቲያን ብዙ ዳንኤሎች ያስፈልጉዋታል። በእግዚአብሔር ፊት ሕይወታቸውን በጎጽሕና የሚጠብቁ ብዙ ወንዶችና ሴቶች ያስፈልጉዋታል። ከሥራቸው÷ ከዚያም አልፎ ከምግባቸው እንኳ አስበልጠው ከእግዚአብሔር ጋር ለሚያሳልፉት ጊዜ ቅጽሚያ የሚሰጡ ሰዎች ያስፈልጉዋታል። በማያምኑ ሰዎች ፊት በምስክርነታቸውና በመንፈሳዊ ሕይወታቸው የጸኑ ሰዎች ያስፈልጉዋታል። አንተስ ዳንኤልን ትመስላለህ?

3ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳንኤል 6ን አንብብ።
ለ/ ዳንኤልን ለማጥፋት የሞከሩት ሰዎች እነማን ነበሩ?
ሐ/ ለዳንኤል ያቀረቡት ፈተና ምን ነበር?
መ/ የዳንኤልን መታመንና መታዘዝ እግዚአብሔር እንዴት አከበረለት?

ሁለተኛ ቀን — ክፍል አንድ:- ዳንኤል 6:1-16

ጥያቄዎች

4ኛ ጥያቄ:- ሀ/ «ዳርዮስ» የሚለውን ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ

ቃላት ውስጥ ተመልከት::

ለ/ የምትችለውን ያህል ስለ ዳርዮስ የተረዳኸውን አስፍር::

5ኛ ጥያቄ:- ዳርዮስ የመንግሥቱን አስተዳደር በምን ሁኔታ አዘጋጀ?

6ኛ ጥያቄ:- ምንም ነቀፋ /ክስ/ እንዳይገኝበት ዳንኤል በሥሪው ላይ ያሳያቸው እንዳንጽ ባሕርያት ምንድናቸው?

7ኛ ጥያቄ:- ጠላቶቹ ዳንኤልን ለመክሰስ የቻሉበት የመጨረሻ ነጥብ ምን ነበር?

8ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል እንዲገደል ጠላቶቹ ያደርጉት ሤራ ምን ነበር?

9ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል የንጉሡን ትእዛዝ በምን ዓይነት መንገድ ተቀበለው?

10ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ሲጸልይ በማግኘታቸው ጠላቶቹ ምን አደረጉ?

11ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በሕግ አፍረሽነቱ ዳንኤል ተይዞ እሬቱ ሲቀርብ ዳርዮስ ሁኔታውን በምን ዓይነት ተመለከተው?

ለ/ ዳርዮስ ምን ለማድረግ ፈለገ?

12ኛ ጥያቄ:- ዳርዮስ አዋጁን ወይም ትእዛዙን መለወጥ ያልቻለው ለምንድነው?

13ኛ ጥያቄ:- በመጨረሻ ንጉሡ በዳንኤል ላይ ምን ለማድረግ ተገደደ?

14ኛ ጥያቄ:- ንጉሡ ለዳንኤል የተመኘለት የመጨረሻ ምኞት ምን ነበር?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

ባለፈው ሳምንት ትምህርታችን የባቢሎን የመጨረሻ ንጉሥ የነበረውን ብልጣሶርን እግዚአብሔር እንዴት እንዳዋረደው ተመልክተናል:: በትዕቢት ተነሣስቶ የቤተ መቅደስን ዕቃዎች አረከሰ:: ስለዚህም እግዚአብሔር መንግሥቱን ከእርሱ ወሰደ፤ ለሚደንና ፋርስ ንጉሥ ለዳርዮስ ሰጠው:: በዚህ ሳምንት ዳንኤል 6ን እናጠናለን:: ሁኔታዎቹ የተፈጸሙት ንጉሥ ዳርዮስ በነገሠበት በመጀመሪያ ዓመት ነበር:: እንደ ዳንኤል 3 ሁሉ ይህም ታሪክ ለእርሱ ታማኝ የሆኑትን ሰዎች ሕይወት እግዚአብሔር እንደሚጠብቅ ያስተምረናል:: ዳንኤል እስከ ሞት ጽረስ ለእግዚአብሔር ታማኝ በመሆኑ እግዚአብሔር ታጸገው::

ስለ ዳርዮስ ማንነት የዓለም ታሪክ ምሁራን ብዙ ጥያቄዎችን ስንዘረዝል:: በዓለም ታሪክ መሠረት ከባቢሎን ውድቀት በኋላ በሚደንና ፋርስ መንግሥት ላይ ዳርዮስ የሚባል ንጉሥ መንገሡ አይታወቅም:: ይሁን እንጂ ዳርዮስ ቀዳማዊ ሐይስታስፐስ የሚባል ንጉሥ ነበር:: እርሱም የነገሠው ዘግይቶ ከ522-486 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ነበር::

ታሪክ የሚያውቀው የመጀመሪያው የሚደንና የፋርስ ንጉሥ ቂሮስ መሆኑን ነው:: መጽሐፍ ቅዱስም ቂሮስ የመጀመሪያው የሚደና ፋርስ ንጉሥ እንደነበር ይናገረል:: ከዚህም ሌላ የአይሁዳውያን ነፃ አውጪ እንደሆነም ይታወቃል:: አይሁዳውያን ወደ ሀገራቸው ወደ ይሁዳ ሂደው እንዲኖሩ

የተፈቀደላቸው በዚሁ በቂሮስ ዘመን ነበር። ስለዚህም በዘሩባቤል መሪነት በሺህ የሚቆጠሩ አይሁዳውያን ወደ ኢየሩሳሌም ተመልሰዋል።

15ኛ ጥያቄ፡- ሀ/ የሚከተሉትን ጥቅሶች ተመልከት። 2ዜና መዋዕል 36:22-23፤ ዕዝራ 1:1-8፤ ኢሳ.45:1።
ለ/ እነዚህ ጥቅሶች ስለ ቂሮስ ምን እንደሚናገሩ አንዳንድ ነገሮችን ግለጽ።

መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ዳርዮስ በሚናገረው ላይ በጣም ግልፅ ነው። ሚደናዊው ንጉሥ ዳርዮስ በማለት ይጠራዋል። ንጉሥ ብልጣሶርን እሸንፍ የባቢሎንን መንግሥት መስደአል። ዳንኤል ያውቀው ነበር። ዳርዮስ ሥልጣን ሲይዝ ዕድሜው 62 ዓመት እንደነበር ዳንኤል ይናገራል።

ስለ ዳርዮስ ማንነት ሁለት ሐሳብ ማቅረብ ይቻላል። ምናልባት «ዳርዮስ» የዓለም ታሪክ ጋባሩ እያለ የሚጠረው ንጉሥ ሌላ ስሙ ሳይሆን አይቀርም። ጋባሩ በባቢሎንና በአካባቢው ባሉ አገሮች የነገሠ ንጉሥ ቢሆንም ጠቅላላ መንግሥቱን ይቆጣጠር ከነበረው ከንጉሥ ቂሮስ በታች ነበር። አይሁዳውያን ወደ ሀገራቸው እንዲመለሱ የፈቀደላቸው ቂሮስ ነበር፤ ጋባሩ ወይም ዳግሞ መጽሐፍ ቅዱስ ዳርዮስ እያለ የሚጠረው ንጉሥ ግን ባቢሎንን ይገዛ ነበር። እንዲህም ከተባለ ዳንኤል 6:28 የሚናገረው በአንድ ወቅት ስለነበሩ ሁለት ገዢዎች ነው ማለት ነው።

ሁለተኛ፡- ምናልባትም ዳርዮስ የተባለው ሬሱ ቂሮስ ሳይሆን አይቀርም። ብዙ ጊዜ ንጉሥ ሲሾም የመጀመሪያ ስሙ ይለወጥ ነበር። (በሀገራችን በኢትዮጵያ እንኳ ንጉሦች ሲሾሙ የመጀመሪያ ስማቸው ይለወጥ እንደነበር የታወቀ ነው። ምናልባትም የፋርሱ ንጉሥ ቂሮስ በባቢሎን መንገሥ በጀመረበት ጊዜ ዳርዮስ የሚል ስም ተሰጥቶት ይሆናል። ስለዚህም ዳንኤል 28:- «ዳንኤል አገልግሎቱን የሰጠው ዳርዮስ ተብሎ በተጠረው በፋርሳዊው ቂሮስ ዘመን ነበር» ተብሎ ሊነበብ ወይም ሊተረጐም ይችላል። ምንም እንኳ ሙሉ በሙሉ እርግጠኛ ሆነን መናገር ባንችልም ለጊዜው ትክክለኛ መስሎ የታየን ሐሳብ ይኸው ነው።

ዳርዮስ በባቢሎን ከነገሠ በኋላ አዲሱን መንግሥት እንዳገና ማደራጀት ጀመረ። በዚያን ዘመን እንደዚህ ዓይነት ሰፊ ግዛት ያለው መንግሥት በዓለም ላይ ታይቶ አያውቅም። 120 ክፍለ ሀገሮች ነበሩት። በኋላ ዳግሞ ወደ 127 ከፍ ብሎአል÷ (አስቴር 1:1 ተመልከት)። (በዚህ መጽሐፍ መጨረሻ ላይ ያለውን የሚደንና የፋርስ ካርታ ተመልከት።)

በ120 ግዛቶች 120 አስተዳዳሪዎች ነበሩ። እነርሱን በበላይነት የሚቆጣጠሩ ዳግሞ ሦስት ከፍተኛ ሹማምንት ነበሩ። እነዚህ በ120 ግዛት ላይ የተሾሙ የበላይ አስተዳዳሪዎች የንጉሡ ትእዛዝ በትክክል መፈጸሙንና

የመንግሥቱ ግብር መሰብሰቡን ይቆጣጠራሉ። እነዚህ ሰዎች የተመረጡት በታማኝነታቸውና በአስተዳደር ችሎታቸው ነበር። ዳርዮስ ዳንኤል በባቢሎን መንግሥት ስለሠረው ሥረ ሳይሰማ አልቀረም፤ ስለዚህም ከሦስቱ የበላይ አስተዳዳሪዎች አንዱ እንዲሆን ተመረጠ። ሕይወቱና አገልግሎቱ መልካም ሆኖ በመገኘቱ ዳርዮስ በሦስቱ የበላይ አስተዳዳሪዎች ላይ አለቃ እንኳ ሊያደርገው አሰቦ ነበር።

ይህ በአለቆቹና በመሳፍንቱ መካከል ቅንዓትን ፈጠረ። የዳንኤል ስም እንዲጐድፍና ከፍተኛ ሥልጣኑን እንዲያጣ ለማድረግ ሞከሩ። ምናልባትም ዳንኤልን የጠሉት ጉቦ መቀበልን በመቃወሙ ሊሆን ይችላል። ይሁን እንጂ በግል ሕይወቱም ሆነ በአገልግሎቱ ምንም ነቀፋ ሊያገኙበት አልቻሉም።

ቀጥሎም መንፈሳዊ ሕይወቱን መመርመር ጀመሩ። በእግዚአብሔር ላይ የነበረውን ጽኑ እምነት አስተዋሉ። ስለዚህም አዲስ አቅጽ ይዘው ወደ ንጉሡ ቀረቡ። ለሰላሳ ቀን ያህል በዚያ ግዛት ውስጥ ያለ ማንኛውም ሰው ሁሉ ከንጉሡ በቀር ሌላ አምላክ እንዳያመልክ ሐሳብ አቀረቡ።

በጥንት ዘመን ነገሥታት አማልክትን ይወክላሉ ተብሎ ይገመት ነበር። ነገሥታቱ እንደ አማልክት ይመለኩ ነበር። አስተዳዳሪዎቹ ይህን አቅጽ ያወጡት በሁለት ምክንያት ነበር። በመጀመሪያ፦ የሀገሩ ሕዝብ በሙሉ ንጉሡን በማክበርና በማምለክ አንድነቱን እንዲያሳይ ፈለጉ። ሁለተኛ፦ ሰዎች በሙሉ ሲያከብሩትና ሲያመልኩት በማየቱ ንጉሡ እንዲታበይ ፈለጉ። ይህንንም ያደረጉት ንጉሡ በትዕቢት ተነሣሥቶ አዲስ ሕግ እንዲያወጣና ዳንኤልን የሚያጠምዱበት ሰበብ ለማግኘት ነበር። ምንም እንኳ የሀገሩ ባለሥልጣኖችና መሳፍንት በዚህ ሐሳብ እንደተስማሙ ቢናገሩም ውሸታቸውን ነበር። ምክንያቱም ዳንኤልን አላማከሩትም ነበርና።

አቅጹ ንጉሡን ደስ አሰኘው፤ ስለዚህም በመላው መንግሥት ውስጥ አዋጅ አስነገረ። ለሰላሳ ቀን ያህል ከንጉሡ በቀር ማንኛውንም አምላክ የሚያመልኩትን ወደ አንበሳ ጉድጓድ በመጣል እንዲቀጡ ተስማማ። አንድ ጊዜ ሕግ ከወጣ ሕጉ ሊሻር አይችልም። በሚደንና ፋርስ ሕግ መሠረት፦ አንድ ሕግ ከወጣ ንጉሡ ራሱ እንኳ ለዚያ ሕግ መታዘዝ ነበረበት።

ዳንኤል ስለ አዲሱ ሕግ ሳይሰማ አልቀረም። ይሁን እንጂ በዳንኤል 3 ላይ ታሪካቸው እንደተጠቀሰው ጓደኞቹ ሁሉ እርሱም በእግዚአብሔር ላይ የነበረውን እምነት መደበቅ አልፈለገም። ዳንኤል የአስተዳዳሪዎቹን ሤራ ያውቃልና፤ ስለዚህም ለመሞት እንኳ ተዘጋጅቶአል። በዳንኤል 3 ላይ የተጠቀሰው ፈተና ሦስቱ ወጣቶች እግዚአብሔር የከለከለውን ነገር እንዲያመልኩ ነበር። ለዳንኤል የቀረበለት ፈተና ግን በሕግ በተከለከለበት ጊዜ እንኳ እግዚአብሔርን ማምለኩ ነበር። በሁለቱም ምዕራፍ የተጠቀሰው ታሪክ ምንም እንኳ እውነተኛውን አምላክ እንዳያመልኩ ነገሥታት

ቢከለክሉአቸው የእግዚአብሔር ልጆች ግን ለአምላካቸው መታዘዛቸውን ያመለክታሉ። እንደ ዘወትር ልማዱ ሁሉ ዳንኤል በኢየሩሳሌም ትይዩ የነበረውን መስኮት ከፈተ። ሲጸልየ ፊታቸውን ወደ ኢየሩሳሌም ማድረግ የአይሁዳውያን ልማድ ነበር። ይህንንም የሚያጸርጉት ሰለሞን በ2ኛ ዜና መዋዕል 6:34-39 በተናገረው መሠረት ለመሆኑ ጥርጥር የለንም። በቀን ሦስት ጊዜ የመጸለይ ልማድ በመዝ.55:16-17 ተጠቅሶአል።

ዳንኤል እግዚአብሔርን ማምለኩን እንደማያቋርጥ አስተዳዳሪዎቹ እርግጠኞች ነበሩ። ዳንኤልን ሲጸልይ አገኙት፤ ሂደውም በንጉሡ ፊት ከሰሱት።

ከዚህ ቀደም ያስነገረውን አዋጅ በማስታወስ የሜዶንና ፋርስ ሕግ በረሱ በንጉሡ እንኳ ሊሻር እንደማይችል አሳሰቡት። ጸሎቱን ለንጉሡ ስላላቀረበ ለንጉሡ ያለውን አክብሮት ባለመግለጹ ዳንኤልን ከሰሱት። የመንግሥቱን ሕግ በመተላለፉም አሳጡት።

ወዲያውኑ ዳርዮስ የእቅዳቸው ዓላማ ምን እንደነበረ አስተዋለ። ዳንኤል እንዳይገደል ለማድረግ ከጥዋት እስከ ማታ ጽረስ የተለያየ ሙከራ አደረገ። ይሁን እንጂ ምንም ለማድረግ አልቻለም። ወደ ምሽቱ ገደማ ከሳሾቹ ወደ ንጉሡ መጡ። ዳንኤልም በአንበሶች ጉድጓድ እንዲጣል ተፈረደበት። ንጉሡ:- «ዳንኤል ሆይ÷ ሁልጊዜ የምታመልከው አምላክህ ያድንህ» ከማለት በቀር ምንም ሊያደርግ አልቻለም። በአመዛኙ ንጉሡ ይህን የተናገረው እግዚአብሔር ሊያድነው እንደሚችል በማመን አልነበረም።

16ኛ ጥያቄ:- ሀ/ ዳንኤል እምነቱን ከመጸበቅ ይልቅ በግልጽ መጸለይ የፈለገበት ምክንያት ምን ይመስልሃል?
ለ/ እኛስ የዳንኤልን ምሳሌነት እንዴት መከተል እንችላለን?

ሦስተኛ ቀን ክፍል ሁለት:- ዳንኤል 6:17-28

ጥያቄዎች

17ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ከአንበሳ ጉድጓድ ውስጥ መውጣት እንዳይችል ንጉሡና ባለሥልጣኖቹ ምን አደረጉ?
18ኛ ጥያቄ:- በዚያ ሌሊት ንጉሡ ስለነበረበት ሁኔታ ግለጽ።
19ኛ ጥያቄ:- በሚቀጥለው ቀን ማለዳ ንጉሡ ምን አደረገ?
20ኛ ጥያቄ:- ንጉሡ ዳንኤልን ምን ብሎ ጠየቀው?
21ኛ ጥያቄ:- ዳንኤል ከአንበሶች አፍ ለመዳኑ የተሰጡ ሁለት ምክንያቶች ምንድናቸው? (ዳን.6:22-23)

22ኛ ጥያቄ:- ዳንኤልን ለማጥፋት ተነሥተው የነበሩ ሰዎች ምን ሆኑ?
23ኛ ጥያቄ:- ሀ/ በመንግሥቱ ላሉ ሰዎች ሁሉ ዳርዮስ የላከው አዋጅ ምን የሚል ነበር?
ለ/ ስለ እግዚአብሔርስ የሰጠው ገለጻ ምንድነው?

የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ /ኮሜንታሪ/

የሜዶንና ፋርስ ሕግ በረሱ በንጉሡ እንኳ ሊለወጥ የሚችል ባለመሆኑ ዳንኤል በአንበሶቱ ጉድጓድ ተጣለ:: የአንበሶቹ ጉድጓድ እንዴት ዓይነት ሥፍራ እንደነበር እርግጠኞች ባንሆንም÷ ምናልባት በመሬት ውስጥ የነበረ ሰፊ ዋሻ ሳይሆን አይቀርም:: ለአንበሶቹ ምግብ ለመስጠት እንዲያመቱ በዚህ ዋሻ ውስጥ ክፍት ሥፍራ ነበረበት:: በሜዶንና ፋርስ ዘመን ጥፋተኞችን በዚህ ሁኔታ መግደል የተለመደ ነበር::

ዳንኤል ወደ አንበሶቹ ጉድጓድ ከተጣለ በኋላ÷ የጉድጓዱ ደጃፍ በድንጋይ ታሸገ:: በድንጋዩ ላይ ሰም ካፈሰሱበት በኋላ ንጉሡና ባለሥልጣኖቹ ማሕተማቸውን በሰሙ ላይ አተሙ:: ይህም የተደረገው ንጉሡን ጨምሮ ማንም ሰው ዳንኤልን ከአንበሶቹ ጉድጓድ እንዳያወጣው ነበር::

ንጉሡ በዚያ ሌሊት እንቅልፍ አልወሰደውም:: ዳንኤል የቅርብ አማካሪው ሳይሆን አይቀርም፤ ይሁን እንጂ ተታልሎ በአንበሶቹ ጉድጓድ እንደጣለ ሪፖርታቱ

ንጉሡ ዳርዮስ ዳንኤልን የከሰሱ ባለሥልጣናችን ሁሉ ሰብስቦ ወደ አንበሶቹ ጉድጓድ እንዲጣሉ አደረገ። እነርሱን ብቻ ሳይሆን ሚስቶቻቸውና ልጆቻቸው እንኳ አብረው እንዲጣሉ አዘዘ። ገና በአየር ላይ እንዳሉ አንበሶች ተቀበሉዋቸው፤ አጥንቶቻቸውን ሰባብረውም ገደሉዋቸው። ያለቁት 120ዎቹ መሪዎችና ቤተሰቦቻቸው በሙሉ ይሁኑ ወይም ዋና ዋናዎቹ መሪዎች ብቻ እርግጠኞች አይደለንም። ሆኖም ሌሎቹ መሪዎች ለክብረቸውና ለሥልጣናቸው መስገብገብ እንደማይገባቸው ይህ መልካም ትምህርት ሊሰጥ እንደሚችል እርግጠኞች ነን።

24ኛ ጥያቄ፡- ሀ/ ዘዳግም 32፡35ን አንብብ።
ለ/ ጌታ የሰጠው ተስፋ ምንድነው?
ሐ/ ይህ ቃል በሕይወትህ በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ተፈጽሞአል?

በዘዳግም ውስጥ መበቀል እንደሌለብን እግዚአብሔር ያስጠነቅቀናል። ለሕዝቡ ጥንቃቄ ማድረግና ክፋ አድራጊዎችን ወዲያውኑ እንዲቀጣቸው እንመኖለን። ይሁን እንጂ ሁልጊዜ በዚህ ሁኔታ አይቀጣቸውም። የኋላ ኋላ በዚህ ዓለምም ሆነ በሚመጣው ዓለም መቀጣታቸው የማይቀር ነው። እግዚአብሔር ወዳጆቹን መታደግ ብቻ ሳይሆን እንደሚበቀልላቸውም የዳንኤል ታሪክ ይመሰክረል።

ዳንኤል 6 የሚፈጸመው ለዳንኤል አምላክ በቀረበ የምስጋና ዜማ ነው። በዳንኤል ምስክርነት ምክንያት ክርስቲያን ያልነበረው ንጉሥ እንኳ እግዚአብሔርን ሊያመሰግን ቻለ። ይህ መዝሙር በምዕራፍ 4 ናቡከደነፆር ከጻፈው መዝሙር ጋር ይመሳሰላል።

25ኛ ጥያቄ፡- ዳንኤል 6፡25-27 ከዳንኤል 4፡1-3 አነጻፀር።
የሚመሳሰሉት እንዴት ነው?

ናቡከደነፆርና ዳርዮስ አዋጆን ያወጁት በመላው ግዛታቸው ውስጥ ለሚኖረው ሕዝብ ነበር። ሁለቱም ስለታላላቅ ምልክቶችና ድንቆች እንዲሁም ስላደረገው ተአምራት እግዚአብሔርን አመሰገኑ። ናቡከደነፆር የእግዚአብሔርን ኃይል ያየው በገዛ ሕይወቱ ሲሆን፥ ዳርዮስ የእግዚአብሔርን ኃይል ያየው ዳግሞ የተመረጡ ሕዝቡን ሲያድን ነበር። ሁለቱም ስለ ዘላለማዊነቱና ዘላለማዊ ስለሆነው መንግሥቱ እግዚአብሔርን አመሰገኑ። ምንም እንኳ የአሕዛብ መንግሥት ከባቢሎን ወደ ሜደን ከዚያም ወደ ፋርስ ቢሸጋገርም የእግዚአብሔር መንግሥት ግን አይለወጥም። ግዛቱንም ሆነ መንግሥቱን ማንም ሊደመስሰው አይችልም።

ዳንኤል 6 የእግዚአብሔር ልጆች መጠበቅ ስላለባቸው ጉዳይ ምሳሌ ሊሆነን ይችላል። የእግዚአብሔር ልጆች በታማኝነታቸው ሲጸኑ፥ በተለያየ

ምክንያት ይሰጸዳሉ:: እግዚአብሔር ከስጸቱ ሊያጽናቸው ይችላል፤ የእግዚአብሔር ልጆች በስጸቱና በመከረው ውስጥ ጸንተው መቆማቸው ግን ዋነኛ ጉዳይ ነው:: ይህ ምዕራፍ ሰዎች የሚያዝዙን ትእዛዝ ከእግዚአብሔር ትእዛዝ ጋር የሚቃረን ሆኖ ከተገኘ ለእግዚአብሔር ሕግ መታዘዝ እንዳለብን ያመለክታል:: ታማኝነታችን መጀመሪያ ለእግዚአብሔር÷ ቀጥሎም ለነገሥታት መሆን አለበት::

አረተኛ ቀን:- የዚህ ሳምንት ትምህርት ክለሳ

ሳምንታዊ ስብሰባ

1. የሳምንቱ አምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት
3. የትምህርቱ ክለሳ
4. የውይይት ጊዜ

ሀ. 1/ ዳንኤል የተቋቋመውን ፈተና ግለጽ::
2/ በዳንኤል 3 ላይ ከተጠቀሰው ፈተና የሚለየው እንዴት ነው?
3/ ዛሬ በሰዎች ላይ የሚደርስ ከዚህ ጋር የሚመሳሰል ፈተና ምሳሌ ስጥ::

ለ. በመጀመሪያ ቀን ትምህርታችን ከስጸት ዘመን ይልቅ በብልጽግናና በሰላም ጊዜ ለእግዚአብሔር ታማኝ መሆን አዳጋች መሆኑንም መግለጻችን ይታወሳል::
1/ ከዚህ አባባል ጋር ትስማማለህን?
2/ ከሆነ÷ በብልጽግና ዘመን ለእግዚአብሔር ታማኝ መሆን አስቸጋሪ የሚሆነው ለምን ይመስልሃል?
3/ ሀብታም በመሆናቸው ወይም ሥልጣን በማግኘታቸው ከጌታ የኰበለሉ ክርስቲያኖችን ምሳሌ አቅርብ::
4/ ለምን ይመስልሃል የኰበለሉት?
5/ ብልጽግናን ወይም ሥልጣንን ስናገኝ ከጌታ እንዳንኰበልል ምን ማድረግ አለብን?

ሐ. 1/ ከዳንኤል 1-6 ያገኘኸውን ዋና ዋና ትምህርት ከልስ:: በእያንዳንዱ ምዕራፍ ያለው ዋና ዋና ትምህርት ምን ይመስልሃል?
2/ በእያንዳንዱ ምዕራፍ የተሰጠው ትምህርት ኢትዮጵያውያን ክርስቲያኖችን እንዴት ሊያጽናናቸው እንደሚችል ግለጽ::

5. ጸሎት::